

57137

388
ANEKDOT

ZBRAL IN POPLESKAL
NARTE VELIKONJA

LJUBLJANA 1943

3×88
A N E K D O T

ZBRAL IN POPLESKAL
NARTE VELIKONJA

NAKLADA PRI KNJIGARNI JOŽE ŽUŽEK

Knjige istega pisatelja:

Sirote, novela. 80 str. (Razprodano.)

Sirote, novela (hrv.). 80 str. (Razpr.)

Otroci, zbirka novel. 286 str.

Višarska polena, ljudska povest.
208 str. (Razprodano.)

Jeglič, zbirka njegovih misli, bibli-
ofilska izdaja. 42 str. (Razprodano.)

Naš pes, knjiga iz otroškega življe-
nja. 112 str. (Razprodano.)

Besede, vaški roman iz Trnovskega
gozda. 310 str. (Razprodano.)

Pod drobnogledom, šaljive črtice.
144 str.

Zbiralna leča, šaljive črtice. 128 str.

57137

a 25.— lir.

Vse pravice pridržane.

ANEKDOTA.

»Anekdota? Kaj je meni anekdota? Kratek, resničen, zanimiv dogodek, ki se je pripetil resnični osebi. Ima neko jedro. Poanto! Šaljiva anekdota ima šaljivo jedro. Šaljivo poanto!«

Tako mi je nabrenkal ušesa moj dobri in natančni profesor in prijatelj, — »prej prijatelj, potem profesor« tako mislite vi, — pa ni tako: prej profesor, potem prijatelj Bine ali Bone. Ni mogel pokazati krstnega lista. V dnomu si pa lahko pisatelj stvar sam nekoliko prikroji, da mu stavek bolj leže k roki. To je moja laž. In še za nekaj je to dobro. Nihče drugi ne more zahtevati zase koristne plati avtorskih pravic. Nihče! Niti oni, ki je anekdoto nekje ukradel, jo meni povedal za svojo in sem jo lahko takoj potem v kavarni bral v dnevniku.

Anekdota pa niti ni več anekdota, ko jo poveš. Ona živi samo, dokler jo pripoveduješ. In ni vseeno, komu se je nekaj pripetilo in kdo pripoveduje.

Ti jo, recimo, pripoveduješ, pa ti tvoj »dobri in obzirni« prijatelj pravi:

»Zdaj me še požgečkaj, da se bom smejal! Ta anekdota pa je prababica tvojega junaka!«

To je še nekam obzirno, a zgodi se ti tudi:

»Zdaj vem, zakaj je revež Tonač na smrtni postelji trdil, da ga čaka po smrti še veliko trpljenja! Revež, vedel je, da boš ti mrcovaril po njegovem žioljenju!«

Bere, bere in pravi: »No, nekatere so take, da bi z njimi kristjane »martral«. Pripomni ti: »Ta pa

je za veliki petek!« Ali »Parturient montes, nascetur ridiculus mus«.

Nekdo me je hotel prav hudo in ostro nabosti; zelo sem mu hvaležen za priliko, ki mi jo je nudil:

»Zakaj ne uporabljaš slovenskega izraza: prigode, zgodbice, dogodbice, doživljaji?«

Zakaj? Zato, ker vse to ni pravi izraz za anekdoto. Kaj je za sveto božjo voljo bistvo anekdote? Domislica, poper, sol, žebelj, poanta! Naj si rajši pismouki belijo glave, kaj je anekdota po slovensko. Zakaj jih pa imamo? In brezposelni tudi ni treba da bi bili, posebno oni ne, ki znajo »slovensko«.

Vendar! Naj je tako ali tako: anekdote bi morali zbirati kakor drugo narodno blago. Če poveš anekdoto iz življenja tega ali onega, je to več ko ves njegov življenjepis. Zato prosim, da jih zbirate. In zelo bom hvaležen onemu, ki mi jih tudi pošlje.

»Lagal bom jaz!« pravim, zato pošljite resničen, zanimiv dogodek o resnični osebi.

Pobudo za zbiranje mi je dal dr. Marko Natlačen ter mi povedal prve zgodbice.

Zahvaljujem se vsem, ki so mi jih že dozdej prispevali, posebno so mi pomagali gg. Francè Čibej, dr. Tine Debeljak, dr. Franc Debevec, pokraj. nadz. prof. Milko Jeglič, nam. višjega drž. pravdnika J. Kokalj, vad. učit. A. Kutin, župnik Francè Lovšin, katehet Janez Pivk, ravnatelj Bogomil Remec, industrijalec Anton Rojina, Anton Trebše, inšpektor Anton Sovrè, moj brat Stanko in dr.

V avgustu 1943 — za desetletnico, odkar pišem z levico.

PISATELJ.

1. Anekdota:

a) Anekdota iz unionskega kota.

Dr. Tine Debeljak:

»Vidim, da kar zbiraš anekdote«, me je nago-
voril, ko sem si v unionski kleti nekaj zapisoval.

»Zbiram! Ali veš katero?« sem se okoristil s
priliko.

»Naslov zbirke: Anekdota iz unionskega kota!«

b) Anekdote.

»Nabiram anekdote!« sem dejal profesorju
znancu.

»Gorje nam!« je dejal

»Kako gorje? Saj od tebe nimam še nobene!«

»Ne to, ne to. Ampak tvoje marnje! Gorje nam,
ki jih bomo brali!«

c) Nabiranje anekdot.

Sedela je sitna môra pri meni v kavarni in
vrtala vame. Vse je hotel vedeti. Koliko je Abra-
ham takrat še imel zob, ko je hotel darovati Izaka.
Kakor bi bil Abraham ljudožerec. Če je Kolumb
stopil na ameriška tla z levo ali desno nogo, če
sem pristaš »zakoljem sam sebe« ali »samega sebe«,
kaj pravim, ali se »ves zmočim« ali »vsega«? Ko
sva tako obdelala vse mogoče in sem povsod kazal
zgodno nezanimanje, se je povzpел in vprašal, če
res zbiram anekdote in za kaj bodo, če bodo za kaj.

»Kdo ti je to rekel?« sem ga pogledal. »Tako pravim, samo da smem v gostilno! Da smem v družbo, veš! Doma me drugače ne puste iz hiše in v gostilni in kavarni se nihče več ne čudi, če sedim za mizo pri slabi pijači.«

Odkašljal si je ves osupel:

»Ti si pa kavelj!«

Pohvalil me pa je le.

2. Točnost.

Dr. L. je bil tajnik pri ministru dr. K. Nekoč je zamudil četrto ure. Minister je bil prej v kabinetu. Kakor da ni nič, ga je minister poklical in mu dejal:

»Opazil sem, da uradniki niso točni. Napišite okrožnico, da jih pozivam, naj se točno držijo uradnih ur.«

Tajnik je, vesel, da jo je tako poceni odnesel in da minister o njem nič ne ve, sedel in napisal zelo ostro okrožnico in v njej navedel razna določila, ki groze uradnikom z disciplinarko in slabo ocenitvijo. Prinesel je ministru osnutek, minister je bral, bral, a nazadnje dejal: »Še ostreje!«

Dr. L. je moral še dodati. Nazadnje je v potu svojega obraza nesel ministru.

»Zdaj pa bo!« je dejal minister. »Zdaj pa bo! Zdaj si obesite osnutek nad posteljo in ga preberite vsak večer!«

3. Enakopravnost.

Dr. K. je sedel na Hvaru na obali. Zraven njegove mize so debatirali o enakopravnosti žene. K. se ni obotavljal. Prisedel je k mizi, vzel tobačnico

iz žepa, odpulil konec cigare ter se obrnil proti gospodični, ki je najbolj vneto zagovarjala enakopravnost.

»Jaz sem tudi za enakopravnost!«

Gospodična, vsa srečna, da ima tako odličnega pomagača, se je še bolj razvnela.

»Povsod in vsikdar naj bo žena v isti vrsti z možem!«

»Jaz tudi pravim!« je dejal K. »Nič ne de, če ni tako močna po telesu kakor mož, a po svojih čednostih zasluži, da jo prav tako upoštevamo kakor moža!«

»Kajneda? Vi tudi pravite!«

»Pravim!«

Gospodična se je zmagoslavno obrnila do svojega nasprotnika, ki je že očitvidno kazal, da se bo kmalu vdal.

Medtem si je bil K. vtaknil cigaro v usta in iskal vžigalice po vseh žepih; ker jih le ni mogel najti, se je obrnil do gospodične:

»Prosim, prižgite mi cigaro!«

In gospodična je bila užaljena.

4. »Bi že povedal ministru...«

Zgodilo se je, da je nekdo izblebetal, da pride minister dr. K. v neko gorsko vas na oddih. Po poti v vas sta se sestala star očanec in pa turist, ki je imel tako pokvečeno klofeto in tako zlizane hlače, da ga je celo očanec sumljivo gledal, kaj šele žandar, ki je čakal na ministra v grmovju.

Ker sta bila moža v pogovoru, ju orožnik ni hotel motiti, a je stopal za njima.

»Če bi mogel govoriti z njim,« se je razhudil očanec, »to bi mu jih povedal. Obdal se je s svo-

jimi ljudmi, pravijo, in nihče mu ne more povedati, kar mu je na srcu. Hotel sem k njemu, a so me zavrnil. Če mu pišeš, odpiše tisti ‚kabinet‘; niti ne veš, ali je bral minister tvoje pismo ali ne; če hočeš govoriti, ti tisti, ‚dekletiv‘ pravi, da ne moreš do njega.«

»Torej bi jaz ne mogel do njega?«

Očanec ga je pogledal in se nasmejal.

»V keho Vas bodo vtaknili, če poizkusite!«

Orožnik je slišal, da se pogovarjata o ministru.

»V imenu postave!«

In sta morala z njim.

Ko ju je pritiral v vas, je na orožniški postaji predstojnik zaslišal najprej turista. Poklical ga je v pisarno. Čez čas se je turist vrnil, za njim postajevodja.

»Lahko gresta!« je dejal, a izvežbano uho bi moglo slišati čuden prizvok.

Drugi dan je minister sprejemal.

Očanec se je začudil, ko je prejel povabilo, naj se oglasi pri ministru.

Če samo rečem, da mu je srce bilo, ko je vstopil v občinsko pisarno, nisem dovolj označil njegovega razburjenja.

Za mizo je sedel njegov znanec, a brez klofete.

»No, zdaj pa povejte!«

Očanec je zajeceljal ves preplašen:

»Saj je vse dobro, samo svoj čas so licencirali bika pristaša prejšnjega režima, a mojega, ki je dvakrat boljši in naše stranke, zavrnil!«

5. Obleka in gosposka soba.

Dr. K. in njegov prijatelj dr. H., duhovnika, takrat poslanca na Dunaju, sta prišla v zakrpani

in zamaščeni turistovski obleki v Kamniško Bistrico. V koči sta hotela v posebno sobo.

»Ne«, ju je zavrnila oskrbnica, »ta soba je za gospodo!«

»Prav: če je zanjo, je zanjo!«

In sta mirno sedla v sobo za navadne goste.

»Imate še kaj? Morda zrezek?«

»Zrezek? Zanj je treba denarja!«

»Saj ga imava!«

»No, pri tistih Vaših drvih.«

Videla sta takoj, da ju ima za drvarja.

»Likof je bil in sobota je!«

»Za vaju so žganci dobri!«

Ostalo je pri žgancih.

Za drugi dan se je pripravljala v Bistrici veselica; pripravljali so vence.

»Alo,« je dejala oskrbnica, »zdaj pa pomagajta: vi na enem, drugi na drugem koncu, da bom lahko pletla!« In jima je molila bršljinovo vitico. »O, to sta nerodna, vidi se, da sta vajena samo sekire!«

»I, roka je težka!«

Spletli so vence in plačala sta svoje žgance; hotela sta dati napitnino.

»Tega pa ne, nesita svojim otrokom!« je porinila čez mizo.

Vendar sta se morala z nečim nekoliko izdati, ker je hotela izvedeti ime.

Predstavila se je.

»O, kaj boste, saj Vas pozna kot krajcar!« sta rekla.

Začela je sumiti, hotela si je pomagati s prijavo knjigo.

Napravila sta se, da ne vesta, čemu je, potisnila skrivaj vizitko in napitnino pod krožnik ter naglo odšla.

Nista še bila čez most, ko je oskrbnica vsa zasopla pridrvela za njima:

»Vrnita se: zrezek Vama bom napravila in v gosposko sobo lahko tudi gresta!«

6. Sprememba imena.

Dr. Korošec je prišel v Ljubljano in telefoniral na bansko upravo. Bila je že sobota popoldne in zato nobenega uradnika v uradu, samo dnevno službo je imel pripravnik K.

»Kdo tam?« je vprašal dr. Korošec.

»Dežurni!« se je glasil odgovor.

»Tu dr. Korošec, kdo tam?« je spet vprašal minister.

»Dežurni!« je bil odgovor.

Treba je povrh povedati, da je bil Korošec zelo hud na tuje besede.

»Pojdite se solit! Kdo tam?«

Hotel je zvedeti ime.

»Dežurni!« Uradnik je postajal vedno bolj zmeden in preplašen.

»Torej vložite prošnjo, da Vam dovolim spremembo imena v 'Dežurni!« je zarohnel v telefon in odložil slušalo.

7. Izpiti.

Tajnik Tomazin je imel pripraviti sestanek.

Telefoniral je dnevni red in že ta je bil dolg, na koncu je bila še točka »Slučajnosti.«

Dr. Korošec je hotel vedeti, kaj je tu mišljeno.

Tomazin se je zvijal, ker mu ni prišlo nič pametnega na um, nazadnje je zinil:

»Da bi vas lahko kaj vprašali!«

»Tako, tako. Ali sem prišel k izpitu?«

»Samo, kdor nič ne zna, se boji izpitov!« mu je odvrnil Tomazin.

8. Pozdravljanje.

Če si dr. Levičnika pozdravil, si moral rabiti besede: »Herr Präsident«, sicer je bil užaljen, tudi je zelo mešal nemške besede v svoj govor. A kot posebnost je treba omeniti, da je bil on, ki je prvi tvegala in slovenščino uvedel v poslovanje sodišč. Na stara leta je na glas mislil, kar so šaljivci izrabili. Če so ga zagledali dijaki na ulici, so v gosjem redu štiri korake narazen že dvajset ali koliko metrov prej šli mimo njega:

»Klanjam se, Herr Präsident!«

»Klanjam se!« je zavreščal za njim. »Se je že začelo!« je mislil na glas.

Čez hip drugi: »Klanjam se, Herr Präsident!«

»Klanjam se!« je odzdravil, a zagodrnjal: »Ali ne vidiš, da je škoda klobuka?«

Pa spet tretji: »Klanjam se, Herr Präsident!«

Dr. Levičnik se je ustavil in gledal za njim:

»Klanjam se!« je dejal na glas in zagodrnjal: »Hudič, ali ne bo konca?«

In tako četrti in peti in pri vsakem je prijazno odzdravil, a jezno godrnjal.

Zgodilo se pa je, da je pri desetem sredi pozdrava jezno zavpil:

»Hudič, kaj me pozdravljaš, če te ne poznam!«

9. Berač »Kristus«.

Monsinjur Filipič je kot bogoslovec bil tudi na novi maši pok. dekana Beleta. Vsi gostje so bili že okoli mize, samo Filipiča od nikoder. Nazadnje

so slišali zunaj velik prepir med berači, ki so se zbrali pred vhodom. Mimo njih je na vsak način hotel neki neznan berač. Beraška pravica, pa je taka: Kdor prej pride, prej melje in ti je mesto določeno! Zdaj pa se ti tuj berač sili naprej. Še več — bili so brez sape — stopil je na stopnice in ne da bi se zmenil za koga, šel v prvo nadstropje, kjer je bila soba za slavnostno kosilo. Berači pa za njim, da ne ve olike, da ni zgoraj mesta za berače in da je prišel za njimi. Letele so psovke in sledil je kreg in prepir. Berač pa se niti ozrl ni, stopil med goste, pokimal z glavo in sedel na mesto, ki je bilo določeno za Filipiča. Ko so si gostje opomogli od prvega presenečenja, so si ga ogledali. On je bil že nemoteno napravil križ in srebal juho. Dekan Grča se je zakrohotal in zabil:

»Dobro si nas, toda kot berač ne boš pri mizi!«

Filipič se je preoblekel v istem nadstropju in potem nadaljeval kosilo.

Berači spodaj so nestrpno čakali na svojega druga, a ga ni bilo. In ga ni bilo tudi pozneje. Nihče ga ni videl od hlapcev in dekel, ne od kuharic in pomivalk.

Berači so bili prepričani, da se je zgodilo posebno čudo in raznesel se je glas, da je bil na novi maši tako dobrega gospoda, kakor je bil Belè, sam Gospod.

Pokojni Belè je bil namreč prej in še bolj potem kot dekan sama dobrčina.

10. Ravnatelj Remec na prvem dijaškem potovanju:

a) L a ž.

Vendar se mi je posrečilo, da sem ga dobil pri volji, drugače te nažene z môro ali kako dru-

gače. Začel sem pripovedovati anekdote. Ko sem končal, pravim v dvomu, ali bom uspel:

»Od tebe pa nimam nobene!«

»Povedal bom, če boš tudi lagal.«

»Bom pa lagal, če bo treba!«

Tako sem ga ohranil pri dobri volji, da je začel:

b) Kanigalileja.

Z rajnim Šinkovcem sva bila v peti ali šesti šoli, ko sva prvič krenila na pot. Oglasila sva se na Bledu pri materi župnika Pibra, ki je takrat služboval na Bohinjski Bistrici.

»O,« je dejala, ko naju je pogostila in opremila za nadaljno pot, »oglasita se vendar pri mojem sinu župniku v Boh. Bistrici, da prenočita.«

»Že,« sva dejala, »toda kar na vrat na nos ne moreva pasti v hišo!« (Vidi se, da še nista bila prava popotnika dijaka, ker pravi potni dijak je prišel v farovž in dejal: »Pauper studiosus sum, peto viaticum!« in se je — ali kakor je rekla kuharica: Gospod so se zasmeli — tri dni si imel pravico neoviranega gosta). »Že!« sva dejala in mencala s kapo v roki. (Popotna čepica je bila obvezno pokrivalo popotnega študenta.) »Že, a saj veste, zapodil naju bo!«

»Čakajta, ponesita mu to podobo kot dar od mene!«

In je dala Jezusa v Kanigalileji.

Pa sva šla.

Župnik Piber se je nasmejal vsevedno in široko, ko je sliko prevzel.

»Na Kanigalileji je bilo vino!« je dejal. »Francka,« je zavpil v kuhinjo, »dva gospoda imamo, večerjo pripravi in prenočila bosta!«

Ko sva po dveh dneh odšla, je tudi Piber naročil, naj sel ponese sliko spet materi nazaj za bodoče primere.

Bog ve, kolikokrat je romala Kanigalileja z Bleda v Bohinjsko Bistrico.«

c) Tihotapca.

Šla sva po prašni cesti do Koritnice in počasi lezla proti Predilu. Ustavil naju je financar: Kaj neseva, kam greva, kdo sva, in ne vem kaj vse je bilo treba za njegovo radovednost. Če pokaževa prtljago. Prebrskal je vse, a ničesar našel.

»Vesta,« je dejal, »takile študenti, ki niso študenti, najbolj prenašajo kakšne stvari.«

Šla sva v gostilno in oba naročila cel — četrt vina. Financar pa nad naju, da morava piti z njim. Naročil je liter vina, sira in kruha. Midva sva se sicer branila, a ni pomagalo. Hvala Bogu, da ni pomagalo, ker sva bila res že lačna. Pila sva in postajala zgovorna.

»Zdaj pa povejta, kje sta bila preteklo sredo?« je planil vmes.

»Preteklo sredo? Preteklo sredo, preteklo sredo sva bila v Bohinjski Bistrici.«

»V Bohinjski Bistrici? Kako prideta vidva sem iz Bohinjske Bistrice? Bohinjska Bistrica? Ta vas vendar ni tu, ta je na Kranjskem!«

»Na Kranjskem!« sva potrdila.

»In sta šla čez gore! Zakaj sta šla čez gore in sem, kaj?« je tiščal v naju, ki sva bila res že precej omeglana od pijače.

»E, študentje gremo po svetu, počitnice so!«

»Pa tvoje hlače,« se je obrnil name. »Vidi se, da so bile oprane. Zakaj so bile hlače oprane?«

»Zakaj oprane? Umazane so bile!«

»Vidva sta nosila tobak čez mejo in nista študenta. Hlače so bile oprane, ker sta se plazila po robovih in si jih umazal. Poznamo take tiče. Zdaj sta se pa ujela, z vinom sem vaju pa ujel. Že to, da naročita za dva samo četrť vina, ker sta videla mene, že to je vrglo pravo luč na vaju. Išćemo dva taka rokomavha, pa vaju zdaj imam: povejta, kam sta vrgla tobak!«

Midva sva bila bolj in bolj v zadregi in rdeća. Naenkrat tihotapca v tako daljnih krajih. Le predstavljajte si, gospodje, dva mlada študenta, ki sta prvič na poti »petit viaticum« in sta že tihotapca.

Ne vem, kako bi se bilo končalo, da ni prihrumela v gostilno finančna patrolja in privlekla dva človeka s seboj.

»Pa sva ju le našla,« je dejal vodja. »Morda še sekundo, dve, pa pa bi bila odvrгла tobak za skalo. Zdaj pa ju le imamo!«

»Oprostita,« je dejal naš stari znanec, »zmotil sem se!«

Tako sva potem še jedla in pila. Spremil naju je do Rabeljskega jezera, da ne bova »zašla«.

Kako boš zašel, ko je pa cesta? Vem, zakaj je šel z nama! Da bi se res izkazalo, da nimava tobaka.

Prižgal si je novo vržinko in pogladil brado.

11. Ponočnjak.

Šturm je pripovedoval v gostilni znanemu copatarju I.; vsi smo vedeli, da ga misli nabosti:

»Ne smem krotati! Šturm, pa ne krotati! Le predstavljajte si. Oh, sem revež!« je dejal. »V veži pod stopnicami se moram sezuti in sleči, potem pa na tihem, prav na tihem v sobo, da ne sliši žena.

Veš, zadnjič sem bil pri Kaplanu, potem pa domov! Prišel sem pred stopnice, sezul se, slekel in jo junaško udaril po stopnicah navzgor. Ko sem prišel na vrh, sem videl, da sem pred — vrati frančiškanske cerkve!«

»No, meni se kaj takega ne more zgoditi. Po mene pride žena v oštarijo in me vleče domov!«

»Ali te kaj obrca?«

»Ne, obrca ne, toda osuva pa, osuva!«

12. Goreči grm.

Monsinjur Gabrijelčič je bil dostojanstveni semeniški ravnatelj. Kakor je cigare rad imel ter jih priporočal bogoslovcem, tako je preganjal cigarete. Nekoč je med študijskim časom šel po vrtu; nenadoma je zapazil, kako se iz nekega grmička vije dim. Stopil je bliže in koj videl, bolje rečeno, vohal, da nekdo kadi cigareto.

»Tako, mož, pridite ven!« (on je bogoslovce naslavljal z »možem«).

Bogoslovec (menda je bil poznejši župnik Kos) pa ni izgubil glave.

»Sezuj čevlje,« je dejal z debelim glasom z aluzijo na znani dogodek z Mojzesom pred gorečim grmom. »Kajti mesto, na katerim stojiš, je sveto!«

13. Sol modrosti.

Bogoslovci so kuhali riž, a pozabili kupiti sol. Ko so imeli že v loncu, so se spomnili nanjo. Kupiti je niso mogli več. Toda neka brihtna glavica se je domislila, da imajo sol v zakristiji.

Šel je eden izmed njih iskat, toda v zakristiji je klečal ravnatelj Gabrijelčič.

»Kaj iščeš, mož?« se je oglasil.

»Sol modrosti!« je dejal drugi in izginil.

14. Verovati na besedo.

Inž. Ruch je pripovedoval:

»Ko sem bil majhen deček, sem večkrat slišal, da se ne sme prijematí v mrazu železo z mokro roko. Radoveden sem bil, kaj bo in z jezikom obliznil težka železna vrata pri pokopališču. Jezik se je prijel in ga nisem mogel odtrgati, dokler nisem močno potegnil in pustil kožico na železju!

Od takrat verujem tudi komu na besedo!«

15. Vrhunska telovadba.

Ometala je moja hči pajčevino. Da je dosegla strop, je najprej postavila mizo in na mizo stol.

Prišel sem mimo in vprašal: »Kaj delaš?«

»Kaj, ali ne vidiš? Vrhunsko telovadbo!«

16. Radovednost.

Višji davčni uradnik R. je bil na svoj trg zelo ponosen. Prišel je v mesto dr. Rožič. R. je začel hvalisati trg in tržane, da je že presedalo, zato je dr. Rožič — umrli senator — nenadoma začel o njihovi znani radovednosti.

R. je ugovarjal, da ni res, da tržani niso bolj radovedni od drugih.

Nato dr. Rožič:

»Rajni padar Pirc je stavil, da bo na oslu prejezdil trg, ne da bi ga spoznali. Njegovi pivski bratje pa, da to ni mogoče!

In res se je nekega dne pojavil na ulici osel, na njem je sedel jezdec, obrnjen proti zadku, držal

žival za rep in s prstom kazal podnjo. Tržani so drli skupaj in gledali oslu pod rep, ugibali, kaj je tam, prepirali in pričkali se, tako da je Pirc nemoteno jezdil skozi mesto. Ko je bil že onstran hiš, so se zavedeli in videli, kdo je bil na oslu.«

Tisti večer, pravijo očitvidci, R. ni več ostal v gostilni.

17. Pijanske:

a) T e l o v a d e c.

L. B. je imel dobro kapljico in brajdo pred hišo.

Pil je sam in ga imel že toliko pod kapo, da je zamenjal okno z vrati. Okno je bilo odprto, planil je skozenj ter obvisel na brajdi ob zidu. Rešil ga je s kola hlapec, ki mu je moral sveto obljubiti, da bo molčal.

Toda prišel je L. B. v trg.

»Nisem vedel,« mu je dejal znanec, ko ga je zagledal, »da imate tako izurjene telovadce pri hiši!«

»Ne samo telovadce, tudi tekačel!« je jezno odgovoril L. B. »Še danes bo hlapec tekel!«

b) S v. M i k l a v ž.

Župnik L. je imel na mizi kip sv. Miklavža. Radovedni prijatelji so se začudili:

»Miklavža? Od kdaj ti Miklavža? Saj je vendar patron brodarjev!«

»Veste,« je dejal, »to je za tiste čase, ko vozim ‚barko‘.«

c) P o š t i r i h.

Sodni svetnik R. se je opil in so šli počasi domov. Nenadoma se je slišal R-ov glas: »Lepo stopajte, da mi nihče ne stopi na prste!«

Videli so, kako se plazi po vseh štirih.

»Kaj delaš?«

»Kaj delam? Do tal imam bliže, če padem!« je odvrnil.

č) Pijanec in spremljevalec.

Gozdar Rimler je stal okajen pred gostilno in se gugal v zamet. Prav tisti čas je prišel mimo Brus.

»Peljite me domov!« je s težavo, pijan, izjecljal Rimler. »Domov me spravite, pa vam dam dve kroni!«

Bilo je l. 1900., torej mu je ponujal za dobro uro poti veliko nagrado, ki jo je Brus šele zaslužil, če je cel dan dobro delal.

Ni čuda, če se je Brus polakomnil denarja, dasi bi se ga bil usmilil tudi drugače, ker je drvaril v njegovem okraju.

Rimler je godrnjal, zabavljal, kakor sploh delajo pijanci. Če je omahnil v sneg, če mu je zdrsnilo, če mu je padel sneg z drevesa za vrat: vsega je bil kriv Brus, ki ne vrši svoje naloge, dasi mu je obljubil dve kroni.

Toda na sredi poti se je ustavil:

»Dobro ste naredili!« je slovesno izjavil. »Še te pol ure, pa dobite krono. Vidite, prav lahko jo boste zaslužili.«

»Kako?« se je začudil Brus, a na glas ni rekel, da mu je obljubil več.

»Seveda, to je samo za vas, za drugega ne bi bilo toliko!« je mrmral Rimler in se z vso težo obešal na Brusa.

»Niti sv. Krištof ni težje nosil!« je pripovedoval Brus.

Pa sta šla; večkrat je Brus omahnil v sneg in Rimler nanj. Potem se je pijanec kregal, da ga nalašč premetuje. Čim bliže sta prihajala gozdarjevemu domu, tem bolj se je kregal in robantil. Prišla sta do doma. Takrat si je Brus obrisal pot s čela: »Hudir,« je pripovedoval, »če bi led nosil iz ledenice, ne bi bil toliko trpel!« — Led nositi je bil Gorjanu višek trpljenja. — »Če bi bil led nosil, me ne bi bilo tako zdelalo.«

In ponižen, kakor je Brus, je omenil tudi kro-no, dveh si ni več upal. Takrat pa Rimler pokoncu in pred Brusa:

»Če se takoj ne izgubiš!« — prej ga je vikal — »če se takoj ne izgubiš, te pretepem!« je vihtel palico. »Kdo in zakaj si me tako premetaval, a?«

»In kako sem jo ubrisal!« je pripovedoval Brus.

d) Tropinovec.

Gostilničar Rebek na Goričici je imel v omari tropinovec. Hči ali dekla mu je pa bila prinesla v frakeljski stekleničici žveplene kisline (hudičevo olje) za neko varjenje kositra in jo postavila v omaro.

Prišel je berač in vprašal za frakelj tropinovca. Ker je bilo temačno in je videl Rebek polno stekleničico, je kar dal.

Ko je prišel klepar, je bilo iskanja nič koliko, kje je žveplena kislina, kajti do trga je bilo vsaj 15 km in še čez. Hudičevega olja nikjer. Nazadnje so uganili, da ga je najbrž kdo vzel. Rebek se je spomnil berača, a postalo mu je vroče. Nič ni zinil, nikomur povedal in samo čakal, kdaj bo kdo na cesti umrl. Nič. Nič prvi dan, nič drugi dan. Tretji dan pod večer je prišvedral okoli hiše oni berač.

Rebek je stal na pragu in, četudi ni bil babjeveren, ga je vendar pretreslo, da je mrlič prišel in da je to njegov privid.

Berač pa prijazen in vesel. Naj mu dajo še frakelj tistega.

»Katerega?« se je zgrozil Rebek.

»Tistega, ki ste mi ga dali pred tremi dnevi sami! Tako je pogrelo, da sem kar oživel. Na kozolcu sem prej spal, pa me je zeblo, po tistem dobrem pa je bilo kar v trenutku vse dobro!«

»Seveda,« sem rekel, »tistega ni več, zavohali so ga in vsega odnesli. Toda tudi ta kapljica ni slaba in naj bo za vbogajme!« je dejal Rebek od veselja. (Rekli so, da je bilo to mnogo, kajti beraču ni zlepa dal zastonj pijače, »da se ne navadi!« In če je dal temu, je bilo nekaj zelo zelo izrednega.)

»Ali mu ni bilo nič?« smo vprašali radovedneži.

»Nič! Vendar sem ga po ovinkih vprašal, kako je bilo.«

»Dobro, prav dobro, samo če bi ga še imeli, bi rekel, prilijte mu kaj, meni je vendar morala osmoditi hlače pijača, ker nisem bil nikjer pri ognju!«

e) B a b a.

Stala sta stari Koreninec in Sečar v veži župana Krapeža. Na steni se je dimila slanina. Koreninca je to motilo. Nekajkrat se je ozrl proti steni.

»St, baba poslušaj!«

Sečar se je ozrl, a nič videl.

Nazadnje pa vinjen, kakor je bil, je Koreninec zamahnil po bohu in udaril:

»Kaj ta stara baba poslušaj, če se imata dva moža kaj pomeniti!«

f) Velika beseda.

Stari Koloverc pijancu, ki je nekaj klel:

»Nič ne boš zabavljaj zoper Marijo, žverca ti taka! Marija ima veliko besedo: še Bog jo je prosil!«

g) Žganjekuha.

»Češplje so obrodile in jaz sem kuhal žganje,« je pripovedoval župnik Zabret. »Kaj pa naj, če je toliko češpelj? Pa ti pribrenka bogoslovec abstinent:

»Tako! Nam ste pripovedovali o abstinenci. Vi gospod župnik, pa kuhate žganje!«

Karal me je, da mi je prihajalo vroče. Nazadnje sem si domislil:

»Žganje? Ne, žganja pa ne, ampak češplje. Češplje kuham!«

Mislil sem, da bo dovolj, oni pa vame in naprej:

»Zakaj pa češplje?«

»Ker so obrodile!« sem mu odvrnil.

h) Če krockar »krvavi«...

Vinko Mejač in pivska družba z njim so se l. 1917. tako zakrockali v kavarni »Union«, da so mislili, da nimajo še dovolj. Mejač je kupil steklenico rdečega likerja in nujno vabil družbo s seboj. Šli so skozi Zvezdo in peli vse mogoče izzivalne pesmi. Prav tistikrat so pripravljali Avstrijci ofenzivo in jih je zaradi tega bilo še več »ognjevitih« v Ljubljani. Sredi Zvezde jih je ustavil avstrijski stotnik, češ da je razumel, kaj so peli in jim bo že pokazal. Začeli so se nekoliko rvati in zmerjati, ko je naenkrat začutil Mejač tekočino na stegnu in iz hlač mu je pritekla rdeča kri.

Začeli so tuliti in razsajati, da jih je stotnik pretepal in Mejača ranil. Naj gre z njimi na policijo. Toliko so se zbesedičili, da je res vse pograbil policaj in stotnik jih je »spremljal«.

Na policiji so razložili, kako so bili oni »mirni državljani« napadeni od tega divjega pijanega stotnika, ki je Mejača ranil, da mu teče kri.

Uradnik je hotel, naj rano ugotovi uradni zdravnik. Treba bi bilo torej čakati drugega dne.

Mejač in njegovi so uvideli, da bi dolgo trajalo, nekaj so godrnjali nad »pravico«, a jih uradnik ni slišal, in tako se jim je posrečilo, da so se izmuznili brez vsega.

Ko so hoteli doma piti liker, so našli steklenico ubito in Mejača »krvavega«.

i) Osel v Mojstrani.

Sedeli so v pozni uri v Mojstrani župnik Krašna, dr. Miha Potočnik in Miha Čop. Govorili so glasno, pa se ti je vtaknil gost pri sosednji mizi v pogovor. Družba se za to ni zmenila. Prezrli so vsiljivost, ko se je spet vmešal.

Krašnja hud: »Molči, b e d a k !«

Gost razžaljen, da bo šel tožit!

Krašnja: »Če še ni zadosti, ker to je bila prva stopnja, lahko stopnujemo:

»Osel, molči!«

Gost, še bolj razžaljen, je še bolj rastlel.

»Še nisi zadovoljen! Kronan osel! Zdaj pa res ne vem več!«

Gost: »Tožil bom!«

Krašnja: »Prav. Tu so priče, jaz ponovim: kronan osel, jutri pa na rihto! Nocoj smo odpravili.«

Drugi dan je prišel oni k dr. Potočniku: »Tožil bi rad za razžaljenje časti, če me zastopate.«

Dr. Potočnik: »Zakaj ne, samo priče najdite!«

»Slišali ste!«

»Res, slišal sem že, a zastopati tožbo in pričati vendar ne gre.«

Oni je šel k Čopu: »Priče iščem. Bili ste včeraj zraven, kaj ne?«

Čop: »Kdo ste? Ne poznam Vas.«

Oni: »France Porenta, konjski mešetar!«

Čop: »Lepo! Zahvalite Boga, da ste enkrat osla kupili v Mojstrani namesto konja, ker ga jaz tam še nisem videl! Kaj šele kronanega!«

j) Pijanec.

Škofu Slomšku so zatožili, da župnik G. pije. Slomšek je povabil župnika na kosilo in pri kosilu dal točiti najmočnejša in najboljša vina v taki meri, da bi vsak pošten kristjan moral pod mizo. Župnik pa je pil in nič mu ni bilo.

Slomšek je gledal, gledal in strmel v gosta.

Nazadnje se je popraskal po glavi in dejal:

»Zatožili so Vas, da ga pijete, pa le dajte ga. Ker ga toliko prenesete!«

k) Zadnji liter.

Ranjki Ž.... je bil hotelir v Š... Obolel je in klical zdravnike. Toda vsak mu je svetoval, naj pusti pijačo. Zvrnil je namreč na dan šest litrov vina. Mož je bil že obupan, ko se je spomnil, da je sosed mlad, komaj pečen zdravnik dr. B. Poslal je ponj.

»Saj vem, kaj boste rekli!«, je dejal. »Kakor drugi: pijačo pustite, pa boste zdravi. Tega ne morem in nihče tega ne uvidi, da ne morem! Če bi bilo samo liter, prav rad!«

»Torej liter bi?«

»Bi!«

»Sami ste ga ponudili, torej velja za teden dni, potem pogledam spet!«

Čez teden dni mu je stopil oštir ves veder, okajen in vesel nasproti.

»Pa sem se zdržal. Šestega litra se nisem dotaknil. O, če ima človek močno voljo in če železno hoče.

»Prav«, je rekel dr. B. »Možak, kakor ste, Vam dana beseda ne dela težav. Držite, pa je!«

»In še kako!«

»Dobro,« mu je rekel. »Zato pa dajte meni za prijaznost liter! Pijte teden dni samo štiri litre!«

»Velja!«

In če je možak dejal: »Velja«, je držal, če bi šel za to besedo sam hotel na boben. Čez teden dni se je spet zasmel, ko je stopil dr. B. čez prag.

»Vidite, ta teden so bili samo štirje na dan. In da pokažem, kaj morem, vzemite četrtega! Nate ga!«

»Za teden dni! Ker ne maram žaliti!«

»Za teden dni!«

In sta tretji liter pila skupaj.

Tako je šlo za prihodnji liter, ki ga je želel dr. B. in za drugi liter, ki ga je ponudil bolnik. Pretekkel pa je teden, ko bi se bilo treba zmeniti za zadnji liter.

Dr. B. ga je našel pred napol praznim litrom skrušenega in vsega v solzah.

»Zakaj prihajate? Vsi zdravniki ste enaki in spregledal sem Vas. Tako pravite, tako: najprej

en literček, potem pustite še enega, no, ker ste že dva, je lahko, seveda je lahko še tretji in potem četrti. Falotje ste zdravniki, da poštenega človeka tako speljete. Zadnji teden je bil peti in zdaj bo šesti. Zdaj bo zadnji, zdaj bo prav zadnji in izpil ga bom danes.«

»Ali ste končali?« je vprašal dr. B.

»Nisem, še tale kozarček, potem bom končal!« je dejal oštir. »Zdaj prihajate, saj vem, zakaj prihajate. Da boste prepovedali še zadnjo mojo tolažbo, še zadnji moj literček.«

»Kdo je to rekel?« se je začudil dr. B.

»Vsi ste enaki! Drugi so bili vsaj odkritosrčni, da so povedali koj, vi, vi pa po kancih. Danes malo, jutri malo; zdaj pride pa tisto, kar hočete. Toda ne vi, jaz bom odločil, jaz bom sklenil, jaz se bom odpovedal! Tudi temu zadnjemu litru se odpovem, če hočem, če hočem!« je tolkel po mizi.

»Zadnjemu litru pa odpovedati?« se je začudil dr. B. »Da se boste odrekli zdravilu? Ali ste ob pamet? Nisem Vam ga prišel odpovedat, temveč povedat, da ga smete — en liter! — piti. Ne samo to; smete! Morate! Da si boste zapomnili: morate!«

Možak je ves ginjen stresel zdravniku roko in hvaležen primaknil stol:

»Vi ste zdravnik! — Pijte z menoj!«

18. Poslanske:

a) Brizgalna.

L. K. je bil poslanec. Kot poslanec se je bil volilcem enkrat podal, ko so ga prišli prosit, naj bo botrinj pri blagoslovitvi gasilnega doma in brizgalne.

Zdaj ni imel več miru. In ker se ni rad zameril, je moral iti povsod. Tako je videl njegov znanec poslanec na mizi v klubu pismo, ki ga vabi na blagoslovitev nove brizgalne, ki bo v nedeljo tega in tega dne s sprejemom »gostov na postaji in potem sprevod in slovesni obredi«. Prijatelj si je mimogrede zapomnil kraj, prišel v Ljubljano in tu slučajno naletel na nekoga iz tistega kraja.

»V nedeljo boste pa imeli slavnost!«

»Slavnost!« je kratko odgovoril.

»Novo brizgalno! Čestitam!«

»Kakšno novo brizgalno?«

»Saj jo boste blagoslovili!« se je razjezil. »Saj ste dobili podporo. L. K. Vam je preskrbel podporo, kolikor vem!«

»Podporo že, podporo, a ne brizgalno. Je ne bomo uporabili. Za blagoslovitev bomo prepleskali staro. Za to bo še dobra!«

b) Ž e g e n.

Na Oljski gori je bil shod. Na shod je prišel tudi poslanec Vrečko. Poslanec Vrečko je bil na Oljski gori nekoliko okajen in okajen bi bil moral govoriti.

Dvignil se je s težavo in izjecljal:

»Veste, jaz sem doma s Sloma in prinašam Slomškov žegen!« je prekrizal množico.

c) P o t i c a.

Vrečko je bil poslanec, kmečki poslanec, ki se je vozil v Beograd in vse meril s svojim merilom. Vprašali so ga, kako daleč je.

»Kako, kako? Za eno potico, točno za eno potico!«

»Kako?« se je začudil ta, ki ga je vprašal. »Kaj pravite? Za eno potico!«

»Dà, točno za eno potico!«

»Zdaj še manj razumem ko prej!«

»Pa vendar drži! Moja žena speče potico, preden grem. In ko je je konec, je konec tudi vožnje.«

č) P r a v i c a.

Vrečko se je v Celju spravil na vlak.

»O, očka«, ga je prijel za suknjo sprevodnik »tja pa ne. Prvi razred je to!«

»Kako da ne?« se je otresel Vrečko.

»Očka!« je dejal oni, »tja pa ne, saj vidite sami, da je to boljši razred!«

»Očka sem res!« je menil Vrečko. »A pravico imam tudi, pravico!«

d) P a r l a m e n t a r n i g o v o r.

Poslanec Vrečko je sedel v skupščini in gledal, kako po hudi debati o narodnih šolah debatirata med klopmi dr. Korošec in Pribičević.

Vrečko je videl, kako močno gestikulira Pribičević proti dr. Korošču, in šinilo mu je, da ga hoče udariti. Takrat pa Vrečko čez klopi in pred Pribičevića:

»Ti, Pribajčević, kar tajh bod, če gospot minajster govorijo!« je zavpil v svojem narečju.

Pravijo, da je to bil njegov prvi parlamentarni govor.

e) P u r a n i n r i z l i n g.

Poslanec Vrečko je hotel nesti dr. Korošču pečenega purana. Nesreča je hotela, da je to povedal

svojim tovarišem, ki so se peljali z njim. Ko je zaspal, so purana snedli in kosti s primerno drugo obtežbo zavili in dali v mrežo. Prav tako so izpili tudi sedem let stari štajerski rizling in mu nalili vode.

Vrečko, znan po svojem šmarskem narečju, je nesel purana dr. Korošcu in rekel: »Gospod minajster, prnesu sem od doma mejsto pušelca!«

Dr. Korošec je povabil angleškega poslanika na pravega štajerskega purana in na star rizling, ko mu je gospodinja povedala, da so v zavoju same kosti. Naglo so kupili gos in, ker tudi vinu ni zaupal, tudi buteljke. Ta stvar je bila tu rešena, toda ni bilo rešeno z Vrečkom. Dr. Korošca ni bilo en dan, ni ga bilo drugi dan v klub, prišel je tretji dan. Kdor ga je poznal, kakšen je bil jezen, si lahko predstavlja, kako je nahrulil Vrečka, naj vodo, svoje in puranove kosti pusti drugič doma.

»Sreča, da nisem tega ponudil poslaniku.«

f) Jarek ob cesti.

Vrečko je moledoval okoli cestnega odbora, naj mu ob cesti napravijo jarek, da se voda ne bo stekala na posestvo. Cestni odbor pa je bil mnenja, da to ni njegova dolžnost.

Treba pa je bilo cesto skilometrizarati, zato je odbor najel o počitnicah dijake, ki so potem merili in merili. Vrečko je mislil, da so to inženjerji cestnega odbora. Zato se je sukal okoli njih, kazal, kje bi bil potreben jarek in kako bi ga bilo treba napraviti, da bi »služil« tudi cesti. Fantje so takoj videli, koliko je ura bila in Vrečku vse obljubili. Merili so in merili in nazadnje rekli:

»Bomo že!«

Vrečko je bil tega silno vesel. Fante je povabil na dom, jih gostil in še na pot jim je dal. Videti je bilo, da mu ne gre za stroške, temveč za poslanško veljavo v okraju, da cestni odbor nekaj naredi, kar je on svetoval.

Toda z jarkom ni bilo nič. Z jarkom nič. Vrečku je postajalo vroče in oglasil se je pri tajniku Trebšetu, kaj je s stvarjo. Ta ga je začudeno gledal, gledal, gledal.

»Šaj so obljubili vaši inženjerji!«

»Kakšni inženjerji?«

»Da, tisti, ki so merili cesto.«

»O, tisti so pa bili dijaki!« se je zasmel Trebše.

»Gromska pojat, pa so me nabrisali!« je godrnjal.

g) Kozel in sol.

Vrečko je bil nekoliko vinjen in je začel dvočiti v Beogradu neki mladi dami.

Ta pa: »Kaj bo tak star kozel hodil okrog punc!«

Vrečko pa: »Vejste, tudi star kozu rad sou lajže!«

h) Sprejem.

Služitelj Jovo v ministrstvu je lagodno sedel v predsobi, ko je prišla neka deputacija z dr. Kulovcem na čelu.

»Ali sprejema gospod minister?« so vprašali.

»Kaj gospod minister? Sprejemamo vsi!« je namignil na bakšiš.

19. Odvetniki v nebesih.

Sedel je v družbi dr. Krišper: pa si je mlad koncipijent privoščil odvetnike.

»V nebesih je samo en advokat. Sv. Peter in Pavel sta se dajala. Sv. Pavel je zahteval zase ključne nebeških vrat, češ na zemlji sta skupaj delala, morala bi tudi v nebesih. Nazadnje sta svojo pravdo razprostrla Bogu. On, saj veste, dobrotnjiv in da se ne zameri ne Petru ne Pavlu, ki sta oba dobra in velika svetnika pred njegovim prestolom, je nazadnje dejal:

„Prav, napravimo pravilni proces. Za veliko stvar gre, treba je vsakemu odvetnika! — Ali imaš ti svojega, Peter?“

In Peter je dejal:

»Imam!“

»In ti, Pavel?“

Pavel je dejal:

»Branil sem sebe pred Rimljani, branil sem cerkev pred krivoverci in pogani, pa bom tudi svojo pravdo peljal sam!“

Bog pa je vztrajal pri svojem, češ, danes moraš imeti izpite in prakso, če ne moreš brez izpitov niti pri mesarju volov dreti, zdaj bi pa sv. Pavel rad sam sebe — ne drl — zastopal!

In sta obljubila, da ne bosta nadaljevala pravde, dokler ne bo drugega odvetnika.

In drugega odvetnika od nikoder ni bilo v nebo, kajti ključne ima še vedno sv. Peter in nobenega ne pusti naprej.

Odvetniki namreč trde, da ne pusti nobenega naprej. Pa saj veste, odvetniki!«

»Nič se ne bojte: Vi boste potemtakem gotovo prišli!« je suhoparno dejal dr. Krišper.

20. Šahisti:

a) Draginja.

Pokojna Strah in Poznič igrata šah v kavarni.
»Zakaj bo po novem letu šah v kavarni dražji?«
»Zakaj? — Les se je podražil po novem letu«,
je dejal Poznič.

b) Če zapusti »mir«...

Pri »zabavnem šahu« smemo tudi zapečniki kaj reči. Kaj reči? Vpijemo ob slabi potezi!

Kazimir se je razhudil nad našim hrupom in nemišrom.

»Tak dajte no mir! Zmerom žnerate in razsajate. Človek ne more niti mirno premisliti«.

»Bodite tiho!« je dejal zapečnik J. »Ali ne vidite, da ga je zapustil ‚mir‘. Samo ‚kazi‘ mu je še ostal.«

In res je Kazimir napravil napačno potezo.

21. Ižanske:

a) Misijon.

Na Igu je bil misijon. Župnik dr. Mavring je imel v fari tudi dva zakrknjena grešnika M. in Z., ki se misijona nista udeležila. Bila sta oba plešasta. Sklepni govor je imel župnik. Zahvalil se je, kakor je navada, in pristavil svoje opazke:

»Misijon je bil lep in vzoren; skoraj vsi so se ga udeležili. Seveda vseh pa nismo mogli pritegniti: za lase jih ne moreš privleči!«

In so vsi razumeli.

b) P o z d r a v.

Rajni Virant na Igu je moral nekoč peljati v mesto dva orožnika. Sedel je mednja in pognal. Začela sta pogovor o znanem dekletu.

Virant je poslušal, videl, da neko dekletce vleče oba častivca, pa je znil:

»Pozdravlja Vas!« In je sunil skrivaj s komolcem na levo in desno.

Orožnika sta bila v devetih nebesih, ker je vsak mislil, da je pozdrav veljal njemu, sicer bi ga Virant ne bil skrivaj sunil s komolcem.

»Kaj sem že hotel reči? Pozdravlja Vas!« pa je spet sunil oba.

c) T o b a k.

Stari Lozar na Igu je nabasal pipo in med kajenjem pljuval okoli sebe.

»Oh, ta tobak je pa res dober!«

Sosed ga je gledal, gledal ter zmajal z glavo:

»Čemu pa pljuješ po sobi, če je dober.«

22. Profesorske:

a) M a l e n k o s t.

Učenec je padel pri maturi; hotel je bili vljuden in je stopil do ravnatelja dr. Detele, da bi se poslovil.

»Hvala lepa, gospod ravnatelj, za vse, kar sem pridobil na gimnaziji!«

»Ah, kaj!« je zamahnil dr. Detela z roko. »Saj se ne izplača za to malenkost!«

b) Pridobitve francoske revolucije.

Profesor Z.: »Zdaj bomo začeli s francosko revolucijo. Tri glavne pridobitve francoske revolucije so —«

V klopeh je bil nemir.

»Mir tam zadaj! — Roke na klop! — Ne ziblajte se!«

c) Slab učenec.

Ko je bil dr. Poljanec višji šol. nadzornik, je prišel k njemu industrijec in podjetnik Fr. Čuček:

»Gospod nadzornik, prišel sem se zahvalit!«

Poljanec se je začudil:

»Ne spominjam se, zakaj!«

»Ali nisem bil nekoč vaš učenec?« je silil Čuček.

»Oh, to je moralo biti pa že dolgo!«

»Do druge šole! Potem ste me vrgli, in če me ne bi bili, bi ne bil danes to, kar sem!«

»Le glejte, da ostanete!« je suho pripomnil nadzornik. In res je Čuček kmalu zašpekuliral vse premoženje...

č) Posebna pridnost.

Prof. M. je dobil od svojega ravnatelja posebno naročilo in šel v peti razred k slovenščini. Profesor slovenščine je mislil, da ga nadzira, zato je napel vse sile pri pouku in dijaki so bili vzor vzora. Ura je potekla med prijetnim razpravljanjem o Prešernu in Levstiku, ko je zazvonilo. Vsi so pričakovali, da bo M. kaj rekel, kaj pohvalil ali pogrjal.

M. je res vstal in dejal:

»Danes sem bil z vami res zadovoljen. Lahko bom poročal ravnatelju, da nihče ni šel na stranišče!«

Zatoženi so bili namreč, da preveč letajo od pouka.

d) B r a t j e.

Prišel je na Dunaj profesor H. Vedeli so, da bo prinesel s seboj denar. Našel je stanovanje, nato so ga koj že zajeli na cesti dijaki prijatelji.

»Z nami v gostilno!« In so kolovratili v njegovi družbi tri dni, potem je zaspal. Spal je skoraj dva dni. Ko se je prebudil, ni vedel, v kateri ulici v IV. okraju je odložil svoje stvari. Trudili so se vsi in mučili možgane; a so uvideli, da ne bodo stuhtali. Nazadnje so dali v časopise, naj se oglasi kočijaž, ki je vozil takega in takega gospoda ta in ta dan z južnega kolodvora.

Po vseh teh težavah so se združeno odpravili na pot in na stanovanje. Gospa je bila stara dunajska dijaška gospodinja, ki je vedela za vse podobne dijaške težave:

»No ja, dolgo ste hodili, pa saj ni čudno, ko ste dobili medtem že toliko — bratov!« je pokazala na spremljevalce.

e) S n u b i t e v.

Prof. Orešec je bil samec; prijatelji: med njimi prof. Novak in Šantel, so sklenili, da se mora oženiti. Na ženskem učiteljišču je bila že bolj priletna učiteljica Baubela. Izvedeli so, da bi se rada poročila. Povedali so to tudi Orešču in ga pridobili, da jo bo obiskal. Res so se vsi pripravili na obisk in morda tudi na snubitev. Baubela je čakala v svoji najlepši, dasi staromodni obleki. Šel je prof. Novak, šel prof. Šantel in šla žrtev prof. Orešec. Toda pred vrati je Orešec zaostal, da morata

naprej ona dva, kajti on jo je sicer videl, on se je pred leti že predstavil, toda gotovo je že vse pozabila.

In sta se dala opetnajstiti. Stopila sta naprej — in Novak, ki je bil bolj zgovoren, je stegnil roko in dejal:

»Menda že poznate našega kolega Orešca, vendar dovolite, da Vam ga predstavim in —«

Obrnil se je, a zamahnil v prazno: Orešec jo je bil popihal že pred vrati in umrl kot fant nad osemdeset let star.

f) Stari zvezki.

Profesor Ivan Tertnik je bil vesten profesor in poosebljena natančnost. Toda moral je v pokoj in se potem strašno dolgočasil. Povešal je glavo in ves otožen hodil okoli. Nazadnje se je spomnil, da ima pod streho nekaj zabojev starih zvezkov. Izvlekel jih je in začel popravljati.

»Ti ne veš,« je rekel svojemu prijatelju, »kako je človek, dokler je mlad, lahkomišeln in površen. Včeraj sem popravljaj zvezke, tvoje zvezke,« se je obrnil do njega, »a sem našel še toliko napak, da bi ti bil moral dati za red slabše! Že vidim, da nisi zaslužil, da sem te tako cenil!«

Toda mož je bil vesel in si je zadovoljno mel roke.

»Zdaj imam vsaj delo!«

g) Cleri in zvonec.

Profesor Cleri je stopil v razred in zaslišal drobno zvonjenje.

»Kaj je to?« se je zdrznil.

»O, to je cestna železnica!« smo vsi zavpili na glas.

Začel je izpraševati, ko se je spet oglasil zvonček.

Cleri je prisluhnil.

»Ne, to ne more biti cestna železnica!« je zarohnel skozi nos.

»Pa je, pa je!« smo zavpili.

Cleri pa se ni dal premotiti. Začel je izpraševati od učenca do učenca, če zvoni on. Tako je prišel tudi do tistega, ki je imel na nogi navezано nit, da je z njo poganjal zvonček, ki smo ga navezali v peči.

»Ali zvonite?« je zarohnel.

»Ne jaz, gospod profesor!« je vstal oni in poganjal z ного zvonček, da je še bolj zvonil ko prej. »Zvonec, zvonec!«

»Zvonec zvoni na cesti!« smo vpili drugi.

In Cleri je bil sveto prepričan, da je fant nedolžen.

h) Komu bolj veruješ.

Na gimnaziji v Celju je bila mlada profesorica C. Nekoč je sedmošolec Ritonja nekaj zagodrnjal, profesorica ga je slišala.

»Kdo je to bil?«

Dijak je vstal.

»Kako se pišete?«

»Ritonja.«

Takrat pa razred:

»Stožir! Ali si neumen, Stožir! Kaj si storil, Stožir?«

»Tako!« se je zgrozila učiteljica. »Zdaj si se hotel še potuliti? Nesramnost ti taka! V razrednico te zapišem!«

In je res zapisala v razrednico:

»Stožir moti pouk in ne pove svojega imena!«

Razrednik je bral in se začel smejati:

»No, da, bomo pa Stožirja izključili!«

23. Dijaške:

a) Mala matura.

Sedela je komisija pod predsedstvom nadzornika J. pri »mali maturi«, sedela in mučila učence.

»Kje je bil rojen Valentin Vodnik?« je hotel vedeti profesor za slovenščino.

»Valentin Vodnik? Valentin Vodnik, rojen? ...« je jecljal učenček.

Nekdo iz komisije mu je pokazal mizo.

»Aha!« se je domislil, »Vodnik je bil rojen na kamniti mizi!«

»No, že dobro — ‚Pri kamniti mizi‘ hočete reči!«

Govor je potem bil o Ilirih.

Profesor je hotel vedeti, ali so poznali prej vino ali prej pivo.

»O,« je dejal dijak, oštirja sin, »pili so najprej pivo, potem vino!«

»Ta pozna vrstni red na banketu!« je menil član komisije.

Razpravljali so o morju. Kaj je vse v morju.

»V morju so ribe —«

»— in —« je dejal profesor.

»in školjke! —«

»no, in? —« je sitnaril profesor.

»— in povodni mož!« je bruhal dijak.

b) Nočni mir.

Kupili smo velik kravji zvonec. In potem zvonili po Werinški cesti. Ustavil nas je stražnik.

»Gospodje, nočni mir!«

»Po cesarskem patentu nas morate prej opomniti!« je dejal pokojni Pernè.

»To sem storil!«

»Zdaj pa ne bomo več!«

»Dobro!« je dejal, »a zdaj pojdite v tole ulico in zvonite. Tam ni moj okoliš. Naj vam zaupam: tam je moj sovražnik!«

c) Klop.

Kakor že pred nami drugi študentje smo tudi mi ponovili staro potegavščino s klopjo. V gostilni Marchold na Alserjevem opasu smo po pijači in večerji vzeli na vrtu klop, a si dali od gostilničarja potrditi, da smo klop kupili. Potem smo jo nesli skozi park. Ustavil nas je policaj:

»Kam, gospodje, in kaj nesete?«

»Klop!«

»Dà, to vidim sam! Tudi vidim, da je iz nekega parka! Vidi se, da ste jo nekje ukradli!«

Seveda si takih očitkov nismo dali metati v obraz in z njim v prepir. Da je naša, da smo jo kupili in jo zdaj nesemo domov v »Danico«.

On pa: »Aretirani ste in z — menoj!«

Ubogali smo in šli z njim na policijski urad.

Uradnik je polzaspano poslušal poročilo stražnikovo in naš zagovor.

»Le tiho, gospodje, poznam barabe in take tiče!«

Mi užaljeni, da smo klop pošteno kupili in pošteno nesli, da se ne damo žaliti, da smo akademiki in damo kaj na čast!

Naj se izkažemo, če je res, kar pravimo.

Naš poveljnik ali kolovodja je razgrnil papir in z njega je uradnik bral, da smo klop kupili za toliko in toliko tam in tam ter jo pošteno plačali.

»*To potrjuje s svojim podpisom gostilničar Marchold.*«

»Zakaj niste tega pokazali stražniku?«

»Zakaj? Saj ni hotel poslušati!«

»Prav! Pa nobenih neumnosti!«

Rekli smo, da stražnik lahko potrdi, da nismo razsajali, temveč mirno nesli, kajti »mi vemo, kaj in kdaj je na Dunaju policijska ura in nočni mir.«

In smo šli. Toda zdaj v nasprotno smer neba.

Spet nas je ustavil stražnik. In bolj ko smo mu dokazovali, da smo klop kupili, bolj je tiščal v nas, da pozna dunajske vseučiliščnike in da je najbolje, če nesemo klop nazaj, kjer je bila.

Mi pa, da svojega blaga ne nesemo nazaj, da nam je klop vseč in potrebna, sicer bi morali čepeti, ker denarja nimamo za dražjo. Nazadnje se je ves rdeč v obraz razjezil in zapovedal, da moramo z njim.

Spet nas je sprejel uradnik. Zdaj pa že hud, da se ne dá vleči za nos. Ali nismo pokazali potrdila stražniku?

Da ni pustil in da je bil zelo neolikan, zato nismo dolžni kaj več povedati, ko vpraša.

Uradnik nas je spet izpustil v veliko ogorčenje stražnika, ki nas je privedel.

Mahnili smo jo v novo smer. Zopet nas je ustavil stražnik.

Nič ni pomagalo, ko smo pripovedovali, da smo klop kupili, da imamo črno na belem. Ni se dal pregovoriti; morali smo z njim pred policijskega uradnika.

»Gospodje, kar z menoj! Taka sodrga nas ne bo vlekla za nos!«

Uradnik se je začel smejati.

»Gospodje, ali ste že spet tu? Zakaj ne greste spat?«

»Lahko reči spat, toda če ne smeš in povrh vsega te še zmerja s sodrgo in nas visokošolce žali.«

Če smo pokazali potrdilo, da smo klop plačali?

Da smo hoteli, a ni dal do sebe in bi bil naš tovariš R. skoraj tepen. Nocoj smo spoznali njihovo vljudnost. No, kaj takega!

Stražnik je strmel v uradnika, on pa v nas.

»Pustite jih!« je nazadnje dejal policaju. »Klop je res kupljena in ni ukradena.«

Takrat pa mi pokoncu:

»Ali bomo mi trudni in zaspani nosili klop in ne pridemo nikoli domov, če nas bo vsak stražnik ustavil? Če že noče klopi nositi, naj vsaj gre z nami, da bo mir.«

In uradnik nam je dal za spremstvo policaja.

Zavili smo jo v družbi stražnika proti društvu. Pred lokalom smo stražnika odslovili. Da je zdaj vse v redu. Moj prijatelj Ž. mu je celo stisnil nekaj cigaret.

Drugi dan smo plačali postrežka, ki je klop spravil nazaj k Marcholdu.

24. Nova dežela.

L. 1917. ali kdaj so se prišli pod vodstvom ptujskega župana Orniga na Dunaj poklonit Štajercijanci novemu cesarju Karlu.

»Neue Freie Presse« je prinesla o tem poročilo in v tem poročilu je stalo, da je »Njeg. Veličanstvo presvetli cesar milostno sprejel deputacijo« in sicer

v neki veliki sprejemni dvorani. »Ko so bili tam zbrani drhteč in hrepeneč videti novega cesarja,« je ta ves bleščeč, rdeč in pijanega lica stopil med nje in pozdravil:

»Bog zivi deželo Kranjoko!«

Pripovedoval sem to v kavarni, poslušal me je znanec in prijatelj — nekoliko poldrugi martin — in naglo vprašal:

»Ali je bila to kakšna nova dežela?«

25. Utrjevanje.

Z nami je bil v deškem semenišču tudi čudaški gojenec Rebek, ki je potem menda kot vikar umrl na Trnovem.

Njega si dobil v najhujšem mrazu brez suknje trepetati na dvorišču.

Vprašal ga je sošolec, poznejši dekan Belè:

»Kaj delaš, Lojze? Ali ti ni nič mraz?« se je tresel v suknji.

»Mraz mi je že, mraz, a utrjujem se za hujšega!«

26. Čast gospodarja.

Luka Pišlar je bil dolgoletni sluga na deželni vladi in nazadnje pri banu. Dvajset gospodarjev je služil!

Ko je bil ban dr. Marko Natlačen, je prišla deputacija. Z banom so se dobro poznali, zato so kar vprašali:

»Ali je notri Natlačen?«

Luka je bil užaljen, ker je mnogo dal na čast svojih gospodarjev. Napravil se je neumnega, kakor da so ga vprašali v ljubljanskem narečju.

»Boma vidl!« je dejal. Pogledal je v čakalnico in pristavil: »O, ni natlačen' ne, še za večjo gospodo je prostor!«

27. Ugled.

Luka Pišlar je učil praktikanta S.:

»Ne smete prihajati prezgodaj v službo. Niti sluge vam ne odzdravljajo, ker vas imajo za novopečenega slugo. Če hočete kaj veljati, prihajajte kasneje.

Če pridete ob pol devetih, vam bodo ozdravili. Če jih pozdravite, ker vas bodo imeli za pisarniškega zelenca; če ob devetih, vas bodo pozdravili brezbrizno kot pisarniškega uradnika.

Šele poldesetih je vaša ura, če hočete, da vas pozdravijo kakor gospoda!

Naš dvorni svetnik pride tako šele ob enajstih. Temu se priklonijo do tal, druge uradnike, ki pridejo ob desetih, pa pozdravijo vsaj spoštljivo!«

»In sem prihajal po desetih. Sluge so se priklanjali zelo spoštljivo!« je rekel sedaj že svetnik S.

28. Mecen.

Višjemu inšpektorju Janku sem kazal svojo polhovko.

»Iščem mecena!« sem dejal, ker je bila že raztrgana.

J. pa ne bodi len, je ogledal polhovko in jo vrnil:

»Kaj mecena? Krznar ti je potreben. Nesi jo krznarju, da jo zašije!«

29. Konjska figa.

Pripoveduje moj prijatelj Janko:

»Na Rakitni rodi od vsega sadja le konjska figa!«

»Kaj ti vse veš!« smo se začudili. »In je dobra?«
»Kje? Saj še ta ponoči zmrzne!«

30. Britje zastonj.

Brivec Dolenc je razglasil, da ob določenih dneh brije reveže zastonj. Prišel je tudi skopi hišni posestnik in oderuh G., da je ubog in naj ga obrije zastonj. Stari lisjak ni vedel, da ga Dolenc pozna. Ni trenil z očmi; povabil ga je, naj sede in ga namilil. Strgal je in strgal po starčevem licu na polovico obraza.

»Zdaj pa,« ko je znova namilil gostu lice, »zdaj pa ne brijem naprej,« je dejal. »Zdaj, gospod G., ne brijem naprej, kajti za vas velja samo na pol moj oglas. Ali niste hišni posestnik in imate tudi denar izposojen okoli? Za vas velja samo polovica oglasa. Če ne plačate, toda koj, preden nadaljujem, sicer pustim polovico neobrito.«

In zaračunal mu je dvakratno britje.

Dedec je plačal, a odpihal, ne da bi počakal na dišečo vodo. In nikoli več ni prišel.

»Saj tudi prej ni,« je pristavil Dolenc, »toda meni je to služilo za veliko reklamo!«

31. Odlikovanje.

Znani skladatelj V. V. je živel za prve svetovne vojne blizu fronte ter bil neki večer povabljen k častniški mizi. Po večerji je šel primerno razpoložen spat.

Ni minila ura, ko je začel sovražnik obstreljevati kraj z granatami. Častniki so bili vsi iz sebe, poveljniku so svetovali, naj kraj izpraznijo, ker bo vsak čas porušen. Poveljnik se je še pomišljal,

ko mu je nazadnje šinila v glavo misel, da je na vsak način treba pogledati, kaj in kje je župnik.

Ker je nekaj častnikov stanovalo v župnišču, je bilo treba samo pogledati v župnikovo stanovanje. Župnika niso mogli najti nikjer; mislili so že, da jo je že sam ucvrl iz hiše. Nazadnje so vdrli v spalnico in našli V., ko je smrčal na postelji.

»Dokler župnik smrči na postelji, ni nič hudega. Ostanemo!« je odločil poveljnik. Tako so ostali. V. je bil predlagan za visoko odlikovanje in red tudi dobil.

Če ga danes vprašaš, zakaj in kdaj je bil odlikovan, pravi:

»Enkrat edinkrat, a še tistikrat za spanje in smrčanje!«

32. Zdrob.

Pl. H. je bil med vojno 1914—1918 nekje glavar. Deželna vlada je pozvala, naj okrajni glavarji priporoče ljudstvu, da bi več in bolj skrbno sejal. Zato je tudi H. sklical župane in prebral razglas, potem pa pristavil: »Tako, zdaj veste,« je dejal, »saj ste bili skrbni in vas moram pohvaliti, a vendar bi vam nekaj le pristavil: Nikjer ne vidim, da bi sejali ,gres' (zdrob). Sejte več ,gresa'!«

33. Neznana moka.

R. je pripovedoval svojemu prijatelju, da je mimo njegove hiše peljal voznik moko in, ne da bi kaj rekel, pustil eno vrečo pred vrati. Izpraseval je, kaj naj napravi z njo.

»Daj jo revežem!« mu je svetoval.

Pa je zmajal z glavo.

»No, če nočeš, pa oglasi, naj pride voznik ponjo!«

Tudi to mu ni šlo.

»No, pa jo sam snej!«

»Smo jo že načeli!« je pritrdil.

34. Za čem bo umrl.

Prof. Vadnjal govori s svojim znancem K.:

»Dve boleznii bosta prišli v deželo. Kuga in kolera, a ti ne boš umrl za nobeno.«

K.: »Zakaj ne?«

Prof. Vadnjal: »Tebi je drugo usojeno. Za ti boleznii ti ne boš!«

K.: »Za katero pa?«

Prof. Vadnjal: »Za neodkritosrčnostjo.«

35. Ribniške:

a) Testament.

Ribničan Lovro je bil bogat. Imel je grunt in denar. Dedec je ležal na smrtni postelji.

»V opalti imam še nekaj dolga; to boš prevzela ti, Nežka.«

Nežka je pritrdila, kajti od zadaj je bil še grunt in denar.

»V krčmi imam še nekaj dolga; to boš prevzel ti, Francelj!«

Francelj je pritrdil, kajti na vrsti je bil še grunt in denar.

»Kaj pa grunt?« je vprašala žena, ker je dolgo molčal.

»Kaj pa denar?« sta rekla Nežka in Francelj hkratu.

»Grunt, grunt?« je počasi izdihal, »grunt bo pa moj, saj kmalu ozdravim. In denar — denar bom imel za priboljšek.«

b) V i n o.

Vrnil se je mož iz oštarije in potrkal.

Žena pa skozi okno:

»Kjer si se ga nažrl, tja pojdi spat!«

»Nikar ne bodi, Nežka, vina, vinca, vinčka imam s seboj!« se je sladkal.

Seveda mu je takoj odprla.

»Kje ga imaš?« se je priliznila.

»Kje? V trebuhu!« se je vrgel na posteljo.

c) Č e g a z g r e š i š . . .

V Ribnici je bila nova maša; na tej novi, na tej žegnani novi maši je bil tudi Urban.

Sedel je lepo na tisto klop, ki je za vse, in poslušal.

Pevci so začeli:

»Kir je... kir je... kir je...« in so vlekli še enkrat.

Urban pa iz cerkve.

»Kaj čem tu? Ali naj ga iščem jaz, če so koj v začetku zgrešili, da ne vedo, ,kir je!«

č) T r d o m e s o i n » b o l n a « r o k a .

Potočnjakov oča je šel na božjo pot na Brezje in potem na bleški otok. Ustavil se je pri neki gostilni, da bi kosil. Naročil je po vseh znanih gostilniških obredih pečenko. »Bila je trda kot stara berača podplat.« so njegove besede. Oziral se je okoli in jezil, a natakarice ni bilo blizu, pač pa je videl, da strmi v časopis v sosednji sobi

gospodar sam. Naglo svojo veliko rdečo ruto iz žepa in napravil zanko, v zanko roko!

Potem je trkal, trkal in pritrkal. Prišel je gostilničar in oča ga je poprosil, naj mu zreže pečenko, ker njega boli roka. Oštir se je pripravil, mučil, klel in robantil, nazadnje pa je zagrabil krožnik in odšel v kuhinjo. Vrnil se je z drugim mesom in hotel rezati. Takrat pa Potočnjakov oče roko iz zanke:

»Le pustite, to bom pa zmogel tudi jaz sam!«

d) Z a s t o n j.

Kovač Petelin je na veliki petek počival, pa ti babnica pritrese polomljene burkle. Da bi popravil.

Kovač je dejal, da je veliki petek in na veliki petek ne dela. Babnica pa je silila vanj in ga nazadnje omehčala. Ko ji je izročil v redu, ga je vprašala za račun; računal ji je pet krajcarjev.

Takrat pa babnica, da je predrago in ali je bil pri spovedi, da tako odira in ali se ne boji Boga, ki je pravičen sodnik.

»Pa ni kovač!« se je zadrhl.

»In zdaj boš še Boga zmerjal! Ali ne vidiš, da je res predrago?«

Kovač je molče vzel, odlomil spet rogelj in dal burkle babnici.

»Nà, zdaj je pa zastonj.«

e) O p r a v i č i l o.

Učitelj Raktelj je klical v Ribnici učence:

»Lovro Kljun!« — Nič glasu. »No, kje je Kljun?«

»Ženi se,« so se oglasili.
 »Se opraviči!« je zapisal učitelj.
 »Francelj Arko!«
 Bil je mesarjev sin.
 Spet molk.
 »No, kje je Arko?«
 »Telička so kupili in je šel lajat, da bo mislil,
 da gre za njim pes.«
 »Se opraviči!« je zapisal učitelj.
 »Jernej Bartol?«
 Trdovraten molk.
 »No, kdo ve, kje je Bartol?«
 Še molk.
 »Ti, Štefan, saj sta soseda! Kje je Jernej?«
 »Tako je rekel,« je s težavo in jecljaje povedal
 Štefan Podboj, »tako je rekel, da naj ga učitelj
 v r.. piše!«
 »Saj ni tako, saj ni tako!« se je oglasil Francè
 Prijatelj.
 »Saj ni tako! Onikal jih je, onikal!«
 »No, kako onikal?«
 »Kako? — Rekel je, naj ga pišejo!«
 »Saj ni tako rekel,« je dejala Petelinova Franc-
 ka, »rekel je, naj ga pišejo, če ga čjo!«

36. Potegavščine:

a) Potegavščine.

Ravnatelj Košiček in katehet Pivk rada potegneta človeka in vsi znanci se smejemo njihovim šalam.

Službovala sta na Jesenicah: Pivk in Košiček.

Če so hoteli nekaj označiti kot skromno šalo, so dejali:

»Potegne te kot Pivk!«

Če so hoteli stopnjevati, so dejali:

»Potegne te kot Košiček!«

Če so pa hoteli povedati superlativ, so rekli:

»Potegne te kot Pivk in Košiček skupaj!«

b) N a r o č e n a l a ž.

Prišel je Košiček v restavracijo.

Nekdo si ga je hotel privoščiti in dejal:

»Poslušaj: izmislil si na mestu kaj!«

Košiček pa je, nejevoljen nad sprejemom — bili so celo neznani gostje pri mizi — sedel v kot in zarentačil nad natakarnjem:

»Daj hitro vina in kaj jesti, mudi se mi. Veste«, se je obrnil do omizja, »moram hiteti. Z banom morava še nocoj ob osmih sprejeti angleškega kralja, ki se vrača iz Dalmacije. Ali nima ban drugega, ki bi mu pisal o tem poročilo?! Naj bi šel kdo drugi! Zakaj hoče prav nalašč mene!«

Natakarn mu je hitro prinesel vina in jedilni list. Košiček je natočil, izbiral in izbiral, pa mu to ni bilo všeč ne to ne ono. Medtem je čas tekel; bilo je že tričetrt na osem. Košiček še ni izbral večerje. Oni je pogledal na uro in dejal:

»Slišiš, zdaj vendar ne boš večerjal. Še dirjati boš moral na kolodvor, da ujameš vlak!«

»Nikoli še ni bil ta vlak, ki ga moram čakati, točen!«

»Če se pa pripelje kralj!«

»Naj pa čaka!« je dejal Košiček in mirno žulil svoje vino.

»Potem si se pa zlagal!«

»Kakor si naročil.«

c) Če Guglja ne dobi na kredo...

V Radovljici je bil mož Guglja, ki je pil na tuj račun, ker mu noben oštir ni več hotel dati na kredo.

Nekoč je prišel h gostilničarju Firsagerju fantič, ki je izvlekel iz notranjega desnega žepa steklenico in prosil, naj mu natočijo žganja. Firsager je natočil, zamašil, fant je steklenico vzel in jo vtaknil v notranji desni žep.

»Plačal bo pa G.,« je dejal.

Firsager pa na prste:

»Temu pa ne dam nič. Naj najprej plača svojo kredo!« je pokazal na vrata, ki so bila že zelo počeckana. »Če ne moreš plačati, pa izlij nazaj.«

Fant je bil razžaljen, vzel steklenico iz levega žepa in nagnil: »Kluk, kluk!« je reklo, »kluk, kluk!« in izteklo nazaj v pletenko. Tako je fant izlil vodo med žganje.

Izvedel je Firsager za potegavščino:

»Nič ne de, liter vode več ali manj; škode pa le nisem utrpel nobene. Mera je ista in vode ni prilila moja poštena oštarija.«

č) Čebele.

Košiček sedi v kavarni in gleda kvartopirce. Med njimi je sedel in igral tudi znani čebelar in trgovec F.

»Še to partijo, potem pa moram iti, zelo se mi mudi.«

To je že najmanj pol ure ponavljal in se nemirno premikal na stolu, a vendar ga je igralski vrag tako držal, da je spet in spet znova prijel za karte. Nazadnje se je le iztrgal igralcem »raz-

bojnikom« in vstal. Takrat pa Košiček mimogrede, kakor bi samo iz vljudnosti nekaj vprašal:

»Ali so vaše čebele letos prav tako dobro medile ko moje?«

»Kaj, ali imate čebele? — Dobro? Oh, moje so tako slabo. Nikamor ne moreš letos z njimi, vse je založeno. In pripeljali so jih na pašo ljudje — kaj bi pravil — pripeljali, ki nimajo pravega smisla zanje. Samo za denar jim je. Nekaj panjev je tako šibkih, da ne bodo prebili zime!«

»O,« je rekel Košiček, »moje pa ne. V Žužemberku jih imam petdeset panjev, da bi še Janši delali veselje!«

In zdaj se je začel strokovni razgovor o čebelah. Vse sta obravnavala: matice, trote, panje, po ceni sladkor, les slabih in dobrih panjev, ljudi, ki nimajo pravega smisla za čebele, ceno medu, trgovce in že razmišljala za prihodnjo pomlad.

Nazadnje je vendar F. pograbil klobuk:

»Zdaj me stranka že predolgo čaka. Pa drugič naprej!«

»Z vami je res prijetno: človek zmerom še kaj pridobi!«

F. je šel; družba pa nad Košička:

»Toliko medu boš imel, ali ga boš sam polizal? Pa nikomur ne poveš, da ga daješ po tej ceni!«

»Kako: daješ? Kupil bi ga po tej ceni!« se je branil Košiček.

»Da bi verižil z njim!«

»Kako verižil? Nekaj kilogramov ga kupim zase in za prijatelje!«

»Če ga pa toliko imaš!«

»Kako imaš?«

»Rekel si, da ga imaš!«

»Naslikanega že. Cel uljnjak je naslikan, a čebel nimam. Kdo mi jih bo dal?«

»Kaj pa F.? Ali nismo slišali kaj si dejal?«

»Tako?« se je zasmel. »Njemu se je mudilo! Ali niste videli, kako se mu je že prej mudilo?«

d) Harmonika.

Znano je, da župnik G. izvrstno igra na harmoniko. Kosita pri isti menzi s katehetom Pivkom. Pripovedoval je Pivk to stvar nekomu, ki je bil nasprotnik harmonike in se je večkrat zgražal.

»Vidiš«, je dejal, »zdaj mu pa prav pride in čuditi se moraš iznajdljivosti naših ljudi. Ker nima dohodkov« — poslušalec je bil skopuh in znan bogatin — »ker ljudje malo dajo in tisti najmanj, ki največ imajo, zato si mora župnik G. pomagati s harmoniko.«

»Vsaj zdaj sem mislil,« pravi Pivk, »da se bo oni zganil in segel v žep, pa se ni domislil. Zato sem sklenil, da mu natvezem ‚raco‘, da bo vsaj nekaj imel za svojo stiskavost.«

»Pomagati si že znajo, pomagati,« je nadaljeval z žalostnim glasom, »a sram nas je lahko, da si mora G. služiti kruh po gostilnah. Ko se stemni, se lepo preobleče in potem gre od gostilne do gostilne, zaigra nekaj in potem pobira. Toda pomaga si le!«

»Strašno! Ali je pozabil, da kot duhovnik ne ve več, kaj se spodobi! Povedati bi se moralo škofu, ali vsaj generalnemu vikarju Nadrahu. »Prepovedati mu morajo, prepovedati!«

»Lahko reči prepovedati! Kako pa naj živi? Misliš, da se živi od zraka? Ne rečem, če bi bil nekdo, ki bi mu plačeval za hrano in obleko, tako

pa ne ostane drugega, kakor da se pač preživlja, kakor ve in zna. Lahko povedati Nadrahu, a potem ga moraš preživljati. Ti bi to lahko: hišo imaš in še kaj drugega!«

»Hišo? Ali veš, da imaš s hišo samo izgubo? Manj stane najeto stanovanje, ko pa stanovanje v lastni hiši!«

»Pa zamenjajva, to breme prevzamem nase, da plačujem zate pet let najlepše stanovanje v mestu, če mi daš hišo!«

»Če pa vsega ne razumeš!«

Zamahnil je z roko in se poslovil.

Toda čemernež se je sladko smejal, ko mu je oni pripovedoval, da ne gre, da G. hodi po gostilnah igrat harmoniko.

»Vas pa je spet potegnil Pivk!«

e) Poplačana radovednost.

Pivk sedi v rožcah v Unionu z znancem. Govorila sta o vsakdanjih stvareh. Znanec je hotel nekaj novic za svoj krog na deželi. Pivk je povedal, da nič ne ve in da bi se moral zlagati, če bi hotel kaj povedati. Oni pa da ne, da Pivk ve, a molči in noče povedati.

K sosednji mizi sta medtem prisedla dva gospoda, ki sta Pivka poznala in pozdravila. Znanec radoveden:

»Kdo sta?«

Pivk je povedal imeni. Bila sta dva zelo znana gospoda.

»Kaj tako šušljata?« je bil radoveden prijatelj.

»Kaj? Kdo ve, kaj, a nekaj posebnega je z njima.«

»Kaj pa?« se je premaknil in primaknil na stolu.

»Nekaj neverjetnega!« je dejal Pivk. »Oni na levi — to se pravi G. — on je izstopil iz katoliške vere in se poročil po turško. Zdaj ima za harem že izbrani dve, njegovo staro ženo pa je mufti zapodil. Kdo bi si mislil, da bo tega dobrega moža tako zmešalo. Pravim, baba je baba. In zdaj ima kar dve!«

Znanec je kar zijal.

»Oni na desni je pa vzel njegovo zapuščeno ženo. Kaj pa je hotela revica? Ali naj od lakote umre? Pet otročičev ima. Meni se zdi, da to šušljata.«

Znanec se je zgrozil, vrgel sovražni pogled na oba in dejal:

»In ju še pozdravljaš?«

»Saj si videl, da sem samo odzdravil. Z nobenim se nisem skregal!«

Čez mesec dni se oglasi z dežele prijatelj tega znanca.

»Nalašč sem se pripeljal z dežele, da se sam prepričam. Oni trdi stvari, ki jih ne morem verjeti. Da jih ima iz popolnoma zanesljivega vira.«

»In kdo je bil ta vir?« smo vprašali, ko smo se nehali režati. Kajti prav takrat se je pripravljaval velik tabor in oba gospoda sta imela mnogo nalog.

»Pivk!« se je zakrohotalo omizje.

»Da,« je dejal Pivk. »Saj sem mu povedal, da bi se moral zlagati, če bi hotel kaj povedati!«

f) Policaj in vojak.

P. G. hodi civilno oblečen po mestu. Hotel je govoriti z dvema redovnicama in izvedel, da sta pri katehetu Pivku. Oni, ki mu je to povedal, je tudi pristavil, naj pazi, da ga Pivk ne potegne. Pri

Pivku je pozvonilo in pred vrati je stal dobro ob-
lečen gospod ter vprašal Pivka, če je to on.

»Seveda!«

»Prav!« je odgovoril. »S policije sem in bi samo
rad vedel, če sta pri vas dve redovnici!«

Pivk je zbledel, zajeceljal, da sta; bil je ves
preplašen, češ v njegovem stanovanju bodo are-
tirali dve osebi, za katere je on bil trdno prepri-
čan, da sta redovnici. »Naj se vrag spozna, danes,
ko so redovniki oblečeni civilno. Vohunke ali kaj
pa redovnice!« mu je šlo po glavi. Vendar je našel
toliko moči, da je peljal gospoda v sobo.

»O, gospod pater!« je vzkliknila redovnica, »kje
se najdeva?«

Zdaj je Pivk izvedel, koliko je na uri. Govorili
so veselo in živahno, ko je prišla beseda tudi na
vojno in bombe in granate. Na silo granat in to-
pov in vse drugo.

»O, ko sva bila midva skupaj v Galiciji, »se je
obrnil Pivk do svojega prijatelja Jožeta, ki je tudi
bil pri njem.

P. G. je pozabil, s kom ima opraviti, pa je bil
ves v ognju in začel spraševati, kdaj sta bila, kako
sta prišla skupaj in kje sta bila. Pivk je nemoteno
vse resno razlagal. Kako sta se z Jožetom našla pri
kadru, kako odbila rekrute, kako sta tistemu rde-
čelasemu feldveblu plačala zmerjanje, ko sta pustila
pismo »predrage Kati« na njegovi prični in ga je
»Kati« povabila na sestanek. In tako vse drugo.

P. G. je z zanimanjem poslušal.

Nazadnje je pripovedoval Pivk, kako je pri-
žvižgala v strelni jarek granata. »Ž—ž!« se je stre-
sel. »Zarila se mi je pod nogami dva metra v zem-
ljo in —«

»— in?« je planil vmes pater radoveden.

»— in se razletela.«
»Kaj pa vidva?«
»Kaj? Jaz sem bil mrtev in so me nesli na policijo!«

g) Prešernov podstavek.

Spominjate se, kako je bil za prvi april na sliki prenešen Prešeren z Marijinega trga pred vseučilišče. Lepo je bilo to videti. Prav takrat je bil v časopisih velik prepir, kam bi ga dejali, ker baje Prešeren in njegova »muca« ne spadata na Marijin trg. Vodnik je vsaj hrbet obrnil branjevkam, Prešeren mora pa še po smrti gledati pijance, ki se stekajo iz vseh beznic pred njegov spomenik. Zato je bilo razumljivo, da si je časnikar dal duška nad preprirom, ki je takrat razburjal našo narodno javnost. Čez noč ga je prestavil pred Univerzo. Tehnično je to bilo lahko, ker so takrat kolibo cvetličarne Korsika čez noč prepeljali na Miklošičevo cesto z Aleksandrove.

Prešeren je na sliki stal pred vseučiliščem.

To je bral naš odlični književnik dr. N., bral in res veselo vzdihnil, kajti problem se mu je zdel srečno rešen. In se nalašč zato pripeljal v Ljubljano in pred »Prešerna« v Zvezdo.

»Kje je Prešeren?« se je začudil.

»Postrežčki, ki so prej sedeli na podstavku, niso imeli kje sedeti, pa so ga odpeljali nazaj!«

h) Vstopnina.

Spominjate se, kako je bila za prvi april v časopisu naslikana svinja s šestimi nogami in zraven pripisano, da si moreš svinjo ogledati od 2—6 zvečer na dvorišču pri Figovcu. Tega se vsi spo-

minjate, malo kdo pa ve, ker ni bilo nikjer še zapisano, kako je bilo s tistim ogledovanjem. Ob dveh se je bila nabrala že množica ljudi pri Figovcu v gostilni in naročala klobase in pečenko. Velika množica ljudi, pravim. Svinje ob dveh še ni bilo.

»Zamudila se je!« so razlagali najnestrpnejši in škilili na dvorišče. Nenadoma se je pojavila na dvorišču. Vsi mislite, da svinja. Ne mislite samo vi, mislili so tudi drugi, ko je oštir radoveden pogledal skozi okno. Oštir je pogledal, ljudje so pogledali, otroci pa že v vrišč:

»Je že tu!« in drli k vratom. Nastala je občutna gneča, kajti mnogo jih je bilo, ki so hoteli v sobo.

Morda ste radovedni, kaj je bilo na dvorišču? Finančna kontrola, ki je izpraševala, kdo bo razkazoval svinjo in zakaj ni tega prijavil financni zaradi vstopnine.

i) P o g r e b.

L. K. je pristopil k mizi znanih ljudi. Vedeli so, da je živ časopis, zato so se kar razveselili in vsi radovedni vprašali, kako in kaj.

Nekaj časa je govoril vsakdanje stvari, nato pa vzdihnil:

»To bo pa lep pogreb!«

Vsi okoli mize radovedni, kdaj in kje.

On pa samo vzdihoval:

»Oh, kako bo imel trgovec Kollman lep pogreb!«

»Ali je umrl? so se zganili okoli njega.

»Ni še; toda, kadar bo!«

j) D i v j a g o s.

Moj oče Nace Velikonja je na Mljetu jeseni zalezal jato divjih gosi. Ustrelil je, a dvignile so

se vse in ni mogel do nobene. Dvignile so se čez hribček in tam je ena omahnila v morje. Videl jo je ribič Vojvodinov Matko ter jo spravil v čoln pod košaro rib in pokril z vrečo. Nesel jo je domov in jo spekel.

Po ovinkih je moj oče to izvedel, a kjer ni nobene priče, tam je težko koga obdolžiti.

Prišle so gosi spet in spet jih je zalezal ter ustrelil.

To pot srečno. Spravil je divjo gos v grmovje in šel čez hribček. Delal se je, da išče. Videl ga je Matko.

»Kaj iščete?«

»Kakor zadnjič. Zadnjič sem obstrelil divjo gos, a ne vem, ali je kam padla ali ne. Prav tako je odletela tu sem, a zdaj je ni. Zadnjič je res nisem našel, a vendar se mi je zdelo, da je bila zadeta.«

»Oh, če je zadnjič niste mogli najti, je znamenje, da je ni bilo. Saj bi se našla in jezero je vendar preširoko za ranjeno žival.«

»Pa naj bo: ne bom je iskal!« je dejal in se obrnil.

Matko pa hitro v čoln in vsaj tri ure je krožil ob obali in iskal gos.

k) G a d j e.

Uradnik Pavlič na Grmu je nekaj lovil in spravljajal s poljskimi cveticami vred v škatlo. Prinesel je vse v pisarno in ponudil profesorju znancu.

»Kaj je?« je vprašal profesor.

»Rože!« je odvrnil Pavlič.

»Saj res, rože!« je dejal profesor, ne da bi trenil z očesom, ter vzal.

Srečal ga je ravnatelj.

»Kaj je v škatli?«

»Za krave!«

»Res, za krave!« je potrdil ravnatelj in vrnil škatlo.

Videle so to od daleč dekleta.

»Pokažite še nam! Kaj imate?«

»Taka reč se ne kaže vsakemu!«

Dekleta še radovednejša.

»Ne znate molčati! Ne smem pokazati! Stvar je zaupna in ženske vse razkokodakate in razkričite. Če se kaj izve? Stvar je zelo zaupna!«

»Kaj pa je?« so radovedno nagrnile.

»Oh, nekaj za čevlje!«

»Samo za čevlje, pa taka skrivnost!« so zaregljale.

»No, pa naj bo!« se je profesor vdal ter odprl pokrov.

Dekleta pa v vik in krik po hodniku.

»Slepar, goljuf, za norca nas imate! Pfej! Gadje in kače so. Pfej!«

»Ali nisem rekel, da boste vse razkokodakale in razkričale? Morda sem lagal, kaj? Ali ne rabite kačje kože za čevlje, punčare kričačaste?«

1) Žrtve.

Kolporter Polde je iznajdljiv človek. To je bilo tisti čas, ko smo vsi pričakovali senzacij. Pa ti je pridrl iz upravnštva s šopom novepečenih časopisov in vpil:

»Potres v Novem mestu! Hiše porušene!«

Ljudje so se drenjali k njemu, on pa je naglo prodajal in divjal naprej.

»Sedem žrtev do sedaj. — Potres v Novem mestu!« Spet so ga ljudje ustavljali in kupovali.

»Deset, enajst, dvanajst, petnajst žrtev!« je štel in jemal denar.

Pri kavarni Evropi je bilo že sedemdeset žrtev.

»Kje pa je pisano o potresu?« so nazadnje vpraševali ljudje.

»Tam, kjer je omenjen potres pred sto leti!«

»In žrtve? Ali jih je bilo takrat toliko?«

»Ne, žrtve so tisti, ki so kupili!« se je odrezal Polde.

m) Skri valnice.

Inž. M. je sedel v sobi sadjarskega poročevalca, ko sem ga obiskal. Videl sem lepo ponarejeno sadje iz voska in v šali vprašal, če kaj dado.

»Le vzemi, vedno sveže, vsak drugi dan premenjamo!« je nemoteno odvrnil kakor izvežban branjevec.

In je pripovedoval, da je kmet sadjar hotel imeti jabolko, tako lepo je bilo ponarejeno.

Jaz mu nisem verjel, a posrečilo se mi je moža nekje sneti.

»Kako je bilo s sadjem?« sem ga vprašal.

»Kako? Kako? Tako se je prijazno smehljaj, da sem si rekel: pustite otrokom veselje. Ne verujem, da sam ne bi bil poznal, da je ponarejeno.«

n) »G a.«

Rajni profesor Porenta je bral škofov pastirski list o abstinenca. Pri kosilu je zamišljeno sedel pri mizi. Šaljivec, pa tiho! Vsem se je zdelo nenaravno. Srebal je svojo juho in vzdihoval. Njegov radovedni sosed je sočutno vprašal:

»Kaj ti je, Gašper, da si tako zamišljen?«

»Kaj bi ne bil! Oh, kaj takega se mi še ni pripetilo.«

Zdaj je bila radovedna že okolica.

»No, povej, Gašper!« so silili vanj.

»Kaj bom pravil, saj mi ne more nihče več pomagati.«

»No, pa vendar —«

»Oh, danes, ko sem bral na prižnici — ah, pustimo, kdo bi pravil. Kar je, pa je!«

»Le povej, Gašper!« so ga bodrili tovariši.

»Danes, ko sem bral na prižnici, se mi je pripetilo, kar še ne dozdam!«

»Za božjo voljo, kaj, saj si še živ? Ali si kaj videl ali mislil ali kaj?«

»Ah, kaj — en'ga sem spustil.«

»No, da, lepo, veš, lepo ni bilo. Ali nisi mogel pridržati?«

»Saj to je. Pridržal sem, pridržal. Pa niti moj ni bil: škofov je bil!«

Zdaj so bili še bolj zmedeni. Morda je kdo mislil, da se je zbledlo tudi Gašperju.

»Kako vendar?«

»I, en ,ga' sem izpustil. Vsi veste, da stoji v zadnjem pastirskem pismu: »Sprejmite svoj križ in radovoljno ga nosite!«

»Tisti ,ga' sem izpustil.«

o) Mrlič.

V Škocijanu pri Mokronogu so imeli ples. Plesal je in pil na plesu tudi znanec učitelja Lavriča. Bil je samec in se proti polnoči opotekel domov.

Učitelj Lavrič mu pa je bil med tem časom v sobi napravil mrtvaški oder, zvil nekaj cunj nanj, kakor bi bil mrlič, in počakal. Oni je bil že pred hišo, ko Lavrič hitro zažgal dve sveči ob odru in skrit počakal.

Znanec je ves v rožcah pel po stopnicah, pred durmi in odprl. Odprl vrata in obstal. Pomencal si oči, razkolačil jih in zablujeno pogledal. V njegovi sobi je ležal mrlič. Ležal na odru in dve sveči sta goreli ob njem. To je vendar dobro videl. Obrnil se je, kakor bi ga nekaj pičilo, in nazaj v gostilno. Tu je prestrašen in brez sape izjecljal, kaj se mu je zgodilo. Pivski bratje vsi v halo. Pograbili pijanca pod pazduho in nazaj.

Prišli so do hiše, prišli do sobe, odprli vrata in v sobi ni bilo — nič.

»Pijan si, tako pijan, da imaš prikazni! Ali pa si nas hotel?« so vpili nad njim.

»Kaj bom hotel vas? In pijan tudi nisem, saj na eni nogi stojim!«

»Res, na eni nogi stoji, a zato, ker se je stregnill!« je dejal Lavrič, ki je bil medtem že naglo spravil »mrliča«.

37. Z Gorâ:

a) Molk.

Vad. učit. Kutina je oče spravil za mesec dni k stricu na Salcburško, da bi se naučil nemško.

Stric ga je sprejel in tolkel domače bovško narečje, da je fant razumel.

»Toda,« je dejal, »samo dons še po domače, potem pa samo nemšk!«

»Oh, stric,« je dejal Kutin, »potem bova pa cel mesec molčala!«

b) Voščilo za god.

Stari poštar Logar prešerno sedi v uradu. Prav ta čas je odhajala pošta. Pripovedoval je Trebsetu, kako je potegnil ljudi, ki so stavili v

loterijo. Trebše pa ne bodi len, je pogledal naglo v koledar:

»Jutri bo sv. Jožef. Čenčiču je treba voščiti za god!«

Čenčič je bil poštar v sosednji vasi.

»Saj res,« je dejal Logar, ko je avtobus že trobil. »Počakaj; kar napišem!«

In je napisal na karto:

»Voščim Ti vse najboljše za jutrišnji god. Naj Te tvoj patron s v. J o ž e f ohrani še mnogo let!«

Spredaj pa je napisal naslov:

»Gospod A n t o n (kakor mu je bilo ime) Čenčič, poštar v Trgu.«

In je izročil karto šoferju.

c) B r a t a.

Krošnjar Robli je spal kot mlad fantič z bratom Gašperjem.

Mati je imela Franca rajši, medtem ko je Gašperja odrivala, kjer je mogla.

Neko zimo sta oba kašljala. Mati je skuhala čaja za Franca ter mu ga prinesla v posteljo, Gašperja pa okregala, da se je podil okoli in je sam kriv, če kašlja.

»Pošast pošasasta!«

Gašperju ni dala nič.

Nekega večera pa pravi Franc Gašperju:

»Lezi na mojo stran in kašljaj, kašljaj, da si dušo izkašljaš.«

Gašper je ubogal in krehal in se davil in pehal slino in sapo lovil.

Mati je slišala, videla, da se fant ob steni muči in davi, pa koj po čaj. In ga je prinesla. Fant je pograbil lonček in izpil v dušku.

»O, boglonaj, mati!« ji je vrnil lonček.

Mati pa: »O, ti pošast pošasasta! Vse je izpil ta lev!«

č) Berači in krošnjariji.

Tržani so bili ponosni, krošnjariji so s suknom (tuhondlerji), sosedje vaščani so pa bili poklicni pogorelci (t. j. našli so pota in ovinke, da so dobili potrebna potrdila, da so »pogoreli« in s temi potrdili prosili po Madžarskem).

Krošnjar Robli je pa bil krošnjar, vendar včasi poleg svoje krošnjarije z drobljajem tudi »pogorelec«.

Stal je Robli sredi sosednjega trga in prodajal svoje drobnarije.

Govoril je Robli in govoril, kod je hodil, kje je bil, kje je kruh drobil in dekletom glave mešal.

»Kaj boste, ko ste že star!«

Pa da je dekletom glave mešal, je odvrnil, samo z lepimi rutami, z lepimi lišpi in s takimi »pisemčki, kjer golobček kljunčka golobičko.«

Nazadnje so pa že morale nekaj reči neprijaznega zoper sosede — »pogorelce« berače.

Toda Robli, Robli ne bi bil Robli, če bi bil koj bruhnil. In končno: bil je v trgu.

Seveda, v trgu — ne? — v trgu in prodajal!

Pripovedoval je o Madžarskem, kako so dekleta tam sočna in lepa in imajo križemgledke sladke mandeljnovе oči, ne pa —. Ni povedal, kje — in vsak je vedel, kje.

Dekleta še bolj huda. Da misli nekaj o trgu in dekletih.

Nazadnje je dejal Robli, ko je videl, da je kupčije konec:

»Dekleta, kar kupite še, saj fantje itak ne bodo mogli.«

»Da ne bodo mogli, da ne bodo mogli! Prej kakor vi beraški »pogorelci« berači. Ali ste kaj videli morda naše bogate fante?«

»Seveda, seveda,« je sladko pripomnil Robli, »videl in zato sem dejal, da ne bodo mogli kupiti: na beljaškem mostu so nas kruha prosili, ko smo priberačili z Madžarske.«

d) P r i d e n d e l a v e c.

Trgovec Ostan je imel delavca, ki bi mu — tako je rekel — nekaj dal, da bi ga ne bilo. Vendar ga ni spodil med tednom. V soboto ga je poklical in dejal:

»Veš, ti ga imaš družina, moraš gledat, da se ga ne pretegneš, kudiča. Krono več dobiš, ker ši ga tako pridno delala in v ponedeljak ne pridi več. Kar odpočij ši ga!«

Zato je veljalo med ljudmi:

»Tako ti dela, da bi ga še Ostan pohvalil.«

e) P r i d e n h l a p e c.

Stari Ostan, podeželski trgovec, je imel nekoliko zanikrnega hlapca in lep par konj. Ne more se niti trditi, da bi bil oderuh, ker je za nižjo ceno imel boljše blago kot njegov trgovski nasprotnik.

Vse je sam pregledal v svojem gospodarstvu, povsod bil svojim poslom za petami, zato je imel navado reči:

»Za fruštok sem ga napravila za dva klapsa, kir sem vse ga pregledala!«

Neko jutro je prišel v hlev, pogladil konja, pogledal prašno roko in poklical hlapca:

»Daneš ši ga bila pridna, ki ši konja tako lepo opusala. Zašlužila ši ga pol litra. Nà, da ga boš zmirom pridna!«

In mu je dal za pol litra.

Nikoli več ni imel prašne roke, ko je pogladil konja.

f) Miši.

Dekan Kunšič ni mogel trpeti, da njegova kuharica tako rada pije kavo. Ženska se ga je seveda bala in zato je šla mlet v klet, da je ne bi slišal.

Toda Kunšiču se je zdelo šumenje sumljivo, zato je glasno zavpil v klet:

»Kaj pa je?«

»O nič, miši preganjam!«

»Pa jih tudi melješ!« se je zasmeljal.

g) Mera.

Pokojni Solar v Trgu je izdatno pil. Spovedal se je svoje napake za veliko noč.

Spovednik ga je karal zaradi te nezmernosti:

»Še žival ima mero!«

»O, seveda, seveda, ker pije vodo! Pri vodi jo imam jaz tudi!« je menil.

h) Ko je šele ena noga v grobu.

Pok. Solar je šel k spovedi.

»Koliko ste stari?« ga je vprašal spovednik.

»Sedemdeset let!« je odgovoril Solar.

»Glejte, sedemdeset let. Sedemdeset let. Pomislite, z eno nogo že v grobu!«

»Nisem tega vedel. Samo z eno nogo? Potemtakem imam še sedemdeset let časa za drugo!«

i) Rezi j a n k a.

Vad. učit. Kutin pripoveduje, da se Rezijanov kot otrok ni nič bal, pač pa Rezijank, ker mu je mati zmerom grozila, da ga bo vzela Rezijanka.

Tako je prišla nekoč tudi neka črno oblečena ženska, ki je bila škrbasta in pa ruto je imela spodvezano kot Furlanke.

Gledal je izza vrat žensko, gledal in sopihal:

»Samo bliže naj pride, pa ji zalučam kamen. Rezijanka rezijanasta, najprej je požrla svoje otroke, zdaj bi pa rada še mene!«

j) S o n c e.

Munih in Fon sta bila v semenišču; sicer je bil Fon samo dva letnika pred njim, a bil je vsaj štiri leta starejši in mnogo večji.

Imel je navado, da je vsakega naslavljal s smrkovcem.

Nekoč je Munih kadil na semeniškem vrtu cigareto, mimo je prišel Fon in mu oponesel:

»Ti, smrkovec, pa boš kadil!«

Munih pa: »Če ti kadiš, zakaj ne bi jaz?«

»Zakaj, zakaj?« se je obrnil Fon; bil je velik in rejen:

»Le poglej, preden se vse to ocvre iz hlač, bo nekaj časa trajalo, tebe bo pa kar sonce stopilo.«

k) S n a ž e n j e c i l i n d r a.

O pustu so vaščani pripravljali vesele maškare. Vse je šlo po sreči, samo cilindra, ki so ga nujno

potrebovali, ni bilo. Spomnil se je glavni prireditelj Solar, da ima cilinder samo vikar Flander. Zato se je oglasil v župnišču, ko je vedel, da vikarja ni doma.

»Nežka,« je rekel kuharici, »gospod so rekli, naj osnažim njegov cilinder.«

Nežka ga je dala.

Kmalu je prišel vikar domov in Nežka mu je pripovedovala, kako je dala Solarju po njegovem naročilu cilinder.

Vikar je sicer trdil, da ga ni on poslal, toda če ga že hoče osnažiti, naj ga pa osnaži: potreben je bil krtače in vsega, kar spada zraven.

Popoldne je gledal vikar na cesto, ko so se pripodile maškare. Ena je imela cilinder na glavi, a prav pred farovžem ga je zavihтела v zrak in ga kot žongler zbijala s palico.

Flander pa ves jezen po Nežko:

»Sem pridi, Nežka, boš vsaj videla, kako Solar cilinder snaži!«

38. Odrske:

a) Poljub na odru.

K. je igral pri »Desetem bratu« Kvasa in poljubil Manico na — čelo.

Po igri je prišel domov in našel očeta v solzah.

»Mislil sem, da boš šel v lemenat, pa sem zdaj videl, da ne bo nič. Javno, na odru, pa poljubljaš dekle! Nič ne bo z lemenatom!«

In res ni bilo.

b) Maščevanje.

Kdor nima opravka, ne sme hoditi med predstavo in odmori na gledališki oder. Igralec Z. je to vedel, a kaj njemu! In nikoli mu ni dala žilica,

da ne bi zadnji hip kaj napekel: prenesel stol, zmaknil kakšen v igri nujno potreben rekvizit in podobno. Tako je bil na odru tudi v odmoru med drugim in tretjim dejanjem opere »Bohemi«. Vse je bilo že na mestu, kulise v redu, delavci so že odstopili, pa ga je vrag zanesel na sceno, kjer je hotel majhno maščevanje pripraviti za glavno pevko. Toda groza: ne da bi zazvonilo, je Ha., ki je bil Zu, prav zaradi njegove nepreračunljive nagajivosti zelo gorak ter ga videl na odru, velel dvigniti zastor. Brez znaka z zvoncem. Z. se je znašel v obupnem položaju. Pri navadnih izhodih so stali igralci, da ni mogel ven, zato se je naglo skrnil za kulisno drevo sredi odra ter obstal nepremično.

Ko se je oglasil iz krčme zbor bohemov »nam pa vse skrbi, mokra sraga vtopi...« se je vlilo izpod »neba« na ubogega grešnika Za. »mokra sraga« iz rok maščevalnega inšpicienta Ha. In ta »krstna slava« je trajala do konca dejanja.

c) Pijana »Rimljanka«.

Igrali smo »Quo vadis« in tudi sceno »Popivanje pri Neronu«. Režiral sem in priporočal igralcem, naj igrajo pijane Rimljane pijano in živo.

Res, Rimljani so bili sijajni in najbolj pijani je dvigal celo noge v zrak. A meni je postajalo vroče, ko so začele dvigati noge tudi Rimljanke in smo videli moderne hlačice.

Ah, ko bi bil takrat imel kanon!

č) Igrana resnica na odru.

Gimnazijci smo igrali v Trgov. domu znanega Finžgarjevega »Divjega lovca«. V tretjem dejanju

znori Zavrtnik. Gledalci so jokali, najbolj pa Jakil, ki ni nikoli zamudil kakršne koli predstave v Trgovskem domu. Toda nazadnje se je ozrl, obrisal solze in se glasno zakrohotal:

»Ho, ho, ho! Ali mislite, da je res?!«

d) Prava resnica na odru.

Janko Novak je svojo vlogo igral po svoje, zaradi tega je bil strah soigralca. Vendar mu je to prišlo večkrat prav. Tako smo igrali »Strica v Toplicah«. Fant, ki je igral natakarja, ni nastopil pravi čas. Igralci so bili nervozni, samo Novak ni izgubil glave. Začel se je jeziti in vpiti:

»Natakar, kje pa je ta presneti natakar?«

Ves zasopljen je prihitel fant na oder.

»Kje si bil?« ga je nahrulil Novak.

Igralec pa je ves preplašen pozabil na oder in vlogo:

»Na stranišču, gospod!«

»Če te kličem, ni čas na stranišče hodit! Zdaj mi pa prinesi to in ono!«

Fant se je izgovoril:

»To igra pa drugi!«

Uspeh pa je bil, ko ga je Novak zasukal, sunil skozi vrata in dejal: »Naj pa drugi pride!«

Začelo se je ploskanje pri odprtem odru, Novak se je priklanjal, toliko da se je priigraval do kulis. Med splošnim hrupom je zašepetal fantu, ki je stal zadaj:

»Zdaj pa pridi povedat, da me voz čaka!«

In tako smo igro nadaljevali!

e) Trinajst apostolov.

Igrali smo »Pasijon«, bilo je treba postaviti na oder »Zadnjo večerjo«; štel sem kot režiser apostole, a bilo jih je samo enajst. Šteli smo znova, postavili so se v vrsto, šteli smo spet! Enajst! V naglici smo odločili, naj se obleče kulisni delavec, njegove besede smo — imel je reči tri besede — smo izročili v varstvo in govor »sv. Petru« in zaster se je dvignil. Da sem igro nadziral, sem šel v dvorano. Tako so igralci vedeli, da jih gledam in so dostojno igrali. Štejem apostole: Trinajst! Pomel sem si oči, štejem spet: trinajst. In ne samo to. Novi »apostol« je v naglici popravljaval obleko, preden je stopil na oder ter privezal s pasom tuniko, da so se mu videle hlače od zadaj in obut je bil v moderne šolne. Stari »apostol« je bil namreč čakal med kulisami nastopa in nekaj prav vnetega razlagal svoji »dulcineji«, zato se ni zmenil za štetje.

»Sv. Peter« je prikrojil vprašanje zase, zato smo takrat slišali od dveh strani »apostolove« besede. Tako je slučaj popravil igro in režijo.

Mene pa kap ni zadela.

39. Sodniške:

a) Usmiljeni tat.

Dr. Kobè je zasliševal tatu. Mož je zanikal vsako krivdo in se celo hudoval na sodnika, ki ne pusti poštenega državljana na miru. Dr. Kobè mu je predočeval dejanja:

»Ukradel si verigo!«

»Nisem kradel!«

»Ukradel si sekiro!«

»Nisem, gospod sodnik!«

»Ukradel si šunko! «

»Kdo si je to izmislil? Sovražnike imam in nasedli ste jim!«

Delal je tak obupen obraz, da bi bil vsak prepričan o njegovi nedolžnosti, in tudi dr. Kobè je bil že toliko omajan, da se je nagibal, da ga izpusti.

»Ukradel si jopič?«

»Takrat sem spal, ko so kradli! Kje je jopič, če sem ga ukradel!«

Tako sta nadaljevala. Tat se je vedno bolj razburjal in razvnel, tolkel se po prsah, da je nedolžen in da bo že pokazal tistemu ovaduhu, saj ve, kdo je. Tisti, ki niti poštenega zaslužka ne pusti človeku. Sam je namreč bil mešetar. »Le naj se pripravi.«

Dr. Kobè je počakal toliko časa, da se je čisto razvnel, potem pa nadaljeval:

»In zraven je bil tudi pisker medu za otroke; po njem je otrokom najbolj hudo. Kako more človek otrokom odnesti med!«

Takrat pa možakar po koncu:

»Ne, piskra nisem ukradel! Videl sem ga na polici, a ukradel ga nisem. Pisker sem pustil!«

b) V a b i l o.

Sodnik dr. Kobè je imel soditi kot kazenski sodnik človeka, ki je bil osumljen tatvine. Svoj alibi je tako spretno dokazal, da ga je moral oprostiti. Toda, ko je bil v preiskovalnem zaporu, so

prenehale tudi tatvine. Orožniki so upravičeno skle-
pali, da je edino on tat.

Ko se je vrnil, je bilo spet vlomljeno in odne-
sli so polno blaga. Orožniki so kraj preiskali in
spet zaprli onega človeka.

»Nisem, gospod sodnik, nisem!« se je veril.

In je povedal uro, kdaj, in hišo, kje je ta-
krat bil.

»Prav!« je dejal dr. Kobè.

Odvedli so ga.

Drugo jutro je bil pred sodnikom tudi sosed.

»Le povej, France, ali sem bil pri tebi ali ne ta
in ta čas?«

»Bill!« je potrdil sosed.

»Po tatvini, prijatelja, po tatvini, pravim. Dru-
gič pa bolje spravite doma svoje vabilo k prvi
obravnavi in ne puščajte ga na kraju tatvine.«

In je pokazal vabilo za prvo obravnavo.

»Zdaj mi pa še pokažite, kje imata blago!«

Tako je zaprl oba.

c) Z a p o r.

V Trgu je bil znani sodnik F. Na Gori — visoka
planota v Trnovskem gozdu nad tem trgom —
pa dobri drvarji. Treba je bilo v trgu nekomu:
n. pr. nekemu trgovcu ali zdravniku ali stražmoj-
stru cepiti drva, pa so pripeljali orožniki tega ali
onega Gorjana. Sodnik ga je zaslišal in dejal:

»Tri dni!«

Gorjan se je upiral in trdil, da ni kriv.

»Ah kaj! Če nisi tega našpičil, si pa kaj dru-
gega. Tri dni!«

In tako so imeli človeka, ki je zastonj scepil
drva.

č) Žnanec.

Pokojni sodnik Avsec je prišel v neko vas. Go-stilničar mu je zelo dobro postregel. »Saj ste dober znanec!« je dejal — preprijazen za navadnega oštirja.

»Od kod?« se je začudil.

»Sporotne razprave.«

»Ne morem poznati vseh prisednikov!« se je opravičeval.

»Saj nisem bil prisednik. Računal sem, da mi boste dali vsaj štiri leta, a sem odsedel samo dve!«

d) Zakaj gre sodnik v vice?

Sodnik Avsec je obsodil dva pretepača.

Ko sta šla na ulici mimo sodne sobe, sta vpila, da se jima je zgodila krivica in naj hudič vzame sodnika.

Istočasno je bila pri sodniku prevžitkarica, ki se je zahvaljevala:

»Naj vam Bog da nebesa!«

Uredil je bil z njenim sinom.

»Zdaj,« je rekel Avsec, »mislim, da sem pravilno sklepal, da pridem v vice, ker to je na sredi!«

e) Dobrotnik.

Sodni svetnik Avsec je obsodil nekoga, ki se je udeležil pretepa, na tri tedne. Čez nekaj let ga je videl beračiti. Nagovoril ga je, oni ga je spoznal in se začel zahvaljevati.

»Gospod, nikoli se mi ni tako dobro godilo, kakor takrat, ko ste me zaprli.«

f) Zlomljena noga.

Kateheta so tožili, da je zlomil učencu nogo, tako ga je pretepel. K razpravi je prišel učenec ves zavit in z berglo.

Dasi je zdravniško mnenje kazalo, da se mu ni nič zgodilo, je zdravnik pri razpravi pritisnil zdravo nogo in učenec je glasno zajavkal. Katehet je bil oproščen proti glasnemu protestu očeta.

Sodnik Avsec je popoldne šel na sprehod po trdi cesti, ko je ugledal pred seboj dve postavi, ki sta se mu zdeli znani, samo da je manjša hitreje korčila ko večja.

Na dvajset korakov se je starejši ozrl in sunil mlajšega — sodnik je spoznal očeta in sina z razprave. — Fantek je takoj začel šepati.

»No, no«, je dejal svetnik, »zelo hitro si ozdravel.«

g) Ribji tat.

Sodnik Višnikar v Ribnici je povabil ribjega tatu.

»Oče, vi ste pa ribe lovili! Zakaj ste jih lovili?«

»I, zato«, je zategnil v ribiškem narečju, »zato, ker so bežale?«

»Veste, da ne smete? Svet je vaš, a voda je Rudeževal!

»I, gospod sodnik, tako jim povem: v štiriin-dvajsetih urah mora voda z mojega grunta preč!«

Višnikar je bil ves zaripel in hud, ker je videl, da ga obdolženec vleče.

»Kdo se bo z vami? Kar končala bova: štiri in dvajset ur vam bom dal!«

Očanec ni trenil z očmi, prestopil se je in zaupno zašepetal:

»Slišijo, gospod, ali bodo tudi ket'nce zraven?«

40. Lovske:

a) Lisica na pipi.

Gozdar Bevk je imel porcelanasto pipo, na kateri je bila naslikana lisica. Prvega v mesecu so se sešli iz vseh gozdarskih okrajev gozdarji in njihovi psi. Kaj naj dela gozdar, če je okajen, kakor da hvali svojega psa in laže prav po lovske.

Poslušal jih je stari Bevk, vrtel svojo pipo in zdelo se mu je le preveč hvalisanja.

»Vse to nič ni — moja Šeka — (to je bilo ime njegovi imenitni psici, ki jo je nekdo potem zastrupil — Sica! — izraz je pomenil njegovo zadovoljnost.) — Sica, preizkusil sem Šeko. Dve uri daleč sem zakopal tole pipo z lisico. Pogrešil sem doma Šeko. Nisem še dobro sezul čevlje, ko je primahala s pipo: zavohala je bila lisico dve uri daleč.«

Drugi so obmolknili.

b) Zajec.

Lovci so imeli svojo latinščino, hvalili in hvalisali so se, da ni bilo ne konca ne kraja. Inž. Muri jih je poslušal; ko mu je bilo dovolj, je zinil:

»Zdaj pa še jaz. Če gledaš iz Logarske doline proti Okrešlju, vidiš tudi stezo, ki tesno drži med ruševjem in slečem, da si omočiš noge v rosi, ko greš po njej. Toda nekoč vidim, kako se po njenih vijugah mota črna klopka.

„Zajec? Ali je ali ni?“

Zmotalo se je čez prvo vijugo, čez drugo, čez tretjo.

„Ali je zajec ali kaj je?“

Še nisem končal, ko mi je zabrnkal naproti, jaz pa nahrbtnik dol in mi je kar noter skočil. Tako ga še nisem nikoli ujel.«

»Kdaj si pa razvezal nahrbtnik?« je zinil nekdo.

»Vidiš, nato sem bil pa jaz pozabil. Sam je bil odvezal mrcina, da je bilo prej!«

c) Daljnogled na puški.

Inž. Muri je razgrebal:

»Doma imam puško, ki ima velik daljnogled. Samo da midva z Logarjem v Solčavi ugledava gamsa, pa nameriva puško. Ko ujameš gamsa v mrežo na tisti križ na daljnogledu, potem je lahko. Toliko časa ga vlečeva nase, da je goden za strel.«

»Zakaj ga pa ne privabiš bliže?« je vprašal radovednež, ki se nič ne razume.

»Zakaj! Če bi ti vsaj nekoliko pojma imel o lovski časti, bi vedel, da se morajo streljati na določeno, ne prekratko daljavo. Beri samo šušteršiča v Lovcu, pa ti bo jasno!«

Privoščili smo radovednežu pouk.

»Toda,« je dejal zopet oni, ki nič ne razume, »Logar je vendar že davno umrl!«

Inž. Muri: »Saj prav to, prav to sem hotel izvedeti od tebe.«

č) Lov na vrane.

Prof. Lavrenčič je razlagal nedeljskemu lovcu, kako se najuspešnejše love vrane.

»Vidite!« je dejal. »Papirnat škrnicelj namažete z lepilom. Na dno pa položite smrdljivo meso. Vrana pride; ker voha meso, vtakne kljun v škrnicelj, a nalepljeni škrnicelj se ji prime glave in peruti, pa je!«

d) »Sanje« divjega lovca.

Nekoč je prišel Lazkar ves potan in žejen v gozdarski hospic Predmejo.

»Dajte mi hitro kaj piti? Žejen sem. Človeka že sama misel na cvrček užaja, pa bi ne pil. Veste, srnjaka sem ustrelil in čvrček ocvrl.«

Pri sosednji mizi je sedel in nategoval vrat in špičil ušesa orožnik, ki mu je bil Lazkar posebno gorak. Čim bolj je Lazkar pripovedoval, kje in kako je dobil srnjaka, kje in kaj je bilo potem tem bolj je rastle orožnik. Lazkar še ni vse končal, ko je poškilil na eno oko čez mizo in zinil:

»In potem sem se zbudil! Pa bi človek ne bil žejen!«

Trde, da se je zlagal samo ta zadnji stavek.

e) Srnjak v zibelki.

Pri Lazkarju je bila hišna preiskava. Videli so ga, da je nesel srnjaka po stezi, videli, da je šel z njim v hišo — torej mora biti srnjak v hiši.

Orožniki so našli Lazkarja ko je z vso vnelo gonil zibelko.

Orožniki so začeli brskati, a Lazkar se ni dal. Zibal je otroka in prav na lahko pel: »Aja tutaja!«

Zahtevali so, naj gre z njim po hiši, on pa:

»Ne morem in ne morem! Otrok je bolan in ga ne smem pustiti niti trenutek. Revež ima bule (davico) in se lahko prehladi, se lahko prehladi! Kar paziti moram!«

Orožniki so se prestrašili davice in niso pregledali zibelke. Vahtmajster je celo naročil, naj ziblje otroka orožnik »samec«, ki se mu otroci ne morejo nalesti bolezn.

Orožnik je zibal zagručenega otroka in pel:
»Aja tutaja!« Lazkar pa šel z drugima dvema po hiši. Srnjaka nikjer!

In če je sedaj nekje na Dolu preiskava brez-uspešna, pravijo:

»Spet so srnjaka zibali!«

41. Motorno kolo.

Dr. Ogrizek je imel motocikel.

»Ali je dober, ali dobro vozi, ali —« so hiteli znanci, ker so videli, da ga je večkrat sam nesel.

»Pa kako dober«. Brez njega ne grem nikamor. Ali sem jaz na njem, ali pa on na meni!« se je odrezal.

42. O županu Uršiču:

a) Strah pred otroki.

Župana Uršiča so vprašali, ko je dobil tretjega otroka:

»Ali se otrok kaj bojite?«

»O, nič, prav nič, saj so majhni!«

b) Dobrotnik.

Župan Uršič je zelo rad pomagal ljudem.

Prijatelji so se čudili.

»Praviš, kako je to mogoče? Enemu pomagam s tem, da mu povem resnico, drugemu pa tako, da mu lažem!«

Kajti o kakšni hvali ni slišal rad.

c) Starost.

Župan Uršič bi bil moral že starejšemu dekletu izročiti domovinski list.

»Dajte, napišite, da sem pet let mlajša!«

»In sem napisal.

Čez tri leta prejmem pismo, naj županstvo sporoči, ali je Uršič še župan; pred leti da ji je storil dobroto, pa bi se mu rada zahvalila.«

Uršič je odgovoril, da je še. Odgovorila je, da jo prav veseli in se zahvaljuje za dobroto, a zdaj bi imela še eno prošnjo. Možila bi se rada in ima snubca, a »saj veste, prestara se mu že zdim. Napišite, prosim, drugo domovnico, kjer bom še pet let mlajša.«

»Napisal sem, babi odposlal in napravil več dobrih del: Ona se je poročila, nje sem se rešil na občini in mož je bil srečen, ker je dobil tako mlado ženo. Za drugo pa meni nič mar, naj se pomenita sama!«

č) P r a t e ž.

Županu Uršiču je med svetovno vojno naročil poveljnik prateža, naj poskrbi, da bodo naprej proti Idriji peljali posestniki iz Gorenje vasi, ti iz Sore da se hočejo vrniti.

»Zakaj se hočejo vrniti, ker vendar gospodarji iz Gorenje vasi nujno potrebujejo konje za oranje in razvažanje gnoja.«

Da nimajo krme s seboj in konji ne morejo lačni naprej.

»O, to se pa lahko odpomore. Tam je kozolec poln detelje. Vseh sedem oken lahko vzamete. Z lastnikom bom že uredil.«

Hočeš, nočeš, moraš: vozniki so morali ugrizniti, bolje rečeno, konji so morali jesti, toda konji so morali tudi peljati naprej.

Kot oblastni poslanec je Uršič prišel tudi v Soro. Kmetje so mu to takoj oponesli, on pa: »Jaz

sem bil in sem župan v Gorenji vasi, za vas je moral skrbeti vaš župan!«

d) Domovinski spis.

Županu Uršiču je delal velike preglavice neki domovinski spis, ker bi bila morala občina veliko vsoto plačati bolnišnici. Uršič je spis nekaj časa valjal po predalih, potem pa z njim v peč.

Na prvo pospešnico je odgovoril, da je spis ta in ta dan — kar je razvidno iz zapiskov — ‚šel iz občinske pisarne.‘ Nikoli se nisem lagal, in tudi zdaj ne, potem sem pa vsako pospešnico vrgel v ogenj in mislil: Bomo videli, kdo se bo naveličal!«

»Pa so se oni. Pozneje sem kot oblastni poslanec videl, da je bolnišnica stroške odpisala. Saj drugače v bolnici redko najdeš modrost!«

e) Kdo je mati?

K županu Uršiču je prišla žena in tožila svojo hčer, da je nekaj tako in tako in sama ne ve, kako, da bi se zdaj lahko poročila, a noče nič slišati, ker — ona sumi, da je tako in tako, a z drugim.

Jaz pa: »Kaj bo punca, saj ste vi še tako cve-toči, pa bi ona!«

Babnica me je razumela. Dekle je za dva meseca izginilo v mesto, čez dva meseca se je peljala še mati za njo. In vsi smo vedeli, da se pelje v porodnišnico. Tudi staremu gospodarju smo brenkali svoje, da je videti še junak, a vendar da dvomimo, če je še toliko junak. On se je pa smehljal in dejal:

»E, mož je lahko dolgo gospodar!«

Čez deset dni je prišla žena nazaj in prinesla zavojček, čez drugih deset je prišla punca. Bila je

sicer nekoliko bleda, a drugače vse v redu. Čez dva meseca se je poročila, otrok pa uživa sloves, da je njen brat. Nobenemu ni škodilo!»

f) P i s m e n i o d l o k .

Župan Uršič v Gorenji vasi je imel v občini samomorilca, ki je že razpadal. Hoteli so ga pokopati, a ni in ni bilo potrebnega dovoljenja z glavarstva. Župana so že naganjali, naj vendar kaj ukrene.

Kar nenadoma je dobil župni urad v Lučnah od županstva v Gorenji vasi dopis:

»Pokop brzojavno dovoljen, pismeni odlok sledi!«

»Pismenega odloka,« je pristavil župan Uršič, »nismo dobili in ne dali nikoli.«

g) F i n a n c a r j i i n t i h o t a p c i .

Pok. Uršiča so financarji prosili, naj jim pokaže, kje so tihotapci. Poveljnik mu je obljubil kovača.

»Seveda sem jih peljal, a ne da bi jih našli, temveč, da jih ne bi, kajti meni so skrivaj drugi obljubili stotak, če jih peljem, da jih ne najdemo. Da se ne bo treba boriti.«

43. B e l i l a s j e i n b r k i .

»Veš, zakaj so tvoji brki beli in lasje črni?« je vprašal trgovec Jeglič svaka Stento.

»No?« se je radovedno ozrl Stenta.

»Zato, ker delaš samo z usti. Pri meni je narobe, ker moram delati z glavo.«

44. Gadje v nahrbtniku.

Dr. Šerko je prišel v Staničevo kočo ter odložil nahrbtnik. Stopil je v kuhinjo, da bi kaj jedel. Ko se je vrnil, ni več našel prtljage. Rad bi nekaj imel pod glavo, a nahrbtnika ni bilo.

»Nič ne de!« je glasno dejal, »nič ne de, jaz ga itak ne bi mogel rabiti, ker so bili gadje v njem. Zaprt je tudi, da ne bodo mogli ven, samo majhno luknjo ima, a upam, da je gadje ne bodo našli!«

In je spet šel ven.

Ko se je vrnil, je našel nahrbtnik na svojem mestu.

»Vidiš« je dejal, »smola, saj nisem pravega vzela. Ta je tisti s klobasami, a onega z gadi je odnesel moj fant!«

Vzel je klobaso in jo odrezal.

45. Če iščeš »trugo« ...

Šel je prošt Elbert, ki je govoril neko polomljeno slovenščino, po Novem mestu.

»Kam, gospod prošt?« so ga ustavljali znanci.

»Ah, zame zidnosti in zidnosti, guharica mi je ,preč prišla' (namesto ,ušla'), grem iskat ,trugo' (namesto ,drugo').«

46. Dušni pastir:

a) Star župnik.

Škof dr. Jeglič je bil na vizitaciji v Žužemberku. Ogledal je pisarno in poslušal v cerkvi izpraševanje in v šoli verouk. Koncem konca je staremu dekanu Tavčarju svetoval, naj prosi za pokoj.

»Prevzvišeni, če je sv. Oče, ki je sedem let starejši od mene, zmožen voditi sveto Cerkev, bom tudi jaz zmogel to faro!«

b) Naš jezik.

V Žminju so tri župnike zapored ubili. Škof Dobrila je sklenil, da bo faro ukinil in nad vasjo izrekel interdikt, ko se je nenadoma javil mlad velikan, kaplan Velikonja.

Da bi rad poskusil Žminj. Ljudje da so potrebni Kristusovega nauka in ne morejo biti slabi, če se prav začne.

Škof Dobrila se je nasmehnil:

»Tri so že ubili: ali hočete biti četrti?«

Da bi poizkusil, je skromno rekel velikan.

»Na lastno odgovornost, samo na lastno odgovornost!« se je nazadnje vdal Dobrila.

Napovedani dan so Žminjci vsi radovedni, kdo si upa priti v župnijo, stali pred cerkvijo in zagledali voziček, ki se je tresel na hrapavi cesti. Zaspano, medlo kljuse ga je vleklo in na njem je sedel mlad velik hajduk. Imel je revolver na levi strani v pasu in na desni, handžar pa v sredi.

Ustavil je voz pred cerkvijo ter se zanimal, kaj čakajo.

»O, tistega trapastega človeka, ki pride k nam za župnika. Če smo prej komu posvetili, bomo tudi njemu! Zmerom so dregali in se zaletavali v nas!«

»Prav! Pa pojdimo v cerkev: pokažite cerkev, da bomo videli, kaj ga vleče!« je dejal in skočil z voza.

Šli so v cerkev, pregledali so vse in tako prišli do glavnega oltarja. Takrat pa je »hajduk« položil na listno stran revolver in dejal:

»Ta je za tistega, ki bi mi nagajal!« Položil je drugega na desno stran: »Ta je za tistega, ki bi hotel mene!« Potegnil je handžar in dejal: »Ta je za nevernike, kakor je bil za Turke v Bosni. O, marsikoga je preklal do smrti!«

»Slišite, slišite!« so se suvali, »ta pa govori naš jezik.«

Govoril je namreč istrsko narečje, da ne bo kdo morda mislil na revolverje!

c) Župnik tudi za nas.

Župnik Velikonja je začel v Žminju in tri nedelje zaporedoma govoril samo otrokom.

Žminjcem to ni bilo všeč.

»Če je naš župnik, je tudi za nas in ne samo za otroke!«

Odpravila se je deputacija v farovž. Tako in tako. Če mu dadó bero, mora tudi pridigati.

»Prav rad!« je dejal. »Pa si nisem upal, ker ste prej tri župnike ubili. Ne bom dregal v vas. Le dajte po svojem: rokomavhajte po svojem, kajti kdo se bo bodel z zanikrnimi grešniki!«

Da niso zanikrni grešniki in naj pridiga.

Tako je začel.

Umril je v Žminju star štiri in devetdeset let.

Kot pohvalo za svoje delo je prejel najvišji za civiliste možni red. Predlagali so mu, naj zaprosi za kanonikat, a je odklonil, češ da bo tam umrl, kjer je preživel mladost.

č) Dušni pastir.

Ferfoljo so nekaj razjezili: fantje so vasovali, pijanci pili in punce odpirale okna.

Stopil je na prižnico:

»Danes sem sanjal, da sem umrl in prišel pred sodbo.

»Kaj in kje so tvoje ovce?« je vprašal strogi Sodnik.

»Jaz pa: »Ta pa je lahka, Gospod; ali si mi dal ovce? Nobene! Samo koštrune in kozle!« Amen.«

d) Kletvica.

Vikar Ferfolja na Ponikvah je svojim ovčicam kakšno zelo bridko resnico zelo grobo povedal.

Tako se je nekoč spravil na običajno kletvico:
»Pojdi hudiču v r...!«

Sanjalo se mi je, da sem umrl in prišel pred nebeška vrata. Vprašal sem svetega Petra, kje so moji farani. Tam hočem biti tudi jaz! Če sem njih duše pasel in s križi, ki sem jih imel z njimi, zaslužil nebesa, hočem biti zdaj v nebesih med njimi. Toda, pomislite: nikogar ni bilo v nebesih! Sveti Peter je bil nekoliko nejevoljen, zakaj sitnarim, a veste, farani so le farani! — Nazadnje je skomignil z rameni in dejal:

»Pa pojdi pogledat v vice!«

Šel sem v vice. Nikjer nikogar! Ne tam, kjer se skopuhi vicaajo, ki so na smrtni postelji zapustili revežem, niti tam, kjer stare opravljivke delajo pokoro za svoje jezike. Nikjer nikogar.

»Pojdi v pekel!« so mi nazadnje dejali.

Predstavlajte si samo, s kakšnim težkim srcem sem se odpravil na to pot.

»Toda, moram najti svoje dušice, da bom vsaj vedel, kje so in kaj delajo, da bom povedal še živim faranom. Res sem umrl, a nekaj mi je le reklo, da bom lahko povedal. In sem šel.

Prišel sem pred tista peklena vrata, vrata so zaškripala, zakaj vsaj dva tisoč let jih ni nihče namazal. Da nimajo časa mazati! Toliko duš sili v pekel. Povedal sem prvemu kosmatincu, kaj bi rad. On pa je zmajal z glavo: »Ponikovčanov nisem videl!«

»Kako ne?« pravim. »Če jih v nebesih ni bilo, če jih v vicah ni bilo, morajo nujno biti v peklu.«

»Če jih pa ni!« je trdovratno vztrajal vrag kosmati.

»Pa morajo biti!« sem dejal in se nisem dal odgnati. Sedel sem na štor, na katerem cepijo stare babe, ki se niso hotele spokoriti niti na smrtni postelji.

Vem, vrag ni vedel, kako bi me odgnal, kajti žegnanih rok se ni mogel dotakniti. Nazadnje je pogruntal, da bi bilo najbolje, če pokliče Luciferja.

In prihrumel je Lucifer. Kadar na Ponikvah najbolj divja vihar, je samo rahla sapica proti temu. Držal sem se štora in tiščal se k tlom.

Kaj bi rad, je hotel vedeti. In jaz sem mu povedal.

»A tako? S Ponikve si. Rad bi vedel, kje so tvoje dušice! Kar z menoj!«

In sva šla. Šla in šla. Kam mislite, predragi farani me je peljal?

»Kako pa kolnejo tvoji farani? Ti kot dušni pastir boš vedel!«

»In veste, da me je bilo sram. Videl sem ta prostor in v njem so bile duše. Kakor kolnejo in želijo!«

»Pustite! Vsaj to željo naj jim izpolnimo!« je rekel Lucifer. Amen!

e) Izkušnjave hudičeve.

Drugič je Ferfolja prišel na prižnico:

Danes sem sanjal, da me je hudič peljal na kraj, da sem videl cele Ponikve. Pokleknil je pred mene in rekel: »Vse to, kar vidiš, bo tvoje, če mi prodaš svoje dušice!«

Jaz pa ne bodi len:

»Dušice že tako vse imaš, saj tebe bolj poslušajo ko mene. Toda vedi, da me ne boš dobil na ta lim. Če nimaš boljšega, pa še to imej. Amen!«

f) Lenoba.

Ferfolja je pridigal o lenobi:

Ne mislim te in take lenobe, kakor sta jo videla sv. Peter in Kristus na svoji poti čez Ponikve. Bil je fant, priden in marljiv in kosec, da si ga bil vesel. Zjutraj ob treh je vstal in vesel kosil, zajtrkoval šele ob sedmih kos kruha in napil se mrzle vode. Bila pa je dekle, ki je vstala šele ob desetih in za zajtrk imela potico.

Sv. Peter je godrnjal. »Kako to?« je vprašal.

»Kako? Fant si je že zaslužil in imel zasluženi kos kruha, dekle pa je rekla, — saj si slišal, kaj je rekla — da je njen zajtrk v božjih rokah. In prav tisti hip sem imel potico: dal sem jo!« — Ne take lenobe ne mislim, dasi bi bilo mnogo potice, če bi še sv. Peter in Kristus hodila po Ponikvah. Toda, če ste še za to stran tako leni, kaj šele na drugi, dušni strani? Poboljšajte se! Amen!

g) Pridiga o sebi.

Jerše je bil izvrsten pridigar. Vpletal je res mične zglede iz življenja, ki so vlekli. Nekoč

je pridigal o Previdnosti božji. O nekem dečku Tončku, ki ga je Mati božja vodila po čudnih ovin-kih v šolo in potem v duhovniški stan. Toda tekom pridige je — mehka duša, vsa v solzah in ginje-nosti zaradi spominov, ki so se mu kopičili — po-zabil, kako je dečku ime, pozabil, da je hotel po-vedati neko tujo zgodbo.

In tako se je zgodilo, da je mamica, o, dobra mamica rekla: »Jožek, glej Jožek, — njemu je bilo Jožek ime — le Mariji se priporoči!« je planil v solze in si brisal svoj rdeči nos. »In sem se Mariji priporočil, zakaj ta Jožek sem bil jaz!«

Nekdo, ki je poslušal in bil »hudobnega« srca, je po pridigi Jeršeta vprašal:

»Ali je smel Tonček, sam še mladoleten, spre-meniti svoje ime?«

h) Velikonočna spoved.

Pri Sv. Florijanu je za veliko noč spovedoval zelo gluhi spovednik N. Odpravili so se na to pot barvar Boc, trgovec Šavelj in Lahajnar. Nekaj za to, da bi jih kdo ne videl, nekaj pa zato, da poveš greh, oni te pa ne sliši dobro, pa sta bot. To so bili grešniki, ki so cerkveno zapoved spolnjevali natančno in dobesedno, da so šli samo enkrat na leto k spovedi.

Prvi je bil Šavelj. Tako po tihem je zaupal svoje težave, da je mislil spovednik, da ima pred seboj Nemca. Vprašal ga je čisto po ljubljansko:

»Bos, Bos?«

Šavelj pa iz spovednice:

»Boc, ti si prvi, tebe kliče!«

i) Brada.

V H... je bil skrben župnik. Zaman so bile vse njegove pridige; ljudi se ni prijela beseda. Vse je ostalo brezbrizno, da je šlo župniku na živce. Dobil je zato za pridigo nekega kapucina. Dobil kapucina in povedal, da mora pridigati ganljivo.

Kapucin je šel na prižnico in pridigal in se mučil, a H...ev ni premaknil. Pač! Opazil je, da se neka ženica v klopi solzi. Solzi in si briše oči s predpasnikom.

Po maši jo je še videl v klopi. Radoveden, kaj je z ženico, je stopil k njej.

»Videl sem med pridigo, da vas nekaj teži. Ali bi hoteli zaupati, kaj je tisto?«

Ženica se je branila v začetku, nato je po dolgem oklevanju rekla:

»Bojim se, da mi boste zamerili!«

Kapucin je trdil, da je slišal že marsikaj in bo tudi to prenesel.

»Veste,« je izjecljala ženica. »Kadar sem videla vas in vašo brado, sem se spomnila svojega kozla, ki mi je crknil pred dvema dnevoma, pa se nisem mogla vzdržati solz!«

47. Zagorske:

a) Zagorska »poštenost«.

Moj stric Zuta Velikonja je kot orožniški vahtmajster v Zagorju v Dalmaciji zasledoval tatove, ki so ukradli ovce. Tako je prišel do morja in zapazil na bregu dve veliki vreči. Odprl. Tobak. Tihotapljeni tobak. Nista mnogo pomislila s tovarišem, že sta si nabasala torbi, nabasala in šla.

»Vrnita se, gospoda, vrnita,« sta zaslišala vpitje za seboj. »Ker sta tako poštena, vzemita si še!«

»Še danes ne vem, ali se je norčeval ali mislil za res. Če mislim na Zagorce, je mislil za res, če je mislil na orožnike, pa — veste, še zmerom mi gre po glavi, da je mislil na orožnike.«

b) Tihotapljenje prašiča.

Zuta Velikonja je kupil za svojo orožniško postajo prašiča. Ker je bila dohodarina za Šibenik 3 gld. je bilo treba prašiča tihotapiti čez mestno mejo. Vso stvar je prevzel mesar, ki je najel dva znana pijanca, naj spravita prašiča čez mejo in obljubil pijače in jela, če se jima posreči. Eden je celo znal govoriti iz trebuha.

Naložila sta mrtvo žival zvečer na voz in hajdi z njo proti mestni meji. Nekaj sto metrov pred postajo, sta oblekla prašiča v razcapano obleko, potisnila mu čepico na glavo in se začela dreti:

»Še en liter boljšega, še en liter boljšega! — Baraba, vsaj stopaj z nama, če te vlečeva. — Še en liter boljšega, bolj ko fige sladkega...« sta pela.

Včasi pa je eden pel tudi za tretjega iz trebuha. In sta se drla na svojega prijatelja, ki sta ga držala pod roko in vlekla omahovaje kot dva prav huda pijanca po cesti. Financarji so slišali hrup in se jim smejali na pragu.

Ko sta izginila za ovinkom, ju je čakal voz, naložila sta spet svojega »pijanega tovariša«.

In stavo dobila.

c) Aretacija.

Za orožniško postajo je Zuta Velikonja kupil prašiča; treba ga je bilo spraviti brez dohodarine

v Šibenik. Najeli so voz, prašiča zaklali, vklenili kmeta lastnika, mu obesili okrog vratu mrtvo žival in hajdi! Sedli so na voz, posadili kmeta s prašičem med dva žandarja in je šlo mimo financarjev.

»Ali ste ujeli kalina?« so vpili financarji, ko so zagledali nenavadni voz.

»Ga že imamo!« so odgovarjali orožniki.

č) Tihotapljenje tobaka.

Moj stric Zuta Velikonja je bil orožnik v Dalmaciji. Nekoč je z njim stavil kontrobantar Jozo, da bo spravil v Šibenik 20 kg tobaka. (Za razumevanje moram povedati, da avstrijski orožniki niso smeli opravljati poslov finance, da ni njih ugled padel pri ljudeh.) Stava je stava in kontrobantar je vzel dvajset jagnjet in dvajset velikih na meh odrtih ovčjih kož. Oblekel je jagnjeta v kože in vmes nabasal po kilogram tobaka, najel majhnega dečka, ki je pognal čredo mimo financarjev. Daleč za njim je šel Jozo. Ko je bil že prav daleč, je slekel janjecem kožo in pobral tobak.

»Pa je stavo dobil!«

d) Saecula saeculorum...

Poročila se je v Šibeniku Mara Sekula z Jovom Mikula.

Prišla je od maše in povešala glavo.

»Kaj ti je Mara?«

Mara pa v jok.

»No,« za božjo voljo, kaj ti je?« jo je vprašal mladi mož.

»Oh,« je zjecljala vsa v solzah in ihtenju, »za nas zmerom molijo v cerkvi, za vas pa nikoli. Tudi

doma so zmerom molili, zdaj pa je to tudi zame prenehalo, ker nisem več Sekula, temveč Mikula. »Per omnia Sekula Sekulorum, ad omnia Sekula itd. Nikoli pa ne slišim Mikula. Ali bomo res vsi pogubljeni?«

Mož jo je hotel tolažiti, pa ni šlo, nazadnje jo je ubral k organistu in povedal svojo težavo.

»Nič lažjega,« mu je odvrnil organist, »dve ovci boš dal, pa bomo že v nedeljo popravili.«

V nedeljo je organist odpel:

»Et semper Mikula Mikulorum!«

Župnik je postal pozoren in zapel:

»Perchè cantasti Mikula!« (Zakaj si zapel »Mikula«?)

»Per due peccore!« (Za dve ovci.)

»Anchè per me una peccora!«

»Et una Mikula Mikulorum!«

Ves vesel je Mikula počakal.

»Že,« je dejal organist, »toda tudi župnik zahteva: štiri boš moral dati!«

In Mikula je dal štiri ovce zato, ker so zanj javno molili, toda župnik je dobil samo eno.

48. Iz koša industrijalca Rojine:

a) Izložbeno okno.

Industrijalec Rojina je kot osemnajstletni mizar-ski pomočnik šel v London.

»Saj ne znaš jezika!«

»Se ga bom pa naučil!«

In fant se je naučil jezika.

Na cesti Regentstreet sta s starejšim pomočnikom vstavljala portal. Govorila sta seveda med se-

boj londonsko narečje. Mimo sta prišla dva gospoda, ustavila se in zmajala z glavo:

(Takrat je tvrdka Kodak oglašala po vseh vogalih, da so že zbijali iz tega šale.)

»Bog ve, zakaj bo to?« sta rekla slovensko.

Rojina se pa je nasmejal, tudi slovensko:

»Za izložbeno okno tvrdke Kodak!«

Moža sta se tako prestrašila, ker ju je razumel, da nista rekla niti besede več in naglo odšla. Morda sta se pa sramovala, morda sta bila zastopnika tvrdke Kodak?

b) P r e t e p.

»V Londonu smo se pomočniki preteпали!« pravi Rojina. »Prišel je stražnik in nas vse aretiral.«

»Bom jaz uredil!« je dejal veliki Jim. Stopil je k stražniku in mu stisnil v roko pet šilingov. Stražnik je na to koj ugotovil, da je pomotoma aretiral fante in jim ukazal, naj gredo po svoji poti.

Pomočniki so odšli. Jima je pa pet šilingov bolelo.

»Pojdiva nazaj!« mi je dejal.

In sva stopila k stražniku. Jim je prosil, naj nama pokaže, kaj mu je dal, ker ti falotje nočejo plačati. Stražnik ves rdeč od zadrege in sramu je bil tako zmeden, da je v naglici bleknil:

»Pet šilingov!«

Jim pa je trdil, da je dal deset in naj mu da pet nazaj.

Stražnik se je razjezil ter nazadnje petak vrgel pred noge:

»Nate, če ne, bi moral še kaj doplačati, da sem vas izpustil!«

To je Jimu tako šlo k srcu, da sta postala s stražnikom največja prijatelja in mu je vsako ne-

deljo plačeval za pivo. Pretepati pa so se smeli v stražnikovem okolišu po mili volji.

c) Z a b a v a.

Ker Rojini v Londonu kot rekrutu na avstrijskem poslaništvu niso dali za vožnjo domov, je to poskušal v Antverpnu.

Uradnik je zmajal z glavo, ker so voznino pač dajali avstrijskim Nemcem, ne pa Slovencem.

»Veste kaj: če ne dobim, pa ne grem naprej!« je bil hud.

Takrat pa uradnik:

»Ali veste, na kakšnih tleh stojite?«

»Na belgijskih!« se je zasmel Rojina.

»Ne!« so rekli, »tu ste na avstrijskih! Vas tudi aretiramo lahko.«

»No, če sem pa na domačih, vas pa vse pretepem!« sem se ujezil. Toda nisem čakal. Naglo sem jo odkuril, da ni bilo treba čakati te »zabave«.

č) O v i r a.

Rojina je vabil znanca bogatega trgovca, naj gre z njim v London.

»Oh, kje, ko pa nimam časa!«

Nikoli ni imel časa, kvečjemu za lov.

»Pa odloži za nekaj ur!«

»Ne morem! — Oh, blagor tebi: čim manj kdo ima, tem dalj lahko gre!« je majal z glavo.

»Razumem. Če pa koga tišči bogastvo doma!« sem mu vrnil.

d) T r g o v s k i p o t n i k.

Rojina je potoval v London. Takrat je tam dopolnjeval študije V. K. Naročili in izročili so mu

doma: bodoči tast in njegova nevesta vse pozdrave — tudi otipljive — zato je prišedši v London takoj telefoniral, ali je profesor doma.

Čez deset minut je bil Rojina že na njegovem stanovanju.

»Doma je,« je rekla gospodinja, ko jo je vprašal v londonskem narečju. »Pričakuje nekega rojaka, ne morete naprej!«

»Saj sem jaz tisti. Nekaj imam zanj!«

»Ah, pojdite, pojdite! Saj se vidi, da ste neki zastopnik iz Londona!« se je zasmejala in pokazala na njegovo debelo aktovko.

e) Če leta ne teko...

Ko mu je znanec razkladal največje znamenitosti, je dejal Rojina.

»Zdaj bom pa jaz vodil!«

»Kako? Da se izgubite!«

»Le nič se ne bojte! Bolje poznam London ko vi!«

»Nemogoče!«

»Seveda mogoče, ker sem se prepeljal čez kanal že 24 krat!«

Zdaj je bilo na znancu, da se je čudil. »Veste, tista okna v muzeju sem delal jaz!« je dejal Rojina. »In sem bil prej v njem ko tisti predpotopni človek, ki ste ga kazali!«

Pa sta šla. Žavila sta v neko srednjevrstno gostilno.

Gostilničar je bil vedno isti, toda že starček.

Če me pozna, sem dejal.

Da me ne, je odvrnil.

»Bil sem pred tolikim in tolikim časom tu!«

»Oh, kje?« je zmajal z glavo.

»Jaz sem tisti, ki vam je polomil mizo in napravil novo. Boljšo!«

»O, to ste pa ‚lepi Tone;‘ je stisnil starček desnico. »Ali ste se že poročili?«

»Sem se!« mi je postalo vroče, kajti vsega res ne morem vedeti, kaj smo uganjali!

»No, saj sem dejal, da se boste. Ampak, da ste se — tako še mlad — že poročili!«

»Pa sem bil takrat že nad petdeset!«

49. Iz Trnovskega gozda:

a) Hudič v Trnovskem gozdu.

Pri nas vidiš čuda stvarstva božjega:

Jame, vrtače in kadunje, ograde, klance, z borovci obrastle rebri, glog in brinje, v Trnovskem gozdu pa še opade, brezne in ledenice. Sicer ne smeš v Trnovskem gozdu ljudem reči, da so Kraševci, a svet je le kraški in ga ni mogel hudič vsega očistiti. — Dá, hudič je čistil Trnovski gozd kamenja, da bi pasel coprnice. Je že smola, da je imela ena pobožno hčer, ki je materi skrivaj všila svetinjico; ko je priparkljal do nje, se mu je vse sfižilo in zveržilo. — Vidite, nam v Trnovskem gozdu je takrat pobožnost škodila. Zato pa je petelinje petje — čitajte Grušenko v Mladiki! — škodilo pravemu [redacted] ko se je vragu odtrgala od presenečenja oprtnica in je vsul kamenje na suho namesto v morje.

b) Rezišana.

K nam sta hodila dva starca Rezišana lonce vezat in dežnike krpat. Jurij in Janez. Narobe! Janez

in Jurij, kajti Janez se je kazal gospodarja in je bil Jurij nekoliko usekan.

Prišla sta k hiši in Jurij je postavil krošnjo na palico, Janez pa v hišo:

»Lonce vezati, marele flikati!«

Najprej jim je stara mati rekla, da ni nič; ona dva nista nič silila, temveč samo prosila, če bi smela skuhati polente. Tega jima ni nikoli odrekla. Treba je bilo samo izbrati lonec za mleko in kotel. Izkazalo se je koj — saj sta sama hitro povedala — da ima kotel luknjo in da lonec ne drži. Tako sta prebrnila vso posodo, in kar ni bilo dobro, dejala na stran. Nič rekla, samo na stran!

Potem sta skuhalo polento, zabelila, polila z mlekom, ki jima ga je dala, kot bi bila naročila, pokrižala se in snedla.

Potem sta se delala, da hočeta naprej.

»No, da, posodo bosta pa vendar spravila!« se je zadržala nad njima in pokazala na kup, ki sta ga odbrala.

»Čemu, saj je zanič. Treba bi bilo vse poflikati in povezati, pa vidiva, da vam ni potreba! Imate boljšega dovolj!«

»Pa dajta, Rezijana sitna!«

In sta ostala najmanj dva dni.

c) Cepljenje drv.

Vprašali so Koloverčevega sina, kje je oče.

Fant se je nekoliko obotavljal.

»No, vendar, kje pa je?«

»Ga ni!« je bil odgovor.

»Saj vidimo, toda kje je?«

»Ga ni.«

»Če ni umrl, potem je nekje!«

»Umr! pa ni!«
»Če ni umr!.«
»Saj pravim, da ni!« se je razjezil fant.
»Potem je nekje?«
»E, v Trgu cepi drva!«
Tako so izvedeli, da je zaprt.

č) K r u h.

Pasel je Kristlov Tonač ovce v gmajni. Za njim je nesla mati hlebec koruznega kruha.

»Nà, Tonko, nà, turščičnega kruha!« je vpila iz hriba v hrib za njim.

»Nisem lačen turščičnega, sem belega!« se je jokaje zadr! Tonko.

Šla je mati nazaj in vsa v skrbi za svojega sinčka prinesla belega:

Nà, Tonko nà, revček mali, belega!«

»Kam pa naj tega dam?« je še bolj obupano odgovoril Tonko. »Tega v torbi!«

d) Z i d n i o m e t.

Ko je »Tonko še majhen bil«, je mrvil zidni omet in ga nosil v usta. Videl ga je stari Sečar.

»Kaj se boš, Tonko, mučil!« je sočutno dejal.
»Kaj se boš mučil? Ná večji kos!«

In mu je odbil od zidu vsaj polmetrsko plast ometa.

Ko se je vračal pod večer, je Tonka spet našel, da mrvi omet.

»Oh, ti revček mali,« mu je dejal, »ali ti niso nič dali jesti, da si že pospravil moj kos! Nà, ti pa dam nekaj več!«

In mu je spet odbil velik kos zidu.

»Toda,« mu je dejal, »moraš hraniti, kajti za celo leto ni cela vas dovolj velika! Jo boš snedel, če bo šlo tako naprej!«

Tonko je gledal, gledal, gledal in si ni nič upal. Ko je Sečar šel že iz vasi, je začel Tonko zmerjati.

»Žegukar, žegukar!« (To je psovka Slokarcev na Gorjane). Zmerom močnejše, čim dalje je bil Sečar. Slišal ga je Sečar in dejal:

»Hvala Bogu, fant pridobiva na moči!«

e) Volk v Dragi.

Pasel je Tonko Kristlov ovce in jokal, jokal in se drl, ker je potem gotovo od nekod prišla mati:

»Oh, Tonko, revček mali!«

Tisti dan pa je slišal njegov jok Stibiljev Zuta.

»Tiho, Tonko, tiho, v Dragi je volk!«

Tonko je zlezal vase, a si opomogel. Pustil je ovce in pot pod nóge. In v Drago. Volká nikjer. Toliko si je Tonko prizadeval, da bi kaj našel, a volká nikjer.

Nazadnje k Zuti in pred Zuto v jok.

»Zakaj jokaš, Tonko?« se je usmilil Zuta.

»Kaj ne bi jokal? Rekel si, da je v Dragi volk, pa ga ni!«

»Toda ovce so v mojem zelju!« je zarohnel Zuta.

f) Cigaretni papir.

Tonač je bil občinski odbornik in zelo udarjen na to čast.

Nekoč je v družbi dal denar svojemu pobu:

»Nà, kupi mi časopis!«

Mnogo je dal na to, da bi vsi okoli njega vedeli, kako se zanima za vse.

Sinko nadebudni:

»Ali ste včerajšnjega že vsega pokadili?«

Kaj sta imela zvečer doma s sinom, pa nismo radovedni.

g) Kar smo želeli.

Sedel je Kristlov Tonač Predmejo, pil vino in namakal kruh. Takrat je bil Predmejo gozdni oskrbnik König, ki ga ljudje niso marali, ker je na vsakega vpil in je bilo priti k njemu v pisarno muka. Še bolj pa je vpil na ljudi v gozdu. Gorje babi, ki jo je zalotil, da bere jagode brez dovoljenja. Vse ji je izrekel, samo lepe besede ne. V resnici pa je bil dobričina in nihče ni odšel brezuspešno, samo prenašati je moral njegovo vpitje.

Sedel je Tonač v gozdarskem hospicu pri mizi, ko je prišel iz pisarne König.

»Ali že veste, Tonač?« je dejal prijazno. »Proč moram!«

Tonač ni še rekel nobene besede, ker je imel usta polna.

»Dà, proč moram!« je ponovil.

Takrat pa je Tonač porinil kozarec oskrbniku:

»Naj pijejo na naše veselje! Saj to je, kar smo želeli!«

h) Šole in bunke.

Župni upravitelj Stepančič in kovač Kristlov Tonač sta se našla v gostilni pri Slokarjih. Beseda je nanesla, da sta, bolje rečeno, da je Tonač začel zabavljati:

»Lahko vam, gospod — nunc« — (župnik bi ne bil Tonač rekel nikoli, pri nas Gorjanih pa je župnik itak nunc) »lahko vam!«

»Kako lahko?« se je branil, »Tebi, tebi: *plinkati plonkati*« je oponašal kovača, »pa je groš!«

»*Blinkati blenkati, požebrati!*« je oponašal kovač njegove prošnje očenaše, »Pa je šestica!«

»Pa moje šole?« je otepal Stepančič.

»Pa moje bunke?« se je zarežal Tonač. »In kovaški pomočniki imajo trde pesti.«

i) Ali boste peljali tudi koš?

Trgovec Bregar je vozil v mesto maslo in teleta. Cesta v Čavnu je bila prašna in sonce je pripekalo. Zagledal je znanega Tribušarja Luko, ki je težko cijazil poln koš suhih hrušk na trg. Povabil ga je, naj prisede, nekaj iz usmiljenja, nekaj pa, da bi imel družbo. Toda spredaj ni šlo, mož je sedel v voz med teleta.

»In sva šla,« je pravil Bregar. »Ker sem prav takrat srečaval vozove, ki so šli na Goro po čoke, sem se ozrl šele pod Skukom, ko so konji pili na koritu. Ozrl sem se in skoraj padel z voza od presenečenja: Luka je čepel zadaj in na hrbtu je imel oprtan koš.

»Ali ni prostora«, sem vprašal, »da držite koš?«

Luki pa se je razlezel obraz:

»Slišite, stric, ali ste res tako prijazni, da boste peljali tudi koš?«

j) D o b r a v o d a.

Čevljar Jurij je bil vseh muh poln. Zelo rad je jedel koruzno »pogačo«, posebno, če jo je spekla »teta Mica«.

Teta Mica je bila soseda in je bila ponosna na svoj sloves. Vmesila je koruzo, ne na vodi, dasi

ji je Jurij dal samo moko in sol, temveč na mleku, na domačem mleku.

Jurij je to vedel, a je babnico vlekel:

»Teta Mica, specite mi pogačo, ker imate tako dobro vodo!«

k) Trpljenje.

Stari Brus, ki je mojim otrokom nosil po Golakih nahrbtnike in ga imajo radi kot strica, jim je pripovedoval:

»Hudirja« — je imel navado reči, zato smo mu rekli »Brusov hudir« — »hudirja, čistila sva preseko« — to je meja med dvema gozdnima oddelkoma — »čistila sva z rajnkim Gidljevim Tonetom. Nihče naju ni nadzoroval, nihče vprašal, ali kaj delava ali ne. Rajnki Bevk — vaš praded, otroci — mi je dejal: »Denarja je štiri sto kron. Porabimo!« Hojo nam je štel v dnino. In sva delala. Kolikor sva pač sama mislila, da je prav, da nama kri ne zastane.

Nenadoma ti pride Tone s temi besedami:

»Veš, premalo trpiva, gotovo nama bodo malo plačali! Jaz pojdem drugam«. Pregovarjal sem ga, a trma je trma in ga res v ponedeljek ni bilo. Šel je drva nosit iz jam lesnemu trgovcu Hmeljaku. No, trpel je dovolj. Zjutraj je moral biti že ob petih tam-le« — je pokazal daleč na Golake — »in delal je do vidova. Zaslužil je osemdeset krajcarjev, a trpel je! Staremu Bevku sem povedal, zakaj ga ni.

Smejal se je dedec — oprostite — da so mu solze kapale.«

»Sica«, je dejal, »pa dobi še enega, da ne boš lenaril sam!« Dedec me je poznal. »Vidiš, denar je, a plačali bomo na koncu.«

Jaz sem zaupal vanj, dobil sem še enega. Ko so me vprašali, kaj delam, sem rekel: »Nič!«

»In Likarski Drejc?«

»Meni pomaga!«

Nazadnje sva končala in je prišel Bevk, pogledal delo, pohvalil — kajti kar sva naredila, sva dobro naredila — in potem smo delili štiri sto kron. Po dve kroni štirideset mi je prišlo na dan. In trpel nisem. Gidljev Tone pa je sicer služil manj, a trpel je, trpel pa več!«

In stric Brus se je zasmeljal in kazal svoje škrbine.

l) Kdo bo zadnjega pokopal?

Stric Matic Sedej je prižgal vivček in zagrabil za lase paglavca. Včasih sem bil to jaz.

»Zdaj pa povej, kdo bo zadnjega pokopal?«

Vedeli smo, da ne smemo tega vedeti, zato smo ugibali.

Stric Matic se je zasmeljal:

»Kdo? Nihče, ker ne bo nikomur smrdel!«

Pa te je spustil.

Toda zgodilo se je, da je nekdo to zinil, ker se je hotel maščevati in mu ni privoščil šale.

»Ti ga že ne boš!« ga je zlasal, »ti ga že ne boš, ti se ognja varuj, da se ti ne bo prej slama užgala v glavi!«

m) Kraški pršut.

Pravijo, da ga je Kraševce ukradel sv. Petru. No, ne bi ostali pošteni, da imate priliko! Jaz sem se v svoji »poštenosti« ujel v skobec, nastavljen lisici, ki je hodila nad našo slanino. Tudi vem, kako se je vse to s Petrovo pršutjo zgodilo: Kraševce

se je čudil, da tak svet popotnik nosi s seboj gosli. Navajen je bil, da jih je nosil samo kak cigan, ki se je izgubil v to kamenje. In jih je najprej potežkal. Kajti tu se vsaka stvar potežka, ker moraš breme nositi čez kamenje in moraš prej vedeti, ali boš lahko ohranil ravnotežje. Potežkal je; ko je videl, da ni lahko kot gosli, je poduhal. No, mislim, da bi moral biti angelček, če bi na to ne odrezal. Pravijo, da zato ni tam pitne vode. Da so ljudje žejni po pršuti! Figa zadola! Ne vem, kdo jo je tako potuhtal! Kraševac nikoli ne pije vode na pršut. Sam Bog je vedel, da žlahtna jed hoče žlahtne pijače. Dal je k tej žlahtni jedi žlahtnega terana. Če ste bili kdaj tam in po vinu pijani, potem niste pili terana.

Naj povem še svojo željo: Tja bi rad šel, jedel pršut in pil teran na ognjišču.

Kdor tega še ni storil, ne ve, kaj je tam. Kar je drugod polh in ogenj v gozdu, vam je tam ognjišče, pršut in teran.

V Trnovskem gozdu pa imaš polhe in ognjišče in pršut in teran. Samo teran morajo pripeljati s pravega kraja. Tistega pravega onkraj »dežele«.

n) P r š u t.

Stara Polančevka je kuhala v ješprenju pršut. Prišel je mimo berač Svetlič. V kuhinji nikogar, ker je bila Polančevka nekam šla, v bližini nikogar in priložnost naredi tatu Svetlič naglo k ognjišču in naglo pršut v malho. Toda nesreča: prav takrat je vstopila Polančevka in videla. Baba se je začela dreti, Svetlič čez polje, a baba za njim. Svetlič se je napravil razžaljenega, se obrnil in vrgel pršut na njivo:

»Ná, baba, kaj pa daš, če oponašaš!« se je potuhnil.

»Kdo ti je kaj dal?« je vreščala ogorčeno.

»Ali je skočil v malho sam?« se je izmazal.

o) Če zamenjaš posteljo...

Bevkov Stanko je prišel domov in šel spat v kamrico, kjer je prej spala dekla. Ni imela več časa, da bi to sporočila sosedu. Ponoči je prišel vasovat k dekli fant.

Potrkal na okno, potrkal, Stanko se je od dolge poti počasi budil in v spanju vprašal, kdo je. Oni je slišal fantovski glas in prisluhnil. Spet potrkal, spet je Stanko že buden, vprašal, kdo je.

Fantu se je fantovski glas zdel sumljiv:

»Pa ga imej, če ti je bolj pri srcu, a meni ni treba obljubljeni ne pekla ne nebes!«

In je šel.

Dekla je imela velike težave, da ga je prepričala, kako je bilo. Poravnalo se to je, kajti zdaj ga kot moža večkrat nabije:

»Zato, ker takrat nisi hotel verjeti!«

p) Potica.

Stari Brus je prišel vasovat k Bevku. Videl je običajno klop ob steni lepo pregrnjeno. Bil je veliki teden in priprave za praznike v največjem teku. Med sedenjem pa je zgubil prtič in tako prišel na golo. Na stvar, ki je bila spodaj. Živahno so govorili in ni pazil. Čez čas je vstal, gospodinja pa za njim:

»France, kam neseš našo potico?«

»Hudir, saj nimam nič!« se je branil in kazal roke.

Gospodinja pa kazala njegove hlače. Na zadnjici se mu je držalo testo.

»Ker nisi mogel drugače priti do potic!« so ga dražili sosedje, »si pa začel s testom in od zadaj!«

r) Stomažani in voz.

Kadar so Stomažani šli na Goro po drva, so nenamazana kolesa počasi škripala:

»Letos nismo še nič klali, letos nismo še nič klali.«

Ko so pa motovilila po strmi cesti domov, pa naglo:

»K let' pa dve, k let' pa dve!«

s) Zajec.

Imeli so pri družini G. lepega zajca. Hoteli so ga speči, ko je izginil. Ali ga je kdo ukradel, ali se je kam zatekel, ali ga je pes pograbil! Vseeno. Zajca ni bilo. Preiskali so vrt, preiskali gozdiček za hišo, preiskali njive: zajca ni bilo.

Srečal je stari Koloverc otroke, ki so šli po grmičevju:

»Kaj iščete, otroci?« je sočutno dejal, ker je — nekoliko gluh — slišal, da jih je baje zadela nesreča. Samo to ni vedel točno, kakšna.

»Pečenko, pečenko!« so odvrnili otroci in iskali naprej.

š) Vragovi.

Župni upravitelj Mežnarič je nekoč moral prenočiti v šoli izven fare. Vstal je zgodaj, da bi molil brevir.

Nadučitelj Čibej mu je voščil dobro jutro in ga vprašal, kako je spal.

Mežnarič: »Dobro, vse je bilo dobro, samo zjutraj nisem mogel več zatisniti očesa. Kdo bi ga pa tudi zatisnil ob tako strašnem pogledu? Kamor sem se ozrl, sami hudiči iz sten. Pravim: sami hudiči — (spal je namreč v tako zvani lovski sobi, kjer so bile razne trofeje, predvsem srnjakovo rogovje) — kar streslo me je, da sem začel moliti. Gledal sem, če je kje kakšen križ ali druga sveta podoba, pa nič. »Zato«, sem si mislil, »ima hudič v sobi takšno oblast. Dokler se nisem lotil brevirja, me je kar treslo!«

Ko je drugič prišel, je bil v sobi tudi križ.

t) Železo v Noetovih časih.

Gospod Stepančič je bil župni upravitelj na O. Bil je »Eko« ker je pred vsakim stavkom uporabljal to besedo. O njem krožijo razne zgodbe, med njimi ena, kako je presenetil dr. Franciška Lampeta.

Nadučitelj Čibej in dr. Lampe sta ga šla obiskat. Čibej je Lampeta opozoril nanj ter se skril za farovžem, izpred katerega se je slišalo, kako nekdo cepi drva.

Lampe je drvarja spoznal, a ga je hotel preizkusiti:

»Ali je župnik doma?«

»Bom pogledal!« je bil odgovor in mož je stopil v farovž. Čez hip je stal na pragu, oblečen v talar in s kolarjem.

»Eko, doma je, kar naprej!«

Ko je prišel še Čibej, je oba pogostil in na koncu obljubil, da pokaže obroč, kamor je Noe privezal

barko, kakor je zahteval dr. Lampe, ki se je pripravljaj, da mu povrne župnika. — Šli so k naravnemu oknu. Luknja v skali meri 6×8 m.

»Eko, tu!« je dejal Stepančič.

»In boste morda trdili, da je Noe privezal barko na kamen! Ali niste obljubili obroča? Kje je železni obroč?« je dejal dr. Lampe.

»Eko, slab dohtar Sv. pisma ste, če ne veste, da takrat še ni bilo železa!«

u) L e n u h.

Janez Vidic (Dolski Zuta smo rekli otroci) je bil lenuh že v pregovoru. Pravili so, da je ob slabem vremenu stopil na prag, pomolil prst v dež in vlago in dejal:

»Danes res ne morem nikamor, ker je slabo vreme!« In je šel nazaj v hišo. Če je sijalo sonce, je stopil v senco pred hišo in dejal:

»Danes pa res ne grem nikamor, ker tako pripeka!«

v) L e n u h i n d e l o.

Kot osemletnega dečka so me poslali z njim na senožet Stanišče pod Golakom, da bi sušila seno. Danes vem, da bi bil jaz moral nadzirati, ali bo on kaj delal. Zuta pa je legel v senco pod visoko smreko in zelo leno zinil, ko je mislil, da je potreba, sicer je molčal:

»Daj, Narte, obrni tale ograbek tam!« Čez čas: »Zdaj pa tega!«

Tako sem lepo pokorno obračal seno, da so prišli opoldne ponj. Seno je bilo suho, Zuta je storil svojo dolžnost, obračal sem pa jaz.

z) »Da se bo poznalo!«...

Enorazrednico v našem naselju so ustanovili l. 1884. Imela je samo učitelja Čibeja. Nekateri učenci so bili že stari. Tako je sedel v šoli tudi Dolski Zuta (Janez Vidic). Korenjak in velikan po telesu, a sicer — no da, Newtonu bi bil sijajno pomagal — prenašati.

Nadzoroval jih je nadzornik Vodopivec.

»Kaj dela tu oni veliki mož v zadnji klopi?« je vprašal po nemško.

»Učenec je,« je odgovoril Čibej. Poklical je Janeza k tabli, naj napiše nekaj besed (s črkami, ki so se jih že naučili). Janez je drsal po tabli, da so leteli drobci krede po sobi.

»Ne tako močno!« je dejal nadzornik.

»Se bo pa bolj poznalo!«

In se je res poznalo še dve leti in dlje.

ž) U g o d e n č a s.

Ko je stari Koroninec umiral — bil je vzoren tat, dovršen skrivač in povsod iskan tihotapec — je vršalo okoli hiše. Vzdignil se je:

»Kakšno vreme je danes?«

»Burja, oče, burja in mede!«

»Oh, je dejal, »kako bi se zdaj lahko kaj zasluzilo, a človek ne more!«

Omahnil je in ga ni bilo več.

a) B e r a č e v a m o l i t e v.

Lazkar je bil v Slavoniji z drugimi drvarji. Lačen je hodil po okolici Pakraca, kamor so hodili kupovat, zato je stopil v kmečko hišo, stegnil roko

in začel: »Dreimal acht ist vierundzwanzig, dreimal acht ist vierundzwanzig!« (Trikrat osem je štiri in dvajset).

Kmetica se je nekoliko obotavljala, ko se je oglasil kmet:

»Majko, daj mu komad kruva, jer tako lepo Boga molil!«

b) Š t e t j e.

Učitelj L. je bil pri nas prehranjevalni komisar med vojno 1914—18. Prišla je k njemu ženica in vprašal jo je, koliko jih je pri hiši. Ženica je pravilno odgovorila osem, potem štela:

»Jaz in moj sva eno, Jože dve, Lojze tri« — in štela do sedem. »Ne, ni prav, izpustila sem.«

Pa je štela iznova. A ni spravila več ko sedem.

c) Š e p c a.

Krojač Čot je šepal na eno nogo, njegova žena na obe; ljudje so pripovedovali, da je bilo videti na cesti, ko sta šla od poroke, kako bo v zakonu, kajti Čot je šepal:

»Se kesam, se kesam!«

Ona pa se je gugala na desno in levo:

»Kar je, je, kar je, je!«

č) Č e s e j a j c a m e d i j o.

Bevkovi otroci so iskali pri Brusu jajca.

»Jih nimamo nič!« je rekla Brusova Johana.

»Oh, mama, nič ne laži, saj jih je polna košara!« se je oglasil fantek.

»Že, že, toda tista se medijo kakor tepke!« je dejala Johana.

d) Soljenje.

Sedel je berač Svetlič na ognjišču pri Polancu. Na ognjišču ješprenj. Prišla je mimo ješprenja domača hči in vrgla vanj pest soli in šla. Prišla je gospodinja Polančevka in vrgla vanj pest soli in šla. Ni preteklo tri minute, ko je prišla dekla, zajela pest soli in bumf v ješprenj in šla. Prišla je snaha Franca, segla po solnici in vrgla v ješprenj pest soli.

»Vraga«, si je dejal Svetlič, »tu imajo pa neko pobožnost in neke odpustke!« zajel je dve pesti soli in vrgel v ješprenj. »No, zdaj mislim, bo pa dovolj!«

Tudi on je šel in ni čakal kosila.

e) Če uporabljáš namesto »početi«...

Prišla je Brusova Franca na vas in se delala pismeno.

»Kaj delaš, Franca?« so jo vprašali.

»Oh nič, dolgčas mi je: ne vem, kaj bi spočela!«

»Kaj? Če nimaš drugega dela, pa dvojčke, dvojčke!«

f) Junček.

Moja stara mati Barbara se je kot mlada vdova drugič poročila. Brat njenega drugega moža je bil posestnik na Otavah pri št. Vidu nad Cerknico, torej nad osem ur daleč od Dola. Nekoč je obiskal brata in pri tem obisku kupil kozo. Ostal je dolžan dva krajcarja. Barbara mu je trdila, da ni treba na to misliti, naj bo pa koza toliko ceneje, a on je vztrajal, da sta se pošteno zmenila. In kar je pošteno zmenjeno, mora biti tudi pošteno plačano.

Tako sta se tudi poslovila, pri čemer je morda Barbara mislila, da jo njegov obisk — pogostitev in morda tudi postelja — več stane ko dva krajcarja.

In ni verjela svojim očem, ko je »stric z Otave« primahal drugo nedeljo ves truden in zbit z Otav na Dol in že od daleč molil dva krajcarja.

»Kajti, kar je pošteno, je pošteno, in kar je zmenjeno, je zmenjeno.«

Po dokazu te skrajne poštenosti in po pogostitvi je Barbara, kmečka gospodinja, pokazala še hlev in v njej živino. Morda tudi nekoliko zato, ker je »stric z Otave« branil bratu vzeti vdovo z dvema otrokoma (mojim očetom in njegovim bratom). Hotela se je pobahati. Naenkrat so oči obstale stricu na junčku, ki je stal v kotu.

»Če ne bi vedel, da je moj doma, bi mislil, da je tu«, je pomlaskal z jezikom in počil s prsti. »Prav tak! O, to bi bil par!«

»Saj je naprodaj!« je dejala Barbara.

»Naprodaj, naprodaj, a jaz nimam denarja s seboj!«

»Moj Bog, da bi pa tebi ne dala? Brat si moža!«

»In če nimam denarja s seboj. Veš, jaz sem navajen koj plačati!«

»In kdo je prinesel dva krajcarja tako dolgo pot?«

Nazadnje ga je pregovorila, da je junčka odpeljal.

Moja stara mati je bila takrat stara trideset let, umrla je stara 96 let, od njene smrti je že 20 let, a tisti junček še ni plačan!

Ko sem to pripovedoval, je nekdo rekel:

»In junček? Ali ta še živi?«

50. Izpit.

Ravnatelj higienskega zavoda dr. P. je izpraševal sestro pomočnico pri izpitu.

»Kaj boste napravili, če pridete k obešencu?«

»Začela bom z umetnim dihanjem,« je rekla vsa rdeča v lice.

»Nič,« je zmajal z glavo, »najprej boste odrezali vrv!«

51. Strojevodja pri izpitu.

Inž. L. je izpraševal kandidata za strojevodjo:

»Kaj boste napravili,« je dejal, preizkušajoč njegovo prisebnost, »če počí na stroju kotel?«

»Dol bom skočil in zavrl voz!«

»Saj ni res: če kotel počí, vas ni več!«

»Kandidat ni napravil izpita!« je pristavil.

52. Trinajsti otrok.

Gospodar Pernè je bil boter svojemu starejšemu sinu. In vsakemu otroku je dal pri krstu hranilno knjižico z večjo vsoto denarja. Tako tudi pri desetem, tako pri enajstem, tako pri dvanajstem. Pri trinajstem pa je prinesel knjižico sinu in dejal:

»Ali boste nehali vi ali pa jaz!«

53. Žepar.

Posestnik Kauschegg, ki je imel sicer pokvečeno ime, a je bil kljub temu, da je uporabljal med govorom nemške besede, velik narodnjak, je šel v sprevodu na Stadion ter se čudil.

»Ne razumem, da morejo komu žeparji vzeti uro iz žepa in listnico! Meni se kaj takega ne bi moglo pripetiti. Če imaš listnico v žepu, ki se zapenja, in uro lepo zakačeno v žepu in če paziš na vse to, vendar ni mogoče vzeti.«

»Vi, se vidi, ste bili še bolj oprezni!« mu je dejal sosed v paru. »Vi ste pa vse pustili doma.«

»Kako doma?« se je začudil Kauschegg.

«I, no, ker nimate nič!« ga je pohvalil sosed.

Kauschegg je otipal po telovniku.

»Ob zlato uro sem!« je vzdihnil. Kdor je poznal stiskavost starega, ve, kaj je bil ta vzdih. Tipal je po suknjiču. »In ob denarnico sem tudi!«

»In jaz ob uro tudi!« je pristavil sosed in gledal utrgano kačko.

54. Prepih.

Dr. Kačar je bil po neki svoji bolezni zelo občutljiv za prepih. Igrala sta z dr. Slokarjem preferanco. Tekom igre je vrgel dr. Kačar svoje karte, in da bi označil svoje brezбриžno stališče, je menil: »Piši me v uho! — Saj je vseeno, kaj igram.«

Dr. Slokar pa s cigaro med zobmi: »Ne smem delati prepih!«

55. Zamenjava.

Upravni odbor neke delniške družbe je imel sejo in potem prigrizek. Vsi upravni svetniki so bili, samo eden je manjkal. Tisti upravni svetniki, ki so imeli pse, so naročili, naj se jim kosti in razjedki pripravijo za pse. To je kuhinja napravila, toda prišlo je nekemu na misel, da bi moral nekaj pečenke prejeti tudi zadržani upravni svetnik dr. S.

»Že zato, da se mu bodo sline cedile po drugem!«
»Hvala lepa za kosti!« se je zahvalil upravni svetnik, ko je uzrl nekoga od družbe. »Teknile mi niso; bile so pretrde, toda moj pes jih je glodal!« se je smejal široko in žulil svojo pipo. Mož je imel smisel za humor.

Zamenjali so namreč bili v kuhinji zavitek.

56. Zastopnik ministrskega predsednika.

Arhivski uradnik G. je zaman čakal, da bi mu dal takratni minister kakšen red. Za njim je postal minister dr. Barič. Ta je že prve dni oskrbel tudi G. red. Bila je procesija Sv. Rešnjega Telesa. Zmenila sta se s tovarišem M., da bosta šla skupaj, toda ko je to prišlo, je videl M. Ga. v salonski suk-nji, ki je bila povsem iz mode, in z redom na prsih. Sam pa je bil oblečen promenadno. Skril se mu je, da je moral G. iti sam. Ker je imel red, so ga potisnili, misleč, da je kak zastopnik ministrstva, spredaj med dostojanstvenike. Procesijo je gledal tudi sotrudnik srbskega lista »Pravda«. Treba je bilo o procesiji poročati, zato se je zanimal za tega in onega. (Za razumevanje moramo pripomniti, da je bil G. pri Drž. statistiki, ta pa je bila del notranjega ministrstva in takrat je bil minister dr. Marinković, ki je bil obenem tudi predsednik vlade.) Zanimal se je dopisnik tudi, kdo je oni z redom.

»Kdo? Inšpektor. Zastopnik ministrskega predsednika!«

Drugi dan si bral v listu, da je ta in ta zastopal ministrskega predsednika.

Cel teden je potem G. trepetal, da ga bodo klicali na odgovor.

57. In drugi...

V dr. Grafenauerjevi knjigi »Kratka zgodovina slovenskega slovstva« je pri moderni naštetu nekaj imen, potem pa stoji: »in dr.«

Bere Stanko M., bere knjigo in potem pokaže:

»Vidiš, pa sem literat. Še Grafenauer me ima!«

Gledamo, gledamo, iščemo in brskamo, kje bi bil Stanko M. omenjen, ki se vendar ni bavil z literaturo.

»Če pa ne znate brati! Vedel je Grafenauer, da zagrešim tudi jaz kakšno priložnostno rimo, zato pa je napisal: ‚in dr.‘ Tam sem jaz!«

58. Mlješke:

a) Morski volk.

Stjepan Pravednik je ubil morskega volka. Sicer to ni bilo nič težko, kajti volk se je bil zagnal z valom na breg in tam obležal. Prišel je Stjepan in ga ubil. Ogledovali so morskega roparja ljudje in nazadnje mu je stražmojster nasvetoval, naj gre z njim na luško poveljstvo v Dubrovnik.

Ubogal je Stjepan vahtmajstra in se podal na pot. Z Mljeta v Dubrovnik je že izdatna pot, posebno če ni vetra in moraš veslati. Stjepan je šel popoldne, veslali so celo noč in šele zjutraj ob desetih prišli v mesto. Stjepan naglo na poveljstvo, tam so ga lepo pohvalili in mu nazadnje dali deset kron, kolikor je bila nagrada za morskega volka.

Gledal je Stjepan Pravednik vsoto, gledal desetak, gledal gospode, ki so se prijazno smehljali, ker so mislili, da je tako presenečen ob tolikem denarju.

»Zdaj pa le pojdi in če še kaj ujameš, pa še prinesi. Za vsako glavo desetak.«

Stjepan pa se je obrnil na pragu in dejal:

»Saj sem veslačem obljubil dvakrat toliko! Ne, kruha ne bom iskal pri tem delu!«

b) Naša ladja.

Vozili so mlješki mornarji po kanalu iz Dubrovnika.

Brezvetrje je bilo, ležali so mlahavo na krovu in ždeli. V vročini se jim ni nič ljubilo. Samo krmar je bil na svojem mestu in bračijero uravnaval, da se ni sukala. Nikamor se jim ni mudilo. Plačani so bili za dan in veslati v tej vročini se nikomur ni dalo.

Nenadoma je nekaj zašumelo mimo, dvignili so se valovi in pljusknili ob ladjico. Vicko je dvignil ves zaspan glavo na krovu in vprašal krmarja:

»Kaj pa je bilo?«

»Eh, neka naša jahta!« je malomarno odgovoril krmar.

»Kako veš, da je bila naša?«

»Na krovu se je nekdo široko smejal naši lenobi! Tako grdo se smeje samo naš človek.«

c) Ribe.

Stjepan Pravednik — rekli so mu tako, kar pomeni Pravičnik — zaradi njegove bolestne pravičnosti in poštenosti. Rekli so, da bolho vrne, če skoči od soseda. Stjepan Pravednik je lovil ribe. Najprej je ujel deset sardelic in jih spravil v čoln, potem dolgo nič. Nato se je v mreži zablestela ena.

»Eh, kdo bo lovil samo eno. Nazaj jo bom vrgel, da pripelje druge!« (Menda je taka vera, da izpu-

ščena riba pripelje druge.) Ulovil je dve, pa jih je spet vrgel v morje, ulovil tri, pa jih tudi ni maral. Potem je padla noč in Stjepan je pospravljaj mrežo in plen.

Plen je bil samo tistih prvih deset ribic. Gledal je sardelice, gledal drobnjad, majal z glavo in uganil:

»Če bi tudi one imel, ki sem jih vrgel nazaj, bi bilo vsaj dovolj za večerjo, tako pa jih vseh ni za dvakrat v usta!«

In je vrgel še te v morje.

č) Z d a j p a v e m !

Vicko iz Solin na Mljetu je med vojno 1916 sedel v svojem čolnu v zalivu in lovil ribe. Na morju, ki je bilo na odprtem zelo razburkano, je zagledal neko svetlo stvar, ko bi se jeklen drog bližal bregu. Takrat ni bilo nič čudnega, če je kaj priplavalo na breg, ko so po morju strašile razne podmornice.

Gledal je Vicko tisto svetlo stvar, gledal in ugibal, kaj bi bilo.

»Če bi bilo železo, bi ne plavalo! Mora biti nekaj, kar je zavito v stanjoll!« je nazadnje uganil. Uganil in čakal, ker je stvar brzela čez valove k bregu. Ko je prišlo na breg, se je zakadilo, zagrmelo in se raztreščilo. Vicko je bil sicer za školjem in na varnem, toda pritisk in grom ga je tako omamil, da je omahnil v čoln.

Ko je prišel k sebi, je sedel na klop, si obrisal čelo in dejal:

»Zdaj pa že vem, kaj je bilo!«

Bil je namreč torpedo, ki je zgrešil cilj.

d) Sreča, da niste sovražniki.

Prišla je med prvo svetovno vojno šibeniška flotilja na Mljet. Trideset malih enot se je zbralo v ozkem kanalu pred Polačem.

Stari Stjepan Pravednik pa je vzel debelo poleno, skrnil ga za hrbet in stopil na pomol. »Kdo ste?« je vprašal mornarje, ki so se izkricali v majlem čolnu na suho.

»Ali ne vidiš znamenj?« so ga vprašali.

»Vidim, toda povedati mi morate, ali ste sovražniki ali prijatelji?«

»Saj vidiš, da smo prijatelji!«

»Vaša sreča, kajti če ne, bi dobili s tem polenom po glavi!« ga je vlekel izza hrbtna.

e) Dobavitelj.

Perin Dabelić je imel lepo novo tobačnico iz nikla z lepim medeninastim robom. Ko se je z njo hvalil v družbi, je njegov prijatelj Vojvodinov Mato zagrabil tobačnico in dejal:

»O, ta je pa moja!«

Perin ni črhnil besede, samo kjer je našel oslovsko figo, jo je zdrobil in skrivaj pomešal Matu med tobak v tobačnici. Prav, dokler je bilo poletje in vroče, vse prav, a prišla je deževna jesen, fige mokre, povsod vse vlažno.

Tudi Perinu je bilo tega dovolj.

»Veš kaj! je dejal Matu, »zdaj si boš moral le sam skrbeti za tobak, jaz ga ne morem več dobavljati!«

59. Boljši mizar.

Poslanec Klančič je šel s Kristjanom Dietzom v Furlanijo k svojemu bratrancu župniku.

Bil je sv. Jožef.

Pri veliki maši je župnik pridigal:

»Sv. Jožef je velik svetnik, pa je bil delavec mizar. — Vidim, da se muzate. Premalo vam je! (Navaden mizar ni bil v časti pri teh ljudeh). Ali mislite, da je bil navaden mizar? O, še dolgo ne: bil je mizar samo za najboljša polirana dela. Takega pa ni nikogar med vami!«

60. Učiteljske:

a) D o p u s t.

Učitelj G. se je nameraval poročiti in je prošil za dopust. Ker ni imel zakona pri rokah, je prepisal iz neke okrožnice paragraf in odstavek.

Nadzornik niti gledal ni in je poslal spis višjemu šolskemu svetu. Tu so pa pogledali zakon in se namuznili.

Vprašali so, ali je zrak tam neugoden in kako je prav za prav s to stvarjo.

Nadzornik Betriani je ostrmel, prebral zakon in videl, da je zaprosil za porodniški dopust.

»Ali se je kaj preobrnilo v svetu,« je pripisal na listič, »da potrebuje tak dopust tudi mož?«

b) Učiteljsko stanovanje.

Nadzornik Radinja je nadziral učitelja; prebivalci niso hoteli dati ne stanovanja ne hrane. Našel ga je v šoli. Potožil mu je svoje težave.

»Kje pa spite?« ga je vprašal.

»Tu,« mu je pokazal mizo.

»Kje pa imate hrano?«

»Tu,« mu je pokazal na steno. »Da imam zmerom pri roki, sem jih kar naslikal in obesil na steno!«

«In res,« pripoveduje Radinja, »je bilo na steni več slik tihožitij: gnjati in sira in kruha v izobilju.«

c) Slaba luč.

Okrajni šolski nadzornik Novak je nadziral. Učitelj je poklical po svojem preudarku najboljšega učenca, naj bere. Učenec se je mučil ter lovil črke. Nadzornik Novak se je zgrozil nad njegovim jecljanjem:

»Najboljši učenec, pa si tako slabo bral.«

»Kdo ne bi!« se je odrezal deček. »Ko ste mi pa stali v luči!«

č) Formalna stopnja.

Nadzornik Hubad je takrat, ko je bilo še pedagoško in v modi, zelo pritiskal na učitelje, da so učili po formalnih stopnjah (učni postopek — pet stopenj — pri obravnavanju ene učne enote). Zaide med svojim nadzorovanjem tudi na Rako k staremu učitelju B.

Poslušaj nekaj časa njegov pouk, nato pa nekoliko nejevoljen nad že zastarelo metodo:

»Na kateri formalni stopnji pa ste, gospod učitelj?«

»Ih, kaj bi, gospod nadzornik? Saj vidite, da ima naš šolski oder samo eno stopnico!« se mu odreže.

d) Še enkrat formalna stopnja.

Nadziral je nadzornik Hubad šole in ga je pot zanesla tudi na enorazrednico nekje v hribih.

Poslušal je učitelja, poslušal, a o kakšni formalni stopnji ne duha ne sluha.

»Slišite,« se je razjezil, »na kateri formalni stopnji pa ste?«

Učitelj pa junaško:

»Samo še podučitelj, pa sem se pritožil. Meni gre naslov in plača učiteljska!«

Menda je ni dosegel nikoli, a nadzorniku je le povedal, kar mu je šlo.

e) Prva in zadnja stopnja.

Na učiteljskem zborovanju v Ljubljani so se zbili zaradi formalnih stopenj. Dober del učiteljstva je iznesel kritiko, pobijal metodo in imel polno pomislekov. Posebno sta govorila proti ravnatelj Bežek in nadzornik Finžgar.

»Ah, kaj stopnje?« je zazelhal učitelj Č. »Začeti kuhati je prva stopnja — skuhamo jesti zadnja. To sta prva in zadnja stopnja, kar je vmes, me pa ne zanima!«

f) Škricu ne zaupaj!

Ko so se vračali, je učitelje v Nomenju zametel sneg in ustavil vlak na progi.

Medtem ko so odkidavali sneg, so se učitelji zatekli k prvemu kmetu, ki je bil ob progi.

Začeli so obdelavati najprej mleko.

Ko je tega zmanjkalo, kruh in maslo.

Ko je še tega zmanjkalo, ajdove žgance. Gledal je gospodarjev sinko vse to, gledal in zmerom obupnejši je bil njegov obraz.

Učiteljicam je bilo dolgčas in izmislile so si, da morajo iti gledat prašičke.

Takrat pa fantek na prag:

»Oča, če pustite, da so nam vse požrli, prav, a prašičkov ne bodo. Če si vi ne upate, si pa jaz!«
In je vihtel kol na pragu.

»Nič ni pomagalo, da smo trdili, da prašičkov ne maramo,« pripoveduje udeleženec.

»Škricu nikoli ne zaupaj!« je dejal fantek. »Sami pravite, oča!«

g) G o s p o d i n j a.

V Mariboru na vadnici je kandidatinja obravnavala gospodinjstvo. Prišla je tudi na različne oblike gospodinjstva.

»Ponekod imajo deklo, ponekod postrežnico, ponekod pa je gospodinja sama. Ta dela vse in tudi posodo pomiva!«

Vzdignil je droben fantek roko in pripomnil:

»Kaj pa tam, kjer ni postrežnice? Kjer ni deklet? Samo mama. Naša mama ne pomiva posode! Ali tam ni gospodinja?«

»Če ni nobene ženske pri hiši, mora mama sama pomivati posodo!« se je znašla kandidatinja.

»Oh ne! Pri nas pomiva očka!«

»Že, že,« je hotel pomagati učitelj. »Mami nagaja v kuhinji, pa ji pomaga!«

»Pa ni tako!« je dejal fantek, sin dr. P. »Naš očka mora vsak dan opasati predpasnik in vsak dan pomiva!«

h) P o t u h a.

Fantek radovednež je povedal doma, da je pomivanje posode naloga gospodinja.

»Ne sme tega papa, to mora mama!« je dejal.

»Kje si to izvedel?« so ga ostro vprašali.

»Kje? V šoli. Danes smo slišali o »gospodinji! Praviš, mama, da si ti sama gospodinja, torej moraš tudi pomivati sama!«

Gospa dr. P. je pridrvela v šolo:

»Tako, torej dajete otroku potuho in ga hujskate!« se je razjezila.

»Saj smo vendar rekli, da vam gospod samo nagaja in nismo dajali potuhe!«

»Kaj nagaja? Nič ne nagaja! — Pomiva! Ali naj pa pomivam jaz?«

i) R o s a.

Kandidat je pri nastopu na vadnici v Mariboru obravnaval košnjo in je pri tem svojem nastopu pozabil na »roso«.

Predsednik komisije dr. O. je poslušal in po nastopu dejal:

»Gospod kandidat, roso ste pozabili, roso. Kako naj kosé brez rose?«

»Nisem pozabil!« se je odrezal kandidat, ki je itak bil na tem, da pade. »Samo takrat je bila suša in v suši ni rose!«

j) K a k o m e d v e d s m r č i.

Imeli so pri vad. učitelju Kutinu na vadnici v Mariboru učiteljski kandidati nastop.

Kandidat je obravnaval »medveda«. Pripovedoval je, da se medved zavleče po zimi v brlog in zaspi.

»Ali tudi smrči?«

»Seveda smrči!« se je oglasil kandidat ves vesel, ker je videl, da otroci sodelujejo. »Seveda smrči in še kako smrči!«

»O,« se je oglasil, »ali na vso moč smrči?«

»Na vso moč!« je potrdil kandidat.

»Zdaj pa vem, kako smrči! Naša mama pravi, da naš očka tudi smrči. Veste, naš očka tako smrči, da ga mama povleče za nogo:

»Nehaj, smrčiš kot medved!«

61. Nakaznica.

Izgubila je v prvi svetovni vojni pok. Jegličeva nakaznico za sladkor. Treba je bilo nove. Oglasila se je na občini.

»Dà, damo duplikat!« ji je odgovoril uradnik, »Samo izvornik morate vrniti!«

62. Žrebanje računov.

Moj prijatelj dr. Š. je pripovedoval:

»Trgovec R. je komaj začel. Začel sem jemati pri njem, plačeval mesec za mesecem v redu, a nekoč se je nekaj zapletlo. Doma sem imel sicer pripravljeno, a enkrat je pozabila vzeti s seboj dekla, drugič žena, enkrat sem imel zaklenjeno itd. Tako je preteklo deset dni, pa nismo še plačali. Kar mi prinese pismonoša pismo in v tem pismu sporoča trgovec, da je »pri pregledu svojih knjig ugotovil, da račun za mesec maj še ni plačan in je gotovo izostalo plačilo zaradi pozabljivosti, zato »prosi z odličnim spoštovanjem«. Mene je to zabavalo in sem »z odličnim spoštovanjem« molčal in čakal. Ali ni čez pet dni prišlo drugo pismo, v katerem je bilo že tiskano, da, če ne bo v osmih dneh plačila, bo izročil vso stvar svojemu »pravnemu zastopniku?« Zdaj me je pa res zanimalo. Počakal sem s plačilom devet dni, ko mi pride deseti dan pismo

od odvetnika, ki je »z odličnim spoštovanjem« spo-ročil, da mu je njegov klient naročil, »naj itd. Stroški tega pisma so toliko in toliko.«

»Takrat sem se razjezil in odpisal: »Pri nas je navada, da vse račune celo leto zbiramo, potem pa ob novem letu žrebamo, katerega naj plačamo, ker plačamo samo enega vsako leto. Če boste sitni, vas izključimo od žrebanja! Pika!

Z odličnim spoštovanjem.«

Po poštni nakaznici sem pa čez mesec dni plačal račun, a zastopniku pisma ne in drugim sem šel.

63. Razžaljena veličina.

Sedeli smo v Tivoliju, ko je mimo šel mogočni gospod S.

»Kdo je to?« se je zanimal eden izmed naše družbe.

»Kdo?« je odvrnil naš prijatelj France, ki vse ve in vse zna. »Razžaljena veličina! Da ga vse pre-malo upoštevamo in se ne zmenimo za njegovo mnenje. Veš, njegovo mnenje je zmerom nasprotno, kar boš trdil. Zato ga zmerom ujamemo tako, da nastavimo nasprotno stališče. Tudi je zapoved o ljubezni prikrojil po svoje:

»Ljubi predvsem sam sebe; tvoj bližnji se bo že sam!«

64. Dražje blago.

Pribahal je s hribov v mesto k manufakturistu T. Hribarju prešeren fant in zahteval blaga za ob-leko. Hribar je precenil kupca, ponudil blago in povedal ceno.

»Tako poceni jaz blaga ne kupujem. Mora biti vsaj še enkrat dražje!«

»Kaj hočeš? — sem dejal sam pri sebi.« je rekel Hribar. »Izвлеkel sem iz skladišča isto blago drugačne barve: »To pa bo, sicer je res nekoliko dražje, toda upam, da bo po misli!« In povedal je ceno.

»To je pravo!« je dejal fant bahač. »Kar zavijte gal!«

»Sicer me je spekla vest, a sem dal tudi za berače!« se je opravičeval Hribar.

Mislím, da nismo verjeli v njegovo vest!

65. Naviti uro.

Prideta z običajnega dopoldnevnega nedeljskega sprehoda s Šmarne gore trgovec Jože Jeglič in njegov svak ravnatelj Stenta:

»To sva mu uro navila!« je začel proti svoji ženi Jeglič. »To sva mu uro navila!«

Žena radovedna, in kakor je ženska, že tudi v strahu, da se je kaj zgodilo in bosta imela opraviti z orožniki in kakšne bodo sodne posledice.

Mož pa: »To sva mu uro navila! Ali ne Franc?« in mu je nalival likerja. »To sva mu —!«

Žena pa: »Komu za božjo voljo?«

»Mežnarju na Šmarni goril!«

»Pa zakaj? se je spet oglasila žena.

»Zato, ker je stala!«

66. Guncanje noge.

Šolski ravnatelj Jeglič je imel navado, da je dejal križem noge in jih pozibaval.

Nekega dne je prinesel najmlajši iz šole »v podpis« stavek:

»V šoli sem guncal nogo.«

Ravnatelj Jeglič se je že pripravljaj, da bi fantka oštel, morda celo pretepel, ko je drugi sin planil sredi sobe, oponesel profesorja M., ki je bil dal najmlajšemu kazen, in dejal:

»Oče, piši: — *Tudi jaz jo guncam!*«

Ravnatelj je sprva nekoliko osupnil, potem pa se zasmel, da so mu prišle solze v oči. Molče je podpisal stavek in guncal nogo.

»Niti doma ne moreš več delati, kar bi rad!«

67. Komisija.

Dr. Rupnik je naznanil, da pride v tej in tej stvari komisija. Njegov solicator je dobil nalog, naj počaka gospode. Napravil se je določeni dan na kolodvor. Kdor bo najbolj podoben mestnemu človeku, ta je glavni in, ker je šlo za stavbne stvari, je ta inženjer. Solicator, vsak solicator ve, kaj se spodobi in kaj se ne, kako moraš gosta gospoda s komisije sprejeti in kako ne, pa bi tega ne vedel Rupnikov.

Vlak je prišel, ljudje so izstopili. Solicator je koj precenil ljudi. Z odločnim korakom je stopil h gospodu, ki je bil najbolj podoben inženirju:

»Dovolite, jaz sem solicator Hruševar!«

»Me veseli, me veseli!« je odgovoril oni, »Jaz sem kočijaž Bizjak iz Slov. Bistrice.«

68. Glavni dobitek.

Dr. Rupnik je razglasil, da je zadel v loteriji glavni dobitek. Vse se je gnetlo okoli njega in mu čestitalo. In Rupnik je vsakemu pripovedoval, da bi ga veselilo, če bi ga videl na večerji pri

Habjanu in ni pozabil pristaviti, da se bo peljal v Celje po denar.

»Ker je toliko denarja, moram iti sam.«

Ko je tako imel pokoncu Šmarje in so bili vsi ljudje že iz sebe, je šel na kolodvor in kupil vozovnico — vsi so slišali in videli, da je kupil do Celja, kajti nekateri so ga lisjaka spremljali na postajo, da se prepričajo.

»O, do večerje bom že nazaj, kar vsak naj si naroči sam!«

Sedeli so že vsi pri večerji, ko je prisopihal ves prašen dr. Rupnik: izstopil je bil namreč na prvi postaji in šel peš nazaj. »Nič ni, pomota v številki, pa nič ne de, saj vidim, da si je že vsak naročil sam! Pa drugič!«

Plačali so vsak zase.

Tako jim je pripravil prijeten večer.

69. Mrtvi.

Dinter brije gosta in pravi:

»Oh, kaj bo? Danes jih je v Novem mestu že petnajst tisoč mrtvih!«

Gost se je zganil: »Zakaj pa?«

»Ker pokopujejo samo mrtve — tiste na pokopališču mislim!«

70. Veletrgovina z jajci.

Brivec Dinter: »Opustil bom brivnico in začel veletrgovino z jajci!«

»Zakaj?« se je zganil gost, »In zdaj?«

»Seveda zdaj, kdaj pa! Zdaj je prilika: moja papiga sedi na šestih jajcih, za začetek je in konec bo, ko se ubijejo!«

71. Samec.

Bilo je takrat, ko so uvedli davek na samce. Na Gorenjskem rečejo pa »samec« tudi kozolcu. — Kmet B. od Sv. Neže nad Kovorjem je slišal o davkih in o samcih. Videl ga je sosed Breje, kako korači s sekiro in krampom na njivo.

»Kam greš?«

»Kam? Samca podirat! Ali nisi slišal, da bo zdaj davek nanje!«

72. Kotelni kamen.

Komisar Kordin je imel ogled v neki tovarni. Inženir mu je ogledal kot dodeljeni strokovnjak vse stroje in kotle v pečeh, potem narekoval na zapisnik, da

»*kotli nimajo kotelnega kamna!*«

Kordin pa pokoncu:

»Da mi kotelni kamen koj vložite v kotle!«

73. Kaj misli mesec?

Stala je straža bosanskega polka v Karpatih. Mraz je bil, izmenjavali so se vsake pol ure. Bila je jasna noč, mesec je svetil in sneg se je bleščal med drevesi.

Znani zborovodja Marolt je imel nalogo straže zmenjati.

»Priplazili smo se jim za hrbet, toliko, da smo slišali besede.«

»Kaj misliš, Muso,« je počasi dejal mlajši in strmel v mesec, »kaj misliš, ali kaj misli in kaj misli mesec v tem hipu?«

»Kaj misli? Seveda misli in misli, kako in kdaj ga bo zamenjalo sonce!«

74. Za kaj gre.

Restavrater Karba in gost sedita pri mizi.

Gost plačuje natakarju.

»Veste kaj, gospod Karba! Toliko pa ta stvar ni bila vredna!«

»Vredna, vredna!« pravi Karba. »Saj ne gre zato: gre za to, koliko zaslužimo mi!«

75. Poštni konj.

Dr. Milavec je imel po prvi vojni konja.

»Poseben je moj konj, prav poseben. Ko sem prvič zajahal, se mi je ustavil pri vsakem poštnem nabiralniku! Kdo bi ne ugibal, kaj je konju in zakaj vse to, pa se mi je posvetilo. Skočil sem z njega, potolkel po nabiralniku, pa je šel naprej. Zadnjič mi je pa to naredil sredi vojakov, ki so šli po cesti. Moral sem potolči po nabiralniku. Bil je namreč svoje dni vojaški poštni konj.«

76. Krščanske kure.

Milavec je imel goste in zanimali so se za njegove kure.

»Kako pa kaj nesó?« je bilo zadnje, prav vsiljivo vprašanje, ki je namigavalo, naj dá ob tem pomanjkanju nekaj jajc.

»Moje kure so pridne in krščanske: Vsak dan znese vsaka, samo ob nedeljah in praznikih počivajo!«

77. Kunci in kanarček.

Dr. Milavec je bil v šentjakobskem farovžu. Pok. Barletu je bil nekaj napravil in šel po-

vedat, da je vse v redu. Videl je na hodniku kletke s kanarčki. Kazal je zanimanje in mislil, da mu bo župnik Barle kot protiuslugo dal kanarčka. Zaradi lepšega je vprašal, koliko eden stane.

Župnik Barle: »Tri kovače!«

Bila je razstava Malega gospodarja in dr. Milavec je razstavil lepe belgijske orjake.

Barle jih je videl in po posredniku dal vprašati, kaj eden stane.

Milavec: »Tri metulje!«

Barle se je začudil, kajti cena je takrat bila kvečjemu stotak.

»Kaj se bo čudil!« je dejal Milavec. »Če ne napravi iz enega kunca deset kanarčkov, mu jih dam vse zastonj!«

78. Izlet.

Ko se je Prosvetna zveza bavila tudi s potovanji, so prišli v Salzburg.

Ljudje so jih vpraševali, kdo so in od kod.

»Od kod? Iz Albanijel« se je odrezal dr. Milavec.

»Radi bi videli, kakšne so vaše žene! Ali so res pokrite. Zakaj jih nimate s seboj?«

»Turške žene so vse zakrite!« je odvrnil. »Ni navada, da bi Turek peljal ženo na potovanje. Toda mi imamo še drugo nalogo. Prišli smo, da izboljšamo tukajšnji rod!«

Menda ga niso spraševali naprej.

79. Gluhec.

Arhivski uradnik S., je bil gluha. Vedeli smo to in, če smo iskali spis, smo vpili. S. je pogledal izza svojih na nos potisnjenih naočnikov in dejal:

»Že prav, bom že vložil.«

Potem sem mu močno in razločno z glavo in rokami pokazal, da hočem spis. Nato se je umiril in vprašal po številki. Ker vpiti ni nič pomagalo, sem nazadnje pokazal zvezek in sam poiskal.

»Kako mora biti gluhi!« je vzdihnil, ko sem bil že med vrati.

80. Plešca.

Sedela sta v gostilni dva prijatelja: prof. dr. Žigon in prof. Ivančič. Prof. dr. Žigon je bil čisto plešast in luč se je odbijala na njegovi svetli glavi.

Nenadoma se je sklonil prof. Ivančič preko mize in pokazal na plešo.

»Kaj bliska se v jasnem?«

Prof. dr. Žigon ni niti za lip pomolčal, potrkal je prijatelja po čelu in nazorno nadaljeval:

»Kaj votlo doni?«

Tako sta zdeklamirala začetni verz znane pesmi.

Isto pripovedujejo tudi o prof. Virbniku in dr. Defranceschiju.

81. Zdravniške:

a) Ordīnacija in pravni nasvet.

Sedel sem v kavarni in strmel v črno čobodro pa nič dobro se nisem počutil. Prisedel je znani dr. N. (saj ni treba imena, mislim).

Med pogovorom mu pravim:

»Meni nekaj nagaja želodec, kaj bi bilo dobro zanj?« Povedal sem mu, da sem se prehladil in me nekoliko žene, pa neko slabo vino sem pil!

Prijatelj doktor pa:

»V kavarni ne ordiniram, pridi k meni ob treh, če hočeš!«

Nisem šel k njemu, temveč k drugemu.

Čez dober teden je zasopel sedel k meni:

»Že dva dni te iščem. Meni se je to pripetilo.«
In je povedal svojo pravno težavo. »Daj mi pravni nasvet!«

»Veš, pravnih nasvetov ne smem dajati, tudi nimam tu pisarne; advokat pa je tam čez cesto in ima odprto pisarno od treh dalje!«

b) Zakaj odprta usta pri spanju?

Dr. Šerko je imel za pacientko zelo sitno damo. Za vsak majhen nič ga je morila. Tako je prišla k njemu v ordinacijo.

»Ne vem, kaj bo: Kadar spim, imam usta odprta. Kaj je to?«

»Kaj? Prekratko kožo imate na obrazu. Kadar zaprete oči, se dvignejo ustnice! Spite kot zajec!«
je rekel.

c) Prehrana.

Mlada mama je vsa v skrbeh tožila zdravniku dr. D., da njen otrok nič ne jè, se nič ne redi in je zelen in mršavi. Zdravnik je poslušal mater, gledal otroka, spet poslušal mater pa gledal otroka. Bil je dober znanec in je gospo, ko je bil kavalir, naslavljal z »milostivo«.

Ko je mati končala in gledala v zdravnika kakor v preroka, se je doktor zadrl nad njo:

»Zelje jej, baba nemarna, in fižol, ne pa tiste polizke in polajzke! Zelje in fižol in ričet, da ne bo stradal. Ali ne vidiš, da mu primanjkuje mleka? Doji ga in jej, kakor sem rekel. Z Bogom!«

In jo je potisnil skozi vrata.

Konec je bilo vsega kavalirstva in »milostive«.

č) D o l g č a s.

Prišla je k znanemu otroškemu zdravniku dr. D. gospa in tožila, da je njen otrok bolan, dà, čmeren, da so gotovo zobki ali gliste ali kaj drugega.

Zdravnik je koj videl, da je edinček samo razvajen. Toda prijel ga je za eno nogo, da mu je glava visela navzdol. Otrok se je drl, mati medlela, toda zdravnik ga je dvignil proti luči, delal se, da skrbno motri človečka in nazadnje je rekel:

»Nič mu ni, samo dolgčas mu je, zato vpije po bratu, da bi mu lahko nagajal.«

d) R d e č a l u č.

K dr. G. pride pacient z drisko. Zdravnik mu zapiše kapljice. Drugi dan se driskač vrne, češ da ni nič pomagalo.

»Lezite tule sem na trebuh!« mu reče zdravnik, prižge leščerbo, jo zasloni z rdečo šipo in maha z lučjo okoli pacientove zadnjice.

»Kaj pa delate?«

»I kaj! Rdeča luč še brzovlak ustavi, pa ni vrag, da bi vaše driske nel!«

e) O r d i n a c i j a.

Dr. Valenta, znameniti ženski zdravnik v Ljubljani, je imel svojo posebno metodo za bogate ženske, ki so ga ustavljale kar na cesti in vpraševale za svet. Nekoč ga je nekaj vprašala znana skopulja, ki nikoli ni »mogla« priti k zdravniku.

»Oh, kako sem si želela, da bi vas videla. Meni nagaja to in to in si ne vem pomagati!«

In je povedala, kaj ji je. Bila je že v letih méne in je zamudila »vlak«, pa ni »vedela«, da se

stara. Dr. Valenta jo je poslušal sočutno, kimal z glavo in nazadnje posegel v brado:

»Težka stvar, zelo težka! Zaprite oči!«

Babnica je zatisnila oči.

Dr. Valenta je kar na sredi ulice začel tipati po obrazu in rokah.

»Zdaj pa še jezik!«

In je iztegnila še jezik.

Prav takrat je mimo ropotal tovorni voz in v splošnem hrupu je dr. Valenta izginil v stranski ulici. Ženska pa je stala sredi ceste z iztegnjenim jezikom.

f) Zdravniški honorar.

Pok. Jakil je poklical k sebi na dom zdravnika. Zdravnik je zahteval za vizito takrat nezasliščan honorar 1000 kron.

Jakil, trgovec in usnjar starega kova, se je začudil:

»Kaj, toliko?«

»Seveda,« mu je odvrnil zdravnik, »seveda, računam samo onemu, ki ima. Zato bom pa brezplačno ordiniral za ubožce. In tega vendar ne boste trdili, da nimate. Saj lahko zglihava. Kolikor mislite, da morete dati, pa dajte. Morda sem rekel spričo vaše »bilančnosti« (ta beseda je Jakilu strašno ugajala: Da je on bilančen! —) premalo.«

»Pa naj bo, da bo nekaj tudi za ordinacijo re-vežem.«

In dal mu je 1500 kron.

g) Dobiček.

Stari lekarnar v Radovljici Roblek je bil v lekarni, ko je deček, ki je prišel po zdravila, položil

na polico mesto pet kron petdeset vinarjev in stekel. Hotel je za njim lekarniški pomočnik in je bil že na pragu. Toda deček je bil tako urnih krač, da je izginil med hišami. Roblek pa pomočniku: »Ah, kaj, pustite ga! Saj imam tako že tristo procentov dobička.«

h) Zdravila.

V našem trgu so imeli lekarnarja Cigoja. Prišel je človek v lekarno; da bi rad to in ono. Lekarnar ga je poslušal pa dejal:

Skrajni čas je že bil, da si prišel po zdravila! Glej, doma imaš pelina in trpotca in tavžentrože. Pij ta čaj, a vlij vanj tele kapljice!«

Dal mu je destilirano rdeče pobarvano vodo!

»Čemu takemu hrustu zdravila, ko jih ima doma dovolj in čas ima, da si jih posuši in nabere!«

Računal mu pa je kljub temu dobro, »kajti zdravila, ta zdravila so draga!«

i) Specializacija.

Dr. J. je rekel mlad zdravnik:

»Specializirati se mislim. Povsod je že mnogo zdravnikov specialistov. Povsod je konkurenca!«

»Veste kaj,« mu je odvrnil dr. J., »specializirajte se — no, kaj mislite, kaj?«

Kajti dr. J. je videl, da si mora privoščiti človeka, ki mu je glavno denar, ne pa poklic. — »Specializirajte se za levi palec na nogi; zanj še nimamo specialista!«

j) Srajca.

Dr. J. je nekdo zabavljajl čez zdravnike.

»Kaj boste, ko še vsega ne veste,« je dejal.

»Kaj bi rekli, če bi vedeli, zakaj ukažem pacientu, naj sleče srajco. To bi šele imeli besed!«

Oni ves radoveden, kaj bo slišal, je umolknil.

Dr. J. pa: »Vse to, kar ste rekli, ni nič. Če vam pa jaz povem, da zdravniki nič ne znamo. Ali res verujete, da smo se učili šest let in potem še tudi v bolnišnicah? Blagor mu, ki veruje! Jaz na primer ukažem pacientu, ki ga boli noga ali noht na roki, naj sleče srajco. Zakaj mislite?« —«

Oni je bil še bolj nestrpen.

»Glejte, zato, da vidim, kakšno ima. Če ima židano ali porhasto: po tem mu računam!«

k) K a j m a n j k a.

Znani debeluh je prišel k zdravniku:

»Gospod doktor, nič ne vem, kaj mi je. Teka nimam več pravega. Povejte mi, kako in kaj, da se mi poboljša!«

Zdravnik je moža poznal, pa se je napravil nednega in vprašal sočutno:

»Gospod, vidi se, da vam nekaj manjka, a da bi vendar le bili tako prijazni, da bi nekoliko obrazložili!«

»Bom!« je dejal.

»Prav! Povejte mi najprej, kaj zajtrkujete!«

»Kaj zajtrkujem? O, ne morem več tako s tekom, silim se, silim! Kaj zajtrkujem? O, malo, malo! Dve mehko kuhani jajci, marmelado z žemljami, a niso več tako dobre, odkar jih sam ne pečem več; veste, ne morem! (Prej je bil pek, a mu je naslednik izplačeval rento, da mu je prepustil obrt.) Dve skodeli kave ali čaja, nekoliko šunke in četrt ali pol litra vina. Ampak rečem, ne morem

več ne in ne morem. Apetita nimam, sam ne vem, kaj bo: diši mi ne!»

»No in potem?«

»Potem malo na sprehod. Do desetih. Ne morem tako kakor prej, duši me in želodec mi nagaja. Tišči me!«

»No in potem?«

»No in potem? — Potem je deseta, moram k Slonu. Počutim se tako šibak, da moram k Slonu!«

»In pri Slonu?«

»Če imajo priželec, vzamem priželec, če ne, vzamem vampe ali golaž, dve mali ali veliki pivi in kaj malega za prigrizek, da si nekoliko opomorem. Samo tega ne vem: teka nimam več kakor prej. Ješ, ješ, a ni več tisto! Včasih si imel užitek od tega, a zdaj — siliš se, kar se posiliš!«

»Revež ste,« je tehtno in zamišljeno rekel zdravnik, »pravim, revež!«

»Kaj ne? O, saj sem dejal, da mi boste povedali, kaj mi manjka!«

»In potem?« je nadaljeval zdravnik.

»No, potem grem v Tivoli. Da vam rečem, ne znajo, ne znajo! Tam je zdaj vse narobe!«

»Pustiva, ostanite samo pri stvari, saj veste, dva pacienta bi bil že odpravil. Mudi se mi!«

»No, potem na sprehod!«

»In po sprehodu?«

»Kosilo!«

»Sveda brez teka!«

»Brez teka!«

»In?«

»In mi prineso nekoliko predjedi: malo šunke ali ruske solate ali kaj drugega. Zmerom me taka stvar zapeha, da izgubim še tisto malo teka, kar

ga imam. Kolikokrat sem rekel, naj mi ne prineso, da ne bom jedel.«

»Pa jeste?«

»Jem, ker je na mizi in bi se vse pokvarilo, jem!«

»In koliko?«

»Vse, da se ne pokvari!«

»Juho, meso...« je nadaljeval zdravnik.

»Ne meso! Pečenko in solato in krompir. Saj veste, da so kuharice sitne...«

»In tako dalje, močnato jed in vino. Koliko vina?«

»Pol litra, da povečam tek, a nimam pravega teka, če rečem, da nimam pravega!«

»Res ste revež!«

»Kaj ne? Ne diši mi, kakor bi moralo. Nekaj mi mora biti!«

»Nadaljujte!«

In možakar je nadaljeval in našteval jedi za kosilo, nadaljeval z malico, a zmerom pristavil, da nima pravega teka. »Če se spominjam: mlad bi bil volka snedel!« Pripovedoval je, kaj je za večerjo: »Pečenko in sadje in močnato jed, pol litra vina in še kakšen prigrizek. Ne vem, kaj mi manjka, da ni pravega teka in ga ni!« je ves obupan sklenil.

Zdravnik mu je ukazal sleči srajco, ga pretipal, pretipal trebuh, potrkal na pljuča, odložil slušalo in nazadnje po globokem razmišljanju dejal odločno, odločno in olajšano kakor človek, ki je našel vse vzroke, da reši bolnika:

»Zdaj pa le vem, kaj vam manjka!«

»Kaj?« je nekoliko prestrašeno, nekoliko olajšano vprašal pacient.

»Druga luknja!« je dejal zdravnik in računal za temeljito preiskavo dvojen honorar.

l) P a d a r i n z o b.

V Gorah je bil znani ljudski padar kovač Peternel, ki je imel tudi gostilno. On je več ljudi ozdravil doma ko vsi zdravniki v deželi. Prišla je k njemu ženska, vsa zavita v ruto in tožila, da jo boli zob! Kovač pa: »Najprej v oštarijo. In najmanj liter vina, da boš korajžna.« Vino je potreboval za narkozo! (Tudi pokojni prof. »Giovanni« Gruden je pripovedoval, kako sta morala z očetom prej v oštarijo, preden mu je uravnal zlomljeno roko.) — Ko se je ženska napila, ji je grobo in osorno velel, naj stopi na pručko sredi »hiše« — hiša je kranjska izba —. Ženska se je seveda majala. »Prav!« je dejal, »potem se pa drži za to palico!« In ji je dal še palico.

Medtem je navezal na kavelj, ki je bil v stropu pripravljen za vago, močan motvoz. Na drugem koncu pa tesno privezal boleči zob. Da bo natančno vedel, kateri je, je dejal in pripravljaj klešče. Ženska je strmela v klešče, ko se je bližal — velikan — zobu. Še ni prijel, ko je že zavpila. On se je umaknil. Da ne sme vpiti, saj da bo to trajalo samo dva tri hipe. Ni še končal razlage, ko je z nogo brcnil pručko. Babnica je padla po tleh, nekaj zavpila, a zob je veselo bingljajal na vrvi.

m) P a d a r i n t u r.

K Peternelu je prišla ženska, da ima tur na vratu.

Spet isti ukaz, naj se napije. Potem je zavihal rokav svoje kosmate roke in dejal:

»Baba, zdaj pa pokaži!«

In ženska je s tresočo roko odvijala vrat.

»O, to pa nič ni!« je dejal. »Tu treba samo nekaj namazati!«

In je izvlekel iz omare zamazano steklenico, v kateri, je pravil, »je jazbečeva mast, zmešana s polhovo.« V resnici je bilo žganje. Namazal je in rekel: »Zdaj pa drži vrat sklonjen, da se nekoliko posuši!«

Ženska je sklonila glavo, on pa udaril po turu, da bi vola ubil; tur je brizgnil, ženska pa omedlela, da je še nemoteno izvlekel stržen.

»Nà, zdaj pa je!« je dejal, ko jo je zbudil iz omedlevice.

n) Padar in skelet.

Ljudje so trdili, da so Peternela nekoč zatožili zdravniki zaradi mazaštva. Sodnik ga je prijemal. Peternel pa:

»Nikoli še nisem nikomur nič računil. In krčmo imam za vsakega. Potrebujem jo, da človek toliko ne čuti in si napije korajže!«

»Zna pa, zna!« se je oglasil nekdo izmed navijačev v sobi.

»Mir!« je vpil sodnik. »No, bomo videli, če res kaj zna,« se je zasmel. Peternel ni vedel, da so mu napravili zasedo. Prinesli so kosti.

»Zdaj pa sestavi človeka!« mu je dejal.

Peternel pa: (po trudu in naporu, ki ga je imel s sestavljanjem):

»Naj ga sestavi oni, ki je to dal. Saj manjka vendar vretence nad ledvicami! Če so hoteli mene potegniti, bi še šlo, a da so vas, gospod svetnik — jaz bi se ne dal imeti za norca!«

In sodnik ga je oprostil.

82. Otroško vprašanje.

Dr. Ivan Tavčar je imel volilni shod; vedno ga je z medklici motil mlad kaplan. Dr. Tavčarju se je za malo zdelo, da se tak golobradec vtika v besedo.

Govornik je prav tisti hip razlagal otroško varstvo.

»Kaj se vtikate v besedo, saj nič ne razumete, ko niti otrok nimate!«

»Kaj veste, gospod doktor?« se je odrezal kaplan.

Ljudje so se zakrohotali in shoda je bilo konec.

83. Zvišanje plač.

Treba je bilo iti k nadzorniku Matejčiču. Na svojem zborovanju so učitelji odbrali tri: Leopoldino Kersnik-Rottovo, Naceta Križmana, Lojzeta Urbančiča. Prosili so za zvišanje prejemkov.

»Tako, tako!« je dejal Matejčič hrvatski. »Za zvišanje plač? — Prav za zvišanje plač! A drugič naj gospa,« je pokazal na Kersnikovo, »ne pride v razkošni svileni obleki, naj ne pride gospod Križman, ki ima vinograd in hišo in je znan posestnik, in naj ne pride gospod Urbančič, ki je tako lepo rejen in okrogel!«

Nasmejaj se je in predlagal deželnemu odboru povišanje.

84. Zobje.

Dveletni Kržišnikov Mile je smel s psom Ramazom početi vse mogoče stvari, dasi je bil pes popadljiv. Mile je smel sedeti na njem, Mile ga je smel vleči za rep, Mile ga je preobračal na hrbet.

Takrat pa je Ramaz jedel, ko je Mile spet priracal in gledal psa, gledal kosti in nebodi len povlekel psa za rep.

Ramaz pa je hotel pri jedi imeti mir, zato se je zasukal, Mileta popadel za roko. A tako popadel, kakor popade nekdo samo za rahel opomin. Mile je pustil rep, gledal rahle sledove pasjih zob na roki in izjavil:

»Zobe ima Ramaz pa trde!«

85. Košara.

Dora Torkar je bila sobarica pri ravnatelju Jahnu v Vevčah.

V sprejemnici so imeli košaro za odpadke in gospa je strogo zabičila, da mora sobarica zjutraj izprazniti najprej košaro.

Neki večer je gospa prišla z Dunaja: zložila je svoje reči in v naglici vrgla v košaro bonbone. Drugo jutro je seveda sobarica s »pomočjo« kuharice košaro »izpraznila«.

Gospa je zavitek iskala ter se nazadnje domislila, da ga je pustila v košari. Prazna, prazna, kakor je bilo naročilo. Takoj nad sobarico.

»Košara? — Košaro smo izpraznili!«

»Toda tudi tisto, kar je bilo v njej!«

86. Vojaške:

a) Č e n e r a z u m e š...

Višješolec Markič je stal pri vojakih pred češkim narednikom, ki je robantil in razsajal po če-

ško. Minilo je že pol ure, ko je ves brez sape vendar nehal, takrat pa je Markič strumno odsalutiral in rekel:

»Pokorno javljam, da nisem razumel niti besedice!«

Narednik ni mogel več prevesti, tako ga je zmedlo.

b) Če migljaš s perjem.

Kranjski podžupan Golorej je služil pri vojakih v Gradcu.

Beseda je nanesa tudi na namestništvo.

»Na to hišo imam pa jaz zelo neprijetne spomine. Na straži sem stal.«

»No, to pa le ni tako hudo! Saj sem jaz tam stal kot enoletni prostovoljec,« je dejal inšpektor Lipovšek.

»Saj ni to, saj je nekaj drugega. Imel sem čako s petelinjim perjem; od dolgega časa sem pomigal s kožo na glavi. K nesreči so to zapazili otroci. Obstopili so me in moral sem znova in znova ponavljati svojo umetnost. Ne rečem, da nisem bil prvi dan sam s seboj zadovoljen, a nesreča se je šele začela. Ko sem drugič tam stal, so me takoj zapazili otroci in koj je bil venec okoli mene. Moral sem migati z glavo.

Če sem se branil, so otroci vriščali in vpili name. Ali je treba povedati, da so se zbirali ljudje okoli mene? In vse to pred namestništvom.

Da bi povedal, ko so me določili za stražo, nisem upal, in tako sem trpel te peklenške muke. Kolikor bolj sem bil nečimern s svojim klobukom doma na dopustu, toliko bolj sem preklinjal peresa na straži.

c) Preklano uho.

Župni upravitelj Meznarič je imel preklano uho. Če je bil pri volji, je tudi povedal, zakaj je preklano. K vojakom je bil potrjen v sedmi šoli in odbrenkal svoja tri leta. Nazadnje je bil narednik. Prvo leto je stal na straži, ko je videl, kako zlagajo v skladišče nekega lesnega trgovca premog.

»Nas je zeblo. Samo kako do premoga? Nazadnje smo jo stuhtali. Moj tovariš bo stal na straži ter se delal, da straži tudi skladišče, jaz in moj drug bova pa zlezla čez zid po premog. Vzela sva vreče in izginila čez ograjo. Naložila sva, kolikor sva, mogla in se kobacala na zid. Stražnik je stopil bliže, da bi »varoval«.

»No, primi!« sem dejal tovarišu, pa menda ni razumel, ali se je prestrašil, ker je nekaj zaškrtalo. Spustil je, mene je vreča potegnila čez zid in uho se mi je nataknilo na stražnikov bajonet!

»Zdaj nosim sedmo zapoved na ušesu!«

87. Jesih.

K nam je hodil jesihar. Beli Čič smo mu rekli zaradi njegovih belih las. Hvalil je svojo robo in nobena druga mu ni bila všeč. Da ni pristna, da ni kislá, da je po tujem jesihu solata kot osladkana. Da on kot pravi jesihar ve, kaj je pravi jesih, kaj pa za nič blago.

Nekoč so mu skrivaj prilili nekakšne gnojnice.

»Jesiha, jesiha!«

»Kaj boš, jesiha, Vicko? Tvoj jesih je pokravjena voda!«

»Voda, voda. Krava vendar zbezlja pred mojim kislím jesihom!«

88. Štemburjeve:

a) K o z e l.

Pri Štemburju se je oglasil kmetič. Da bi rad kozla.

Štembur vseh muh poln:

»Jaz vem zanje, celo več jih imajo. Nà, ta naslov!«

Možiček ves vesel, da je tako hitro prišel do živali, pa pot pod noge in na frančiškansko porto v Novem mestu. Spustili so ga v samostan.

»Ali bi dobil kozla?«

Takrat pa samostanski bratje po njem, da je komaj našel vrata in zbežal. Prišel je spet k Štemburju.

»Ali si kaj dobil?«

»Kozli so že bili, kozli, toda trkajo!« se je odrezal možiček.

b) P o c e n i g o s t i l n a.

K Štemburju je prišel gost in pripovedoval, kako poceni je vse v tej in tej oštariji. Štembur ga je poslušal in se odkašljajal:

»Kaj to, jaz vem še bolj poceni: Kosilo: juha, prikuha, sadje, močnata, liter vina in črna kava, če hočete tudi dve, in vse samo kovača!«

»Kje, kje se to dobi?« je ves vnet vprašal gost.

»Kje, tega tudi jaz ne vem, a priznati morate, da bi bilo to poceni!«

c) D e v e t l e t g i m n a z i j e.

Z. je bil več pri Štemburju ko v šoli.

Z. je padel v osmi.

Izprašuje oče, zakaj treba študirati še eno leto.
»Pri nas se je treba več učiti. Pri nas bo letos trajala gimnazija devet let!« je Štembur branil svojega stalnega gosta.

č) K o l i n e.

Štembur in mesar Windischer sta bila velika prijatelja.

Štembur je bil povabil prijatelja mesarja Windischerja na koline. Windischer je jedel in pil za tri: bil je namreč neizmerno debel in velik človek. Ko je končal, se je zahvaljeval in nazadnje dejal:

»Ne vem, kako bi ti povrnil. Enkrat boš moral k meni!«

»Kaj bil!« je dejal Štembur. »Jutri pojdi na mojo njivo in še krono dobiš za pognojitev!«

d) K o s t n a m o k a.

Mimo Štemburja je šel kmet.

»Kam pa, kam tako naglo?«

»Po kostno moko za krave!« je dejal kmet.

Sihdob je bilo moderno, da je vsak umen gospodar kupoval tudi kostno moko.

»Zakaj pa bo?« je dejal Štembur, da je zavlekel pogovor, kajti ni trpel, da bi kdo šel kar tako brez vsega mimo njegove gostilne.

»Krave so tako suhe, tako suhe, da bi jim klo-buk obesil na kolke!« je dejal. »Same kosti jih je!«

»Če pa jih je same kosti, čemu še kostne moke? Otrobov jim daj, da se odebele!«

e) Z a s t o n j s k i l i s t e k.

Ko je stekla belokranjska železnica, so se na prvi vožnji peljali gostje zastonj. O tem je slišal

tudi neki kmet v šmihelski občini. Nesreča je hotela, da je zašel k Štemburju in zaupal, da bi rad šel v Ljubljano.

»O, nič lažjega,« je pomežiknil Štembur. »Greš v Kandijo in pri blagajni zahtevaš listek v Ljubljano. A, da te spoznajo, potegni z levico vnic pod nosom proti desni strani. Boš videl!«

Kmetič si je mislil, da mu tak poizkus ne more škoditi, in je pritrdil. Štembur je videl, da je riba ugriznila, zato je koj stopil k sosednji mizi, kjer je sedel kandijski postajenačelnik, mu obrazložil stvar ter zagotovil, da plača, če bo treba, karto on sam.

Možiček je res drugi dan prišel ter napravil pred blagajnikom dogovorjeno znamenje. Na vprašanje, koliko stane karta, mu je blagajnik odgovoril, da je vse v redu.

Peljal se je v Ljubljano, veselo zabil zadnji krajcar v mestu in zvečer stopil na kolodvor. Napravil je pred blagajnikom znano kretnjo, ta ni razumel in ni hotel dati vozovnice brez denarja. Čim bolj je uradnik vztrajal pri svojem, tem bolj je oni ponavljal kretnjo. Nazadnje se jim je pobliskalo, da ni pri pravi. Spravili so ga s silo na opazovalni oddelek in ga po tridnevnem zaslišanju in temeljiti preiskavi nazadnje po odgonu poslali domov.

Štembur je bil šmihelski župan ter sedel na županstvu. Kar čez mizo je hotel planiti nanj prignani popotnik. Štembur pa ni zgubil prisebnosti. Kmet mu je moral povedati kako in kaj.

»A tako,« se je nasmejal Štembur, »seveda, seveda! Moral bi bil potegniti z desnico vnic proti levici. Saj je bilo za nazaj!«

f) Telečja glava.

Štembur je pri mesarju Windischerju vsak dan kupil osebno za svojo gostilno pol telečje glave. Drugo polovico je dajal Koklički, lastnici hotela v Novem mestu. Nekoč je Koklička dobila večjo družbo. V tej stiski ji je Windischer prodal celo glavo, češ Štemburju bo dal pa noge in drugo tako žvaro. Toda Štembur je bil razžaljen. Molče je pograbil klobuk in šel v drugo mesnico, ki je bila blizu mestne hiše.

Windischer prvi dan niti vmar ni vzel, drugi dan je že zaskrbljen gledal skozi okno, ker je Štembur molče korakal mimo. Tretji dan je čakal, kdaj bo Štembur šel mimo. Ker ni vstopil, je sklenil, da ga naslednji dan ustavi.

»Slišiš,« je vpil na cesto, »danes pa imam telečjo glavo!«

»Vidim, vidim,« je odvrnil Štembur, »saj boš kmalu bik!

g) K r i ž.

Windischer pa Štemburju ni ostal dolžan.

Odlikovan je bil Štembur z zlatim zaslužnim križcem.

Odlikovanje so primerno počastili, Štembur je priredil slavnostno večerjo in povabil vso novomeško gospodo. Bil je tam glavar, bil sodnik in župan, bili so župani iz okolice. Vsi so govorili in slavili Štemburja, njegovo prizadevanje za javni blagor in povzdigovali v nebo njegove bivše in bodoče zasluge. Kakor je pač taka priložnost; pri napitnicah se ga lahko zastonj napiješ, ne da bi kdo rekel, da si pijanec.

Nazadnje je vstal Windischer in po primernem uvodu dejal:

»Dva poznam, ki sta po nedolžnem nosila križ! Eden je tam v kotu,« je pokazal na razpelo, »a drugi si ti moj prijatelj, Štembur!«

h) K a n d i j s k a p o s t a j a .

Ker je Štembur rad potegnil koga, naj povemo, kako je bil potegnjen. Uradna komisija je odpravljala na belokranjski železnici zapornice. Pripeljala se je z derezino iz Semiča v Kandijo in zavila v gostilno k Štemburju. Štembur je imel vse dohode in odhode vlakov v mezincu, zato se je začudil, kako takrat pridejo ljubljanski gospodje v Kandijo od kolodvorske strani.

Radoveden je stikal okoli gospodov, ki so se zmenili, da bodo zelo tihi in zapeti. Nazadnje je dognal vodjo komisije in hotel od njega izvedeti, zakaj so prišli. Ta se je skliceval na uradno tajnost. Razume se, da je to Štemburja še bolj grelo. Vodja ga je napotil na vodjo železniškega odposlanstva. Nazadnje so si pomežiknili in začeli:

»Prišli smo, da odpravimo kandijsko postajo! Ni rentabilna in Novo mesto je tako blizu, da ni niti potrebna.« (Treba je vedeti, da je Štembur kot deželni poslanec zelo pritiskal, da so dali Kandiji postajo. In odpraviti jo, bi pomenilo odpraviti del njegovega srčnega dela.) Štembur je pobledel in se obrnil do vodje komisije:

»Kaj pravite vi?«

»Kaj pravim? Ugovarjam ali ne?« se je ta skliceval na inženirja vladnega izvedenca.

»Seveda, seveda, saj sem jaz tudi proti, a železnica bi rada varčevala!«

»Kdo bo odločil?« je nazadnje izdaval Štembur.

»I, kdo? Veliki župan!« je dejal vodja komisije.

»Doktor Vodopivec?«

»I, kdo pa?«

»Premalo ga poznam!« je vzdihnil tako pristno, da bi mu moral vsak verjeti, kdor ne bi vedel, da sta bila dobra znanca.

Drugi dan je sedel poročevalec v svoji sobi v Ljubljani, ko se je prikazal na vratih Štembur. Če je že odločeno? Pojasnil mu je, da je šele protokolirano. Spet je Štembur silil v poročevalca, naj predlog železnice zavrne, kajti po Štemburjevem razlaganju bi bila Kandija bolj donosna ko Ljubljana.

Četrť ure po njegovem odhodu pa je zabrnel telefon. Klical je veliki župan.

»Nujno, pridite takoj!«

Poročevalec je šel.

»Kaj za vraga ste delali včeraj v Kandiji?« je osorno uprl pogled v poročevalca. »Štembur je bil tu in trdil, da ste Kandijo odpravljali!«

»Stvar je taka in taka!« je pojasnjeval oni, ker ni vedel, kako bo veliki župan to sprejel. Povedal mu je vse, kako so se hoteli oddolžiti za Štemburjevo radovednost.

»To ste od zlodja!« je nazadnje prasn timer smeh. »Kako boste to spravili s sveta?«

»Kako? Pisali mu bomo, da ste proti taki misli tudi vi!«

»Samo Kandije ne omeniti!«

In pisal je uradnik dopisnico: »Tiste stvari ne bo, ker je veliki župan sam proti!«

Do smrti ga je imel Štembur za dobrotnika.

Zadnja beseda.

Kaj je v resnici anekdota? Kajti vem, da je med vami še kakšen ortovec, ki ugiba, kaj je prav za prav. Kaj je prav za prav anekdota? Naj se potolaži. Nič ugibanja in ne brskanja po leksikonih! Nič si beliti glave! Nič profesorskega in nič učnega!

Anekdota je o resnični zgodbi prijetno zakrožena literarna laž!

Zato

posvečam

to zbirko naši pivski družbi.

Dan, ko sem zbirko zaključil.

Pisatelj.

Kje kaj najdeš.

	Stran		Stran
<i>Anekdota</i>	3	d) Tropinovec	20
1. Anekdota:		e) Baba	21
a) Anekdota iz		f) Velika beseda	22
unionskega kota	5	g) Žganjekuha	22
b) Anekdote	5	h) Če krokar	
c) Nabiranje anek-		»krvavi«	22
dot	5	i) Osel v Mojstrani	23
2. Točnost	6	j) Pijanec	24
3. Enakopravnost	6	k) Zadnji liter	24
4. »Bi že povedal mi-		18. Poslanske:	
nistru«	7	a) Brizgalna	26
5. Obleka in gosposka		b) Žegen	27
soba	8	c) Potica	27
6. Sprememba imena	10	č) Pravica	28
7. Izpiti	10	d) Parlamentarni	
8. Ozdravljenje	11	govor	28
9. Berač »Kristus«	11	e) Puran in rizling	28
10. R. Remec na prvem		f) Jarek ob cesti	29
dijaškem potovanju:		g) Kozel in sol	30
a) Laž	12	h) Sprejem	30
b) Kanigalileja	13	19. Odvetniki v nebe-	
c) Tihotapca	14	sih	31
11. Ponočnjak	15	20. Šahisti:	
12. Goreči grm	16	a) Draginja	32
13. Sol modrosti	16	b) Če zapusti »mir«	32
14. Verovati na besedo	17	21. Ižanske:	
15. Vrhunska telovadba	17	a) Misijon	32
16. Radovednost	17	b) Pozdrav	33
17. Pijanske:		c) Tobak	33
a) Telovadec	18	22. Profesorske:	
b) Sv. Miklavž	18	a) Malenkost	33
c) Po štirih	18	b) Pridobitev fran-	
č) Pijanec in		coske revolucije	34
spremljevalec	19	c) Slab učenec	34

	Stran		Stran
č) Posebna prid- nost	34	h) Vstopnina	57
d) Bratje	35	i) Pogreb	58
e) Snubitev	35	j) Divja gos	58
f) Stari zvezki	36	k) Gadje	59
g) Cleri in zvonec	36	l) Žrtve	60
h) Komu bolj ve- ruješ?	37	m) Skrivalnice	61
23. Dijške:		n) »Ga«	61
a) Mala matura	38	o) Mrlič	62
b) Nočni mir	39	37. Z Gorâ:	
c) Klop	39	a) Molk	63
24. Nova dežela	41	b) Voščilo za god	63
25. Utrjevanje	42	c) Brata	64
26. Čast gospodarja	42	č) Berači in kroš- njarji	65
27. Ugled	43	d) Priden delavec	66
28. Mecen	43	e) Priden hlapec	66
29. Konjska figa	43	f) Miši	67
30. Britje zastonj	44	g) Mera	67
31. Odlikovanje	44	h) Ko je šele ena noga v grobu	67
32. Zdrob	45	i) Rezjanka	68
33. Neznana moka	45	j) Sonce	68
34. Za čem bo umrl	46	k) Snaženje cilin- dra	68
35. Ribniške:		38. Odrske:	
a) Testament	46	a) Poljub na odru	69
b) Vino	47	b) Maščevanje	69
c) Če ga zgrešiš	47	c) Pijana »Rim- ljanka«	70
č) Trdo meso »in bolna roka«	47	č) Igrana resnica na odru	70
d) Zastonj	48	d) Prava resnica na odru	71
e) Opravičilo	48	e) Trinajst apo- stolov	72
36. Potegavščine:		39. Sodniške:	
a) Potegavščine	49	a) Usmiljeni tat	72
b) Naročena laž	50	b) Vabilo	73
c) Če Guglja ne do- bi na kredo	51	c) Zapor	74
č) Čebele	51	č) Znanec	75
d) Harmonika	53	d) Zakaj gre sod- nik v vice?	75
e) Poplačana rado- vednost	54	e) Dobrotnik	75
f) Policaj in vojak	55		
g) Prešernov pod- stavek	57		

	Stran		Stran
f) Zlomljena noga	76	b) Tihotapljenje	
g) Ribji tat . . .	76	prašiča . . .	92
40. Lovske:		c) Aretacija . . .	92
a) Lisica na pipi .	77	č) Tihotapljenje	
b) Zajec	77	tobaka	93
c) Daljnogled na		d) Saecula saeculo-	
puški	78	rum	93
č) Lov na vrane .	78	48. Iz koša industrijal-	
d) »Sanje« divjega		ca Rojine:	
lovca	79	a) Izložbeno okno .	94
e) Srnjak v zibelki	79	b) Pretep	95
41. Motorno kolo . .	80	c) Zabava	96
42. O županu Uršiču:		č) Ovira	96
a) Strah pred otro-		d) Trgovski potnik	96
ki	80	e) Če leta ne teko	97
b) Dobrotnik . . .	80	49. Iz Trnovskega gozda:	
c) Starost	80	a) Hudič v Trnov-	
č) Pratež	81	skem gozdu . . .	98
d) Domovinski spis	82	b) Rezjana	98
e) Kdo je mati? .	82	c) Cepljenje drv . .	99
f) Pismeni odlok .	83	č) Kruh	100
g) Financarji in ti-		d) Zidni omet . . .	100
hotapci	83	e) Vovk v Dragi . .	101
43. Beli lasje in brki .	83	f) Cigaretni papir	101
44. Gadje v nahrbtni-		g) Kar smo želeli .	102
ku	84	h) Šola in bunke . .	102
45. Če iščeš »trugo«...	84	i) Ali boste peljali	
46. Dušni pastir:		tudi koš?	103
a) Star župnik . . .	84	j) Dobra voda . . .	103
b) Naš jezik	85	k) Trpljenje	104
c) Župnik tudi za		l) Kdo bo zadnje-	
nas	86	ga pokopal? . . .	105
č) Dušni pastir . .	86	m) Kraški pršut . . .	105
d) Kletvica	87	n) Pršut	106
e) Izkušnje hu-		o) Če zamenjaš	
dičeve	89	posteljo	107
f) Lenoba	89	p) Potica	107
g) Pridiga o sebi . .	89	r) Stomažani in	
h) Velikonočna		voz	108
spoved	90	s) Zajec	108
i) Brada	91	š) Vragovi	108
47. Zagorske:		t) Železo v Nocto-	
a) »Poštenost« . . .	91	vih časih	109

	Stran		Stran
u) Lenuh	110	e) Prva in zadnja stopnja	124
v) Lenuh in delo	110	f) Škricu ne za- upaj!	124
z) »Da se bo po- znalo«	111	g) Gospodinja	125
ž) Ugodni čas	111	h) Potuha	125
a) Beračeva molitev	111	i) Rosa	126
b) Štetje	112	j) Kako medved smrči	126
c) Šepca	112	61. Nakaznica	127
č) Če se jajca me- dijo	112	62. Žrebanje računov	127
d) Soljenje	113	63. Razžaljena veličina	128
e) Če uporabljajš namesto početi	113	64. Dražje blago	128
f) Junček	113	65. Naviti uro	129
50. Izpit	115	66. Guncanje noge	129
51. Strojvodja pri iz- pitu	115	67. Komisija	130
52. Trinajsti otrok	115	68. Glavni dobitok	130
53. Žepar	115	69. Mrtvi	131
54. Prepih	116	70. Veletrgovina z jajci	131
55. Zamenjava	116	71. Samec	132
56. Zastopnik ministr- skega predsednika	117	72. Kotelni kamen	132
57. In drugi	118	73. Kaj misli mesec?	132
58. Mlješke:		74. Zakaj gre	133
a) Morski volk	118	75. Poštni konj	133
b) Naša ladja	119	76. Krščanske kure	133
c) Ribe	119	77. Kunci in kanarček	133
č) Zdaj pa vem	120	78. Izlet	134
d) Sreča, da niste sovražniki	121	79. Gluhec	134
e) Dobavitelj	121	80. Plešca	135
59. Boljši mizar	121	81. Zdravniške:	
60. Učiteljske:		a) Ordinacija in pravni nasvet	135
a) Dopust	122	b) Zakaj odprta usta pri spanju?	136
b) Učiteljsko stano- vanje	122	c) Prehrana	136
c) Slaba luč	123	č) Dolg čas	137
č) Formalna stop- nja	123	d) Rdeča luč	137
d) Še enkrat for- malna stopnja	123	e) Ordinacija	137
		f) Zdravniški ho- norar	138
		g) Dobiček	138
		h) Zdravila	139

	Stran		Stran
i) Specializacija	139	87. Jesih	148
j) Srajca	139	88. Štemburjeve:	
k) Kaj manjka	140	a) Kozel	149
l) Padar in zob	143	b) Poceni gostilna	149
m) Padar in tur	143	c) Devet let gimnazije	149
n) Padar in skelet	144	č) Koline	150
82. Otroško vprašanje	145	d) Kostna moka	150
83. Zvišanje plač	145	e) Zastonjski listek	150
84. Zobje	145	f) Telečja glava	152
85. Košara	146	g) Križ	152
86. Vojaške:		h) Kandijska postaja	153
a) Če ne razumeš	146	<i>Zadnja beseda</i>	155
b) Če migljaš s perjem	147	Kje kaj najdeš	156
c) Preklano uho	148		

